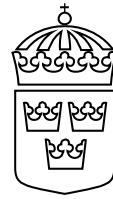

Regeringens proposition

2016/17:121

Åldersbedömning tidigare i asylprocessen

Prop.
2016/17:121

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 23 februari 2017

Stefan Löfven

Morgan Johansson
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I ärenden där en asylsökande utlänning uppger att han eller hon är ett ensamkommande barn men där frågan om ålder är oklar tar Migrationsverket oftast ställning i åldersfrågan i samband med det slutliga asylbeslutet. Detta medför att även asylsökande som senare bedöms vara vuxna behandlas som barn, vilket t.ex. kan förändra boendemiljön för ensamkommande barn på ett negativt sätt. Det innebär också att resurser avsatta för barn går till vuxna asylsökande.

Regeringen föreslår därför ändringar i utlänningslagen som innebär att Migrationsverket ska bedöma en utlännings ålder tidigare i asylprocessen än vad som görs i dag. Om det råder oklarhet om en asylsökande som uppger sig vara ett ensamkommande barn är under 18 år eller inte, ska Migrationsverket så snart som möjligt göra en åldersbedömning och fatta ett tillfälligt beslut om sökandens ålder. Innan ett tillfälligt beslut fattas som innebär att den sökande bedöms vara 18 år eller äldre, ska Migrationsverket ge sökanden tillfälle att genomgå en medicinsk åldersbedömning. Regeringen föreslår också att Migrationsverkets tillfälliga beslut ska kunna överklagas.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2017.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)	4
3	Ärendet och dess beredning	6
4	Nuvarande ordning för bedömning av ålder i asylprocessen	6
4.1	Betydelsen av att vara barn i asylprocessen	6
4.2	Bedömning av ålder	7
4.3	Medicinsk åldersbedömning	9
5	Behovet av ändrade regler	11
6	Bedömning av ålder i ett tidigare skede i asylprocessen	14
6.1	Tillfälligt beslut om ålder	14
6.2	Medicinsk åldersbedömning inför ett tillfälligt beslut om ålder	20
6.3	Rätt att överklaga tillfälligt beslut om ålder	25
6.4	Offentligt biträde	27
7	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	28
8	Kostnader och andra konsekvenser	29
9	Författningskommentar	32
Bilaga 1	Sammanfattning av departementspromemorian Åldersbedömning tidigare i asylprocessen (Ds 2016:37)	35
Bilaga 2	Promemorians lagförslag	36
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanser	38
Bilaga 4	Lagrådets yttrande	39
Bilaga 5	Det omarbetade asylprocedurdirektivet	40
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 23 februari 2017		76

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs att det i utlänningslagen (2005:716) ska införas tre nya paragrafer, 13 kap. 17 och 18 §§ och 14 kap. 8 b §, och närmast före 13 kap. 17 § och 14 kap. 8 b § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 kap.

Åldersbedömning

17 §

Om den som ansöker om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a § uppger att han eller hon är ett ensamkommande barn ska Migrationsverket, om det finns skäl att ifrågasätta att sökanden är under 18 år, så snart som möjligt göra en åldersbedömning och fatta ett tillfälligt beslut om sökandens ålder. Om det är uppenbart att sökanden är 18 år eller äldre krävs dock inte någon sådan åldersbedömning eller något sådant beslut.

Ett slutligt ställningstagande till sökandens ålder ska göras i samband med det slutliga beslutet i ärendet om uppehållstillstånd.

Ett beslut enligt första stycket gäller omedelbart.

18 §

Innan Migrationsverket fattar ett tillfälligt beslut enligt 17 § som innebär att sökanden bedöms vara 18 år eller äldre ska Migrationsverket ge sökanden tillfälle att genomgå en medicinsk åldersbedömning.

En medicinsk åldersbedömning får utföras endast om sökanden har gett sitt skriftliga samtycke.

Kostnaden för den medicinska åldersbedömningen ska betalas av staten.

14 kap.

Åldersbedömning

8 b §

Migrationsverkets tillfälliga beslut om ålder enligt 13 kap. 17 § får överklagas till en migrationsdomstol.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2017.
 2. De nya föreskrifterna tillämpas inte om ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket före den 1 februari 2017.

3 Ärendet och dess beredning

Frågan om åldern på en asylsökande som uppger sig vara ett ensamkommande barn har betydelse för såväl ärendet om uppehållstillstånd som mottagandet av den sökande under tiden som handläggningen av ärendet pågår. Enligt nuvarande ordning gör Migrationsverket en bedömning av den sökandes ålder först i samband med att ett beslut fattas i frågan om uppehållstillstånd. Till dess godtas som huvudregel den ålder som den sökande själv uppger.

Inom Justitiedepartementet har departementspromemorian Åldersbedömning tidigare i asylprocessen (Ds 2016:37) utarbetats. En sammanfattning av promemorian och promemorians lagförslag finns i *bilagorna 1 och 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissvaren finns tillgängliga i Justitiedepartementet (dnr Ju2016/06572/L7).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 2 februari 2017 att inhämta Lagrådets yttrande. Lagrådsremissens lagförslag stämmer överens med propositionens. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 4*. Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

4 Nuvarande ordning för bedömning av ålder i asylprocessen

4.1 Betydelsen av att vara barn i asylprocessen

Av 1 kap. 2 § utlänningslagen (2005:716), förkortad UtL, framgår att med barn avses i utlänningslagen en person som är under 18 år. Enligt 1 kap. 10 § UtL, som har sin grund i artikel 3 i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen), ska i fall som rör ett barn särskilt beaktas vad hänsynen till barnets hälsa och utveckling samt barnets bästa i övrigt kräver. När frågor om tillstånd ska bedömas och ett barn berörs av ett beslut i ärendet ska barnet höras om det inte är olämpligt (1 kap. 11 § UtL). Det finns även särskilda bestämmelser i utlänningslagen om barns rätt till uppehållstillstånd (se t.ex. 5 kap. 6 § andra stycket UtL).

För ensamkommande asylsökande barn gäller också en särskild mottagningsprocess. En anvisningskommun ansvarar för att det ensamkommande barnet får ett boende som är anpassat till barnets behov (3 § lagen [1994:137] om mottagande av asylsökande m.fl.) och barnet har rätt till en god man (2 § lagen [2005:429] om god man för ensamkommande barn). Ett ensamkommande asylsökande barn har även rätt till skolgång och gymnasieutbildning (jfr 7 kap. 2 §, 15 kap. 5 § och 29 kap. 2 § skollagen [2010:800]) och hälso-, sjuk- och tandvård (jfr 5 § lagen [2008:344] om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl.). Vuxna asylsökande ska i stället erbjudas plats på en förläggning och har inte rätt till vård i samma utsträckning som barn.

Tidpunkt för bedömning av ålder

Det finns inga bestämmelser i utlänningslagen som reglerar hur bedömningen av en asylsökandes ålder ska gå till. Däremot framgår det av utlänningsförordningen (2006:97), förkortad UtIF, att Migrationsverket, i samband med att ett ensamkommande barn ansöker om uppehållstillstånd som flykting eller som annan skyddsbehövande, ska informera barnet om möjligheten att genomgå en läkarundersökning för att fastställa hans eller hennes ålder (8 kap. 10 h §). Bestämmelsen infördes i samband med genomförandet av det första asylprocedurdirektivet¹ och regeringen anförde då att läkarundersökning inte är en utredningsmetod som Migrationsverket använder sig av för att kunna fatta beslut rörande en asylansökan från ett barn utan något som den enskilde erbjuds för att styrka sin ålder (prop. 2009/10:31 s. 199).

Riksdagens ombudsmän (JO) har i ett flertal beslut uttalat att utgångspunkten vid en bedömning av om en sökande är vuxen eller underårig bör vara att bedömningen ska göras i samband med att beslut fattas i asylärendet. Fram till dess bör den ålder som sökanden uppgett vid ansökningstillfället godtas, om det inte är alldeles uppenbart att uppgiften är felaktig (se JO 2013/14 s. 361, JO 2015/16 s. 361 och JO 2016/17 s. 643). Skälen för JO:s bedömning kan sammanfattas med att det med hänsyn till de konsekvenser som en åldersbedömning får för ensamkommande asylsökande som uppger att de är underåriga är av stor vikt att bedömningen genomförs på ett så rättssäkert sätt som möjligt. En grundläggande förutsättning för det är enligt JO att den baseras på ett tillfredsställande underlag. Eftersom beslutsunderlaget kan förändras under asylärendets gång har JO ansett att utgångspunkten bör vara att bedömningen görs i samband med att beslut i asylärendet fattas.

I Migrationsöverdomstolens avgörande MIG 2014:1 bekräftar domstolen JO:s ställningstagande att bedömningen av om den asylsökande är vuxen eller underårig ska ske i samband med att beslut i asylärendet fattas eftersom beslutsunderlaget gällande den asylsökandes ålder kan förändras under asylärendets gång. Domstolen konstaterar vidare att en asylsökande som påstår sig vara underårig men inte kan göra detta sannolikt med hjälp av handlingar och skriftliga eller muntliga uppgifter kan erbjudas möjligheten att använda en läkarundersökning som ett bevismedel för att uppfylla sin bevisbörda. Det finns dock ingen skyldighet för Migrationsverket att erbjuda en läkarundersökning, endast en skyldighet att informera om möjligheten att genomgå en sådan. Domstolen påpekar även att en medicinsk åldersbedömning endast är ett av flera bevismedel som den enskilde kan använda sig av för att uppfylla sin bevisbörda i fråga om ålder.

¹ Rådets direktiv 2005/85/EG av den 1 december 2005 om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus.

Det är den asylsökande som har bevisbördan för sitt påstådda skyddsbehov och som ska göra både sin berättelse och sin identitet, av vilken åldern är en del, sannolik (se t.ex. MIG 2007:9 och MIG 2011:11).

Migrationsverket har emellertid en allmän utredningsskyldighet och i ärenden som rör asyl, särskilt när det gäller barn, har Migrationsverket ett större utredningsansvar än vad som gäller i många andra ansökningsärenden (jfr prop. 2004/05:170 s. 155). Migrationsverkets utredningsskyldighet och serviceskyldighet gäller under hela asyلفörfarandet. Utredningsansvaret innefattar att Migrationsverket ska se till att beslutsunderlaget är tillräckligt och i förekommande fall ange vad som behöver kompletteras.

I svensk rätt gäller principen om fri bevisföring och fri bevisvärdering. Inom svensk asylrätt gäller vidare bevislätnadsregeln *benefit of the doubt* (även kallad tvivelsmålets fördel), som är internationellt vedertagen och som framgår av bl.a. UNHCR:s handbok om förfarandet och kriterierna vid fastställande av flyktingars rättsliga ställning enligt 1951 års konvention och 1967 års protokoll angående flyktingars rättsliga ställning. Principen innebär att en sökandes uppgifter ska läggas till grund för beslut om han eller hon gjort vad som varit möjligt för att göra sin berättelse sannolik och den inte präglas av bristande trovärdighet eller inkonsekvens. Principen om *benefit of the doubt* gäller även i fråga om sökandens eventuella underårighet. Av UNHCR:s handbok framgår att sökanden måste anstränga sig att underbygga sina uppgifter genom att använda all tillgänglig bevisning och i förekommande fall ge tillfredsställande förklaringar till varför bevisning saknas. Om nödvändigt måste sökanden göra en ansträngning att skaffa fram ytterligare bevisning.

Migrationsverkets rutiner för åldersbedömning

Migrationsverket utfärdade den 3 september 2015 en rättslig kommentar angående bedömning av ålder i asylärenden (SR 35/2015). I den rättsliga kommentaren anges att Migrationsverket i normalfallet har uppfyllt sin utredningsskyldighet genom att informera den sökande om möjligheten att genomgå en läkarundersökning, att hålla en muntlig utredning samt att t.ex. hämta in ett yttrande från socialtjänsten. Om en medicinsk bedömning inte ges in kan ärendet avgöras utifrån befintlig bevisning. Huvudregeln enligt kommentaren är att Migrationsverket ska ta ställning till frågan om en sökande har gjort sin ålder sannolik och är underårig eller vuxen i samband med beslutet om uppehållstillstånd. Den ålder som sökanden uppger vid ansökningstillfället ska registreras i Migrationsverkets system. Skäl att göra undantag från denna huvudregel finns i uppenbara fall och i fall där det finns bevisning som strider mot sökandens muntliga uppgifter (t.ex. en träff i VIS²). Vidare finns skäl att ändra registreringen av en sökandes födelsetid under handläggningen för att möjliggöra slagningar i Eurodac och handläggning i enlighet med

² Visa Information System.

Dublinförordningen³. Även i dessa fall ska dock Migrationsverket ta ställning till åldern i det slutliga beslutet i asylärendet. Beslutet att under handläggningen ändra födelsetiden i databasen kan inte överklagas särskilt.

Utifrån ett regeringsuppdrag har Migrationsverket i april 2016 redovisat vidtagna och planerade åtgärder för att i ökad utsträckning bedöma åldern på ensamkommande barn vid registreringen och för att få bättre beslutsunderlag inför bedömningen av om sökanden har gjort sin identitet och ålder sannolik vid prövningen av asylärendet.⁴ Genom att bl.a. införa en omarbetad skyddsprocess har man skapat bättre förutsättningar för att tidigt samla in ett bredare underlag om identitet och ålder.

4.3 Medicinsk åldersbedömning

Asylprocedurdirektivet

I artikel 25.5 i det omarbetade asylprocedurdirektivet⁵ finns en bestämmelse om att medlemsstaterna får använda sig av läkarundersökningar för att fastställa åldern på ensamkommande barn i samband med prövningen av en asylansökan i sådana fall där det, efter sökandens allmänna uttalanden eller på grund av andra relevanta indikationer, finns tvivel om sökandens ålder. Om det fortfarande finns tvivel om sökandens ålder efter läkarundersökningen ska medlemsstaten utgå från att sökanden är underårig. Av samma artikel framgår att barnet före prövningen ska informeras om att en åldersbedömning (åldersbestämning enligt direktivets språkbruk) kan komma att göras och att informationen ska ges på ett språk som denne förstår eller rimligen kan förväntas förstå. Informationen ska innehålla upplysningar om undersökningsmetoden och eventuella konsekvenser som resultatet kan få för prövningen av ansökan. Information ska också lämnas om konsekvenserna av en vägran att genomgå en läkarundersökning. Barnets och/eller dennes företrädarens samtycke krävs för att undersökningen ska få genomföras. Ett beslut om avslag på en ansökan om internationellt skydd får inte enbart basera sig på att ett ensamkommande barn har vägrat att undergå en läkarundersökning. Det omarbetade asylprocedurdirektivet finns i *bilaga 5*. Direktivet har genomförts i svensk rätt genom författningsändringar som trätt i kraft den 1 januari 2017 (prop. 2016/17:17, bet. 2016/17:SfU6, rskr. 2016/17:78).

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat (omarbetning).

⁴ Migrationsverkets återrapportering den 27 april 2016 enligt uppdrag i regleringsbrev, dnr 1.1.1.2-2016-60281.

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd (omarbetning).

Rättsmedicinalverket har sedan flera år genomfört medicinska åldersbedömningar med hjälp av tandmognadsbedömningar inom ramen för brottmålsprocessen på uppdrag av bl.a. åklagare och polis.⁶ Rättsmedicinalverket har också haft möjlighet att bistå Migrationsverket med medicinska åldersbedömningar i den utsträckning som den övriga verksamheten medgett det.

Regeringen gav den 19 maj 2016 Rättsmedicinalverket i uppdrag att utifrån aktuell forskning och beprövad erfarenhet med stor skyndsamhet påbörja genomförandet av medicinska åldersbedömningar inom ramen för ansökningar om uppehållstillstånd och omedelbart öka förmågan och kapaciteten på detta område. Rättsmedicinalverket fick också i uppdrag att utveckla sin förmåga att genomföra medicinska åldersbedömningar inom ramen för brottmålsprocessen.

Rättsmedicinalverket har den 15 november 2016 återrapporterat uppdraget. Av rapporten framgår bl.a. följande. Det finns inte någon metod för medicinsk åldersbedömning som kan bestämma en individs exakta ålder. Rättsmedicinalverkets analyser och bedömningar vilar på vetenskaplig grund eller beprövad erfarenhet, vilket också gäller för arbetet med medicinska åldersbedömningar. Rättsmedicinalverket kommer i sina rättsmedicinska utlåtanden om ålder aldrig att uttala sig med större säkerhet än vad de vetenskapliga metoderna tillåter. Rättsmedicinalverkets medicinska åldersbedömningar för att avgöra om en person är under eller över 18 år bygger på en sammantagen bedömning av två undersökningar: röntgenundersökning med joniserande strålning av visdomständer och en magnetkameraundersökning av lårbenets nedre del. Bildtagning och två oberoende analyser av respektive bilder kommer att göras av externa kliniker. Den sammantagna medicinska åldersbedömningen avges i form av en sannolikhetsbedömning i textform och utförs av en rättsläkare vid Rättsmedicinalverket utifrån standardiserad matris som myndigheten tagit fram. Principen om benefit of the doubt utgör utgångspunkten för Rättsmedicinalverkets bedömning av medicinsk ålder. Vid genomförandet av uppdraget har Rättsmedicinalverket beaktat krav på vetenskap, beprövad erfarenhet och rättssäkerhet. Rättsmedicinalverket har även lagt särskild vikt vid etiska aspekter och barnrättsliga perspektiv.⁷

⁶ En medicinsk åldersbedömning i brottmål har tidigare genomförts med stöd av bestämmelserna om kroppsbesiktning i 28 kap. rättegångsbalken. Det är inte längre möjligt efter ett beslut i Högsta domstolen den 23 december 2016 (mål nr Ö 4753-16). Högsta domstolen har dock i en dom den 11 juli 2016 (mål nr B 1346-16) uttalat att en tandmognadsundersökning som är gjord på det sätt som skett i målet och som grundar sig på tänder som är fullt utvecklade utgör ett användbart underlag för påföljdsbestämningen när den tilltalades ålder är oklar.

⁷ Återrapportering avseende regeringsuppdrag till Rättsmedicinalverket att genomföra medicinska åldersbedömningar, dnr X16-90206.

Socialstyrelsen har gjort en genomlysning av forskning på området där olika metoder för medicinsk åldersbedömning analyserats, däribland magnetkameraundersökningar av olika tillväxtzoner för att bedöma 18-årsgränsen. Socialstyrelsen konstaterade att aktuell forskning visar att undersökning med magnetkamera kan minska risken för att barn bedöms som vuxna jämfört med traditionell röntgen samt att åldersbedömningar med icke-radiologiska metoder saknar vetenskapligt stöd.⁸

Regeringen gav den 14 juli 2016 Socialstyrelsen i uppdrag att fördjupa kunskapen om magnetkameraundersökning som metod för medicinska åldersbedömningar av 18-årsgränsen inom ramen för ansökningar om uppehållstillstånd och brottmålsprocessen. Utgångspunkten för uppdraget är att metoden ska vara vetenskaplig, tillförlitlig och etisk. Uppdraget ska samordnas med det arbete som görs inom ramen för det uppdrag att genomföra medicinska åldersbedömningar som Rättsmedicinalverket fått. I Socialstyrelsens uppdrag ingår det att se över om de metoder som Rättsmedicinalverket kommer att använda skulle kunna kompletteras. Uppdraget ska genomföras i samråd med Rättsmedicinalverket, Migrationsverket, Åklagarmyndigheten och andra berörda myndigheter. Socialstyrelsen ska lämna en delrapport senast den 30 april 2017 och slutredovisa uppdraget senast den 30 november 2017.

5 Behovet av ändrade regler

Regeringens bedömning: Det finns behov av ändrade regler i syfte att tidigarelägga åldersbedömningen av vissa ensamkommande asylsökande som uppges att de är under 18 år.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser, däribland *Socialstyrelsen*, *Statens medicinsk-etiska råd (SMER)*, *Länsstyrelsen i Västra Götalands län*, *Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)*, *Föreningen Sveriges överförmyndare*, *Rädda barnen och UNICEF Sverige*, antingen delar promemorians bedömning eller lämnar den utan invändning. *Riksdagens ombudsmän (JO)* och *Länsstyrelsen i Stockholms län* anser att behovsanalysen i promemorian är bristfällig. Flera remissinstanser, bl.a. *Migrationsverket*, *JO*, *Socialstyrelsen* och *Statens skolverk*, efterfrågar ett förtydligande av vilken rättsverkan Migrationsverkets beslut om ålder har i förhållande till andra myndigheter. Migrationsverket efterlyser dessutom ändringar i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. och lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn. JO anser att det bör övervägas om de problem som förslagen avser att komma till rätta med i stället bör

⁸ Socialstyrelsen, Metoder för radiologisk åldersbedömning, En systematisk översikt, 2016.

Prop. 2016/17:121 lösas inom ramen för den lagstiftning och den verksamhet där problemen anses finnas.

Skälen för regeringens bedömning: Barn har särskilda rättigheter enligt bl.a. barnkonventionen. Frågan om en ensamkommande asylsökande är under eller över 18 år är av betydelse för hur asylärendet handläggs och för frågan om uppehållstillstånd. Åldern har även betydelse för mottagandet av den asylsökande. Enligt nuvarande ordning tar Migrationsverket som huvudregel ställning till den sökandes ålder först i samband med det slutliga beslutet i asylärendet. Fram till dess godtas, utom i uppenbara fall, den ålder som den asylsökande uppgett. En följd av detta är att även de asylsökande som senare bedöms vara vuxna behandlas som barn under asylprocessen och får del av de rättigheter och förmåner som ska tillkomma barn.

Under 2016 har antalet ensamkommande barn som söker asyl här i landet sjunkit från 2015 års rekordhöga nivåer till cirka 2 200. Enligt Migrationsverkets prognos beräknas antalet ligga på ungefär samma nivå under 2017 för att därefter successivt öka till cirka 4 100 under 2021, vilket är så långt Migrationsverkets prognos i dagsläget sträcker sig. Osäkerheten i prognosen är dock stor. Den genomsnittliga handläggningstiden för asylärenden, inklusive ärenden om ensamkommande barn, förväntas uppgå till som mest femton månader innan utvecklingen vänder nedåt någon gång under 2017. Den genomsnittliga handläggningstiden för samtliga asylärenden som avgörs under 2017 bedöms bli tolv månader.⁹ Andelen avgjorda ärenden om ensamkommande barn där åldern skrivs upp till myndig ålder i samband med beslut har ökat under 2016 och varit högre än under tidigare år.

Regeringen anser att det inte är lämpligt att vuxna asylsökande bor tillsammans med ensamkommande barn på boenden som är anpassade för barn. Resurser avsatta för barn ska inte heller gå till vuxna asylsökande. Utifrån såväl ett barnrättsperspektiv som ett ekonomiskt perspektiv är nuvarande ordning därför inte tillfredsställande. Det är mot den bakgrunden angeläget att se över möjligheten att göra åldersbedömningar tidigare i asylprocessen. *Riksdagens ombudsmän (JO)* ifrågasätter om inte behovet av åldersbedömningar tidigare i asylprocessen är en följd av de långa handläggningstider som för närvarande råder hos Migrationsverket. Det är förstås av stor vikt att prioritera en förkortning av de rådande handläggningstiderna hos Migrationsverket. Sådant arbete pågår och Migrationsverkets prognos är också att handläggningstiderna på sikt kommer att sjunka. Regeringen anser dock att trots att handläggningstiderna förväntas kunna sjunka framöver bör utgångspunkten vara att vuxna asylsökande inte ska behandlas som barn under asylprocessen och få del av de rättigheter och förmåner som ska tillkomma barn. Detta är i synnerhet angeläget i ljuset av att dessa vuxna annars många gånger placeras i boenden tillsammans med ensamkommande asylsökande som är under 18 år, vilket förändrar den boendemiljö som dessa barn behöver och har rätt till. Genom att behandla vissa vuxna som barn försämrar alltså situationen för dem som

⁹ Migrationsverkets prognos 2017-02-07 (P2-17).

är barn. Oavsett handläggningstiderna finns det ett behov av att adressera detta problem.

Som några remissinstanser, bl.a. JO och *Migrationsverket*, påpekar finns det ingen rättslig reglering eller entydig rättspraxis¹⁰ som klargör vilken rättsverkan som Migrationsverkets beslut om ålder har i förhållande till andra aktörer. Utgångspunkten måste därmed vara att varje myndighet som kommer i kontakt med ensamkommande asylsökande barn självständigt har att ta ställning till en asylsökandes ålder inom ramen för sin verksamhet och utifrån det regelverk som styr denna. I praktiken har dock Migrationsverkets beslut om ålder många gånger stor betydelse vid den åldersbedömning som den andra myndigheten själv ska göra. Detta torde i synnerhet gälla om en medicinsk åldersbedömning också görs i asylärendet. I de flesta fall blir alltså Migrationsverkets beslut om ålder i praktiken styrande även för andra myndigheter vid mottagandet av den asylsökande. Regeringen anser att den ordningen bör vara tillräcklig och ser därför inte något behov av att nu föreslå ändringar i den lagstiftning som reglerar mottagandet av ensamkommande asylsökande barn och dessa personers tillgång till boende, god man, skolgång och hälso- och sjukvård. Regeringen ser inte heller i övrigt något behov av att nu föreslå ändringar i den lagstiftning som reglerar mottagandet av ensamkommande asylsökande barn.

Sammanfattningsvis gör regeringen bedömningen att det finns behov av ändrade regler i syfte att tidigarelägga åldersbedömningen av vissa ensamkommande asylsökande som uppger att de är under 18 år.

¹⁰ Se bl.a. Kammarrätten i Göteborgs dom den 13 december 2011 i mål nr 3014-11 respektive den 23 augusti 2016 i mål nr 6744-15, Kammarrätten i Jönköpings dom den 10 februari 2016 i mål nr 3411-15, Förvaltningsrätten i Karlstads dom den 1 mars 2016 i mål nr 2280-15, Förvaltningsrätten i Härnösands domar den 8 juni 2016 i mål nr 252-16 och 278-16 och Luleå tingsrätts beslut den 8 mars 2016 i ärende nr Å 3078-15.

6 Bedömning av ålder i ett tidigare skede i asylprocessen

6.1 Tillfälligt beslut om ålder

Regeringens förslag: Om den som ansöker om uppehållstillstånd som flykting eller som annan skyddsbehövande uppger att han eller hon är ett ensamkommande barn ska Migrationsverket, om det finns skäl att ifrågasätta att sökanden är under 18 år, så snart som möjligt göra en åldersbedömning och fatta ett tillfälligt beslut om sökandens ålder. Om det är uppenbart att sökanden är 18 år eller äldre krävs dock inte någon sådan åldersbedömning eller något sådant beslut. Det tillfälliga beslutet ska gälla omedelbart. Ett slutligt ställningstagande till sökandens ålder ska göras i samband med det slutliga beslutet i ärendet om uppehållstillstånd.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens men har en något annorlunda lagteknisk utformning.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser, däribland *Förvaltningsrätten i Göteborg*, *Migrationsverket*, *Socialstyrelsen*, *Statens skolverk*, *Länsstyrelsen i Skåne län*, *Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)*, *Föreningen Sveriges överförmyndare* och *Flyktinggruppernas riksråd*, tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget att Migrationsverket så snart som möjligt ska göra en åldersbedömning och fatta ett tillfälligt beslut om sökandens ålder i vissa fall. *Förvaltningsrätten i Stockholm*, *Länsstyrelsen i Stockholms län* och *Amnesty International* är kritiska till förslaget om tillfälliga beslut. Förvaltningsrätten i Stockholm ställer sig bl.a. frågande till om förslaget kommer att innebära att beslut om den asylsökandes ålder kommer att kunna fattas tidigare än med nuvarande ordning. Länsstyrelsen i Stockholms län ifrågasätter bl.a. hur förslaget om tillfälliga beslut förhåller sig till det omarbetade asylprocedurdirektivet.

Några remissinstanser, däribland Migrationsverket och *Alvesta kommun*, anför att en åldersbedömning även kan behöva göras i de fall där en asylsökande felaktigt uppger sig vara 18 år eller äldre. Flera remissinstanser, bl.a. *SKL*, *Härnösands kommun* och *Sörmlands läns landsting*, efterfrågar ett förtydligande av vad som avses med att en åldersbedömning ska göras "så snart som möjligt". *Barnombudsmannen* och *UNICEF Sverige* anser att det bör förtydligas att det i Migrationsverkets utredningsskyldighet ingår att alltid inhämta uppgifter från socialtjänsten och andra personer som kommit i kontakt med barnet.

Många remissinstanser, bl.a. *Riksdagens ombudsmän (JO)*, *Länsstyrelsen i Gävleborgs län*, *Svenska Röda Korset*, *Rädda barnen*, *UNICEF Sverige* och *Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar*, anser att ett tillfälligt beslut om ålder ska fattas även i de uppenbara fallen. Några remissinstanser, bl.a. Förvaltningsrätten i Stockholm och *Malmö kommun*, anser att innebörden av rekvisitet "uppenbart" behöver förtydligas.

Ett flertal remissinstanser, däribland JO, Barnombudsmannen, Länsstyrelsen i Stockholms län, Malmö kommun, *Sveriges advokatsamfund*, Amnesty International och *Uppsala universitet*, är kritiska till förslaget att det tillfälliga beslutet ska gälla omedelbart.

Flera remissinstanser, bl.a. Förvaltningsrätten i Göteborg, Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar och Rädda barnen, tar upp frågan om möjlighet för Migrationsverket att ompröva eller fatta flera tillfälliga beslut om beslutsunderlaget förändras. Några remissinstanser, däribland Migrationsverket, efterfrågar ett klargörande av när och hur det tillfälliga beslutet upphör att gälla.

Några remissinstanser, däribland *Förvaltningsrätten i Malmö*, *Förvaltningsrätten i Luleå*, Migrationsverket, Länsstyrelsen i Gävleborgs län och Statens skolverk, har vissa lagtekniska synpunkter.

Skälen för regeringens förslag

En åldersbedömning ska göras tidigare i asylprocessen och leda till ett tillfälligt beslut

Som anförts ovan finns det utifrån såväl ett barnrättsperspektiv som ett ekonomiskt perspektiv skäl att ändra nuvarande ordning som innebär att Migrationsverket som huvudregel tar ställning till en asylsökandes ålder först i samband med det slutliga beslutet i asylärendet.

I ärenden som rör asyl har Migrationsverket ett större utredningsansvar än vad som gäller i många andra ansökningsärenden (se prop. 2004/05:170 s. 155). Migrationsverkets utredningsskyldighet gäller under hela asylförfarandet och innebär att Migrationsverket måste se till att ärendet blir så utrett som dess beskaffenhet kräver och i förekommande fall upplysa sökanden om vad som behöver kompletteras. Även i sådana fall där myndigheten har ett utvidgat utredningsansvar ankommer det dock på sökanden själv att presentera sina yrkanden och grunder och att ta fram eventuella återopade bevis.

När det gäller uppgifter om ålder är det i likhet med vad som gäller för övriga uppgifter om en sökandes identitet i första hand skriftlig bevisning som är relevant. Uppgifter som lämnas skriftligen eller muntligen under utredningen kan tjäna som komplement till den skriftliga bevisningen. En utlänning kan dock normalt sett inte endast genom muntliga uppgifter göra sin uppgivna ålder sannolik och det är inte heller möjligt att avgöra en asylsökandes exakta ålder genom att göra en bedömning av hans eller hennes utseende (jfr MIG 2014:1).

För att en bedömning av en asylsökandes ålder ska kunna göras tidigare i asylprocessen måste det finnas ett tillfredställande beslutsunderlag. Med hänsyn till den utveckling som nu sker i fråga om metoderna för medicinsk åldersbedömning (se avsnitt 4.3) finns förutsättningar att införa en ordning som innebär att bedömningen av ålder ska göras tidigare i asylprocessen. Om en asylsökande uppger att han eller hon är ett ensamkommande barn och det finns skäl att ifrågasätta uppgiften om att sökanden är under 18 år bör Migrationsverket inleda en utredning om sökandens ålder i syfte att så snart som möjligt kunna fatta ett tillfälligt beslut i frågan om sökanden ska anses ha fyllt 18 år eller ej.

Ett tillfälligt beslut om sökandens ålder bör kunna fattas så snart Migrationsverket har uppfyllt sin utredningsskyldighet. Det får anses

Prop. 2016/17:121 tillräckligt att myndigheten har gett den sökande möjlighet att komma in med skriftliga och muntliga uppgifter beträffande sin påstådda underårighet samt erbjudit sökanden att genomgå en medicinsk åldersbedömning i de fall där verket överväger att fatta ett beslut som innebär att den sökande bedöms vara 18 år eller äldre (se avsnitt 6.2 nedan). Om sökanden har gett sitt samtycke till att genomgå en medicinsk åldersbedömning ligger det i sakens natur att myndigheten också inväntar resultatet av denna innan ett tillfälligt beslut fattas. När det gäller synpunkten från *Barnombudsmannen* och *UNICEF Sverige* att Migrationsverket alltid ska inhämta uppgifter från socialtjänsten och andra personer som har träffat barnet innan verket fattar ett tillfälligt beslut om ålder, kan konstateras att Migrationsverket ska se till att det finns ett fullgott beslutsunderlag. Precis som hittills kommer Migrationsverket att ha möjlighet att begära in uppgifter från socialtjänsten i enlighet med 17 kap. 1 § UtL i de fall där det kan anses befogat och kan antas bidra till utredningen. I den utsträckning som det därutöver krävs ytterligare utredning kan verket ge anvisningar till den sökande om vilken utredning som behövs (jfr MIG 2006:1). Det står också den sökande fritt att på eget initiativ lämna in sådan bevisning som han eller hon önskar åberopa som stöd för sin underårighet. Regeringen anser därför att det inte finns behov av att införa någon sådan skyldighet för Migrationsverket att inhämta uppgifter som Barnombudsmannen och UNICEF Sverige föreslår.

Med anledning av *Länsstyrelsen i Stockholms läns* ifrågasättande av om tillfälliga beslut om ålder är förenliga med det omarbetade asylprocedurdirektivet konstaterar regeringen att direktivet inte behandlar denna fråga utan endast frågan om läkarundersökningar som metod för att bedöma ålder. Det finns inget som talar för att det omarbetade asylprocedurdirektivet utgör hinder för att införa regler om tillfälliga beslut om ålder.

Ett tillfälligt beslut ska fattas så snart som möjligt

Flera remissinstanser efterfrågar ett förtydligande av vad det innebär att en åldersbedömning ska göras ”så snart som möjligt”. Vissa av dessa ser helst att en sådan görs innan Migrationsverket fattar ett beslut om anvisning enligt 3 § lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.

För att förslaget om åldersbedömning tidigare i asylprocessen ska få önskad effekt krävs att en bedömning av sökandens ålder görs så tidigt som möjligt. Som framgår av avsnittet ovan måste det dock finnas ett tillfredsställande beslutsunderlag innan ett tillfälligt beslut om ålder kan fattas. Det innebär bl.a. att Migrationsverket måste utreda frågan om sökandens ålder mer noggrant vid den initiala muntliga utredningen och, i förekommande fall, ge sökanden skäligen råd för att ta ställning till frågan om samtycke till en medicinsk åldersbedömning. Det måste också finnas tid att genomföra den medicinska åldersbedömningen när en sådan ska göras. Handläggningstiden kan även påverkas av att det kan uppstå dröjsmål i avvaktan på att en god man ska förordnas och att verket får kompletterande beslutsunderlag från externa aktörer, såväl Rättsmedicinalverket som andra. Regeringen anser därför att det inte går

att närmare precisera under hur lång tid som en åldersutredning får pågå eller inom vilken tid som ett beslut om ålder ska fattas. Att en åldersbedömning ska göras och ett tillfälligt beslut om ålder ska fattas så snart som möjligt innebär dock att handläggningen ska ske skyndsamt. När ett sådant beslut väl har fattats ligger det även i sakens natur att Migrationsverket så snart som möjligt underrättar såväl den sökande som kommunen.

Förvaltningsrätten i Stockholm ställer sig frågande till om förslaget kommer att innebära att beslut om den asylsökandes ålder kommer att kunna fattas tidigare än med nuvarande ordning. Enligt förvaltningsrättens mening bör den tidpunkt då Migrationsverket har uppfyllt sin utredningsskyldighet i frågan om ålder många gånger sammanfalla med den tidpunkt då ärendet om uppehållstillstånd är färdigutrett och ett slutligt beslut kan fattas. Regeringen delar inte förvaltningsrättens uppfattning utan bedömer att förslaget kommer att innebära att beslut om den asylsökandes ålder i de flesta fall kommer att kunna fattas tidigare än med nuvarande ordning. Regeringen anser dock i likhet med förvaltningsrätten att ett tillfälligt beslut inte ska behöva fattas i de fall där asylärendet är färdigutrett och färdigt för beslut samtidigt som frågan om ålder. I dessa undantagsfall bör alltså myndigheten kunna ta ställning till frågan om ålder direkt i det slutliga beslutet som avgör ärendet om uppehållstillstånd. Regeringen vill dock här återigen betona vikten av att en åldersutredning görs skyndsamt och det bör därför vara sällsynt att ett tillfälligt beslut om ålder inte behöver fattas i de aktuella fallen.

I vilka fall ska en åldersbedömning göras och ett tillfälligt beslut fattas?

I promemorian föreslås att en åldersbedömning ska göras och ett tillfälligt beslut fattas om det finns skäl att ifrågasätta att ett ensamkommande barn som ansöker om uppehållstillstånd som flykting eller som annan skyddsbehövande är under 18 år men det samtidigt inte är uppenbart att han eller hon har fyllt 18 år. I promemorian anges det att Migrationsverket i de uppenbara fallen, i enlighet med hittills gällande ordning, direkt bör kunna registrera den sökande som vuxen. I övriga fall föreslås, i enlighet med principen om barnets bästa och benefit of the doubt, att sökandens uppgivna ålder ska godtas till dess att det finns tillräckligt med underlag för att fatta ett tillfälligt beslut om ålder.

Många remissinstanser anser att ett tillfälligt beslut ska fattas även i de uppenbara fallen. Vissa av dessa remissinstanser anser dock att det i dessa fall kan godtas att ett tillfälligt beslut fattas utan att den sökande ges tillfälle att genomgå en medicinsk åldersbedömning. Några remissinstanser anser att innebörden av rekvisitet ”uppenbart” behöver förtydligas. Det kan konstateras att följden av att inte undanta de uppenbara fallen från Migrationsverkets skyldighet att göra en åldersbedömning och fatta ett tillfälligt beslut skulle bli att även personer som uppenbart är vuxna anvisas till kommunerna i avvaktan på att ett tillfälligt beslut kan fattas. Det skulle alltså innebära att fler i stället för färre vuxna asylsökande inledningsvis kommer att hanteras inom mottagningssystemet för barn, med de nackdelar som detta innebär. Att det ska vara fråga om personer som uppenbart är 18 år eller äldre innebär

Prop. 2016/17:121 vidare att det endast är i otvetydigt klara fall, där det inte finns något utrymme för en annan bedömning än att sökanden är vuxen, som ett tillfälligt beslut inte behöver fattas. Det ska alltså vara tydligt för var och en att det rör sig om en vuxen, eller finnas bevisning som tveklöst klarlägger sökandens ålder. Regeringen anser inte att det är motiverat med en ordning som innebär att ett tillfälligt beslut om ålder även ska fattas i de uppenbara fallen. Genom införandet av regler om åldersbedömning tidigare i asylprocessen bör vidare den osäkerhet som vissa remissinstanser, bl.a. *Barnombudsmannen*, pekar på har funnits i och kring den hittills tillämpade uppenbarhetsbedömningen minska. Regeringen gör därför samma bedömning som i promemorian, dvs. att det inte bör krävas att Migrationsverket gör en åldersbedömning och fattar ett tillfälligt beslut om ålder om det är uppenbart att sökanden är vuxen.

Migrationsverket anför att de fall där det finns bevisning som med tillräcklig styrka motbevisar sökandens uppgift om ålder också bör omfattas av bestämmelsen om tillfälliga beslut men däremot inte av kravet på att erbjuda en medicinsk åldersbedömning. Som anförts ovan är det endast i otvetydigt klara fall som Migrationsverket inte behöver göra en åldersbedömning och fatta ett tillfälligt beslut om ålder. I de fall där det visserligen finns bevisning som motbevisar sökandens uppgift om ålder, men där det inte är ett sådant otvetydigt klart fall som gör att det är uppenbart att personen är vuxen bör Migrationsverket inleda en åldersbedömning i syfte att fatta ett tillfälligt beslut. Enligt regeringens mening bör sökanden även i dessa fall erbjudas att göra en medicinsk åldersbedömning i enlighet med vad som föreslås i avsnitt 6.2 nedan. Någon särskild reglering för just dessa fall behövs inte.

JO ifrågasätter om det är en lämplig och praktisk ordning att ett tillfälligt beslut också ska fattas i de fall där åldersbedömningen mynnar ut i att sökanden ska anses vara under 18 år. Den omständigheten att det pågår en åldersbedömning kan i vissa fall leda till osäkerhet och otrygghet för den sökande. För att markera att den inledande åldersbedömningen har slutförts anser regeringen, i likhet med vad som föreslås i promemorian, att Migrationsverket bör fatta ett tillfälligt beslut även i de fall där myndigheten bedömer att den sökande har gjort sannolikt att han eller hon är under 18 år.

Några remissinstanser, bl.a. Migrationsverket och *Alvesta kommun*, uppmärksammar att en åldersbedömning kan behöva göras även i vissa fall när en asylsökande felaktigt uppger sig vara över 18 år. Migrationsverket anför i sitt remissvar att den problematiken är av betydligt mindre omfattning än den omvända. Det nu aktuella förslaget om att Migrationsverket i vissa fall ska göra en åldersbedömning då en sökande uppger sig vara under 18 år innebär enligt regeringens bedömning inte något hinder mot att myndigheten bedömer en utlännings ålder också i en situation där det krävs för att myndigheten ska kunna försäkra sig om att principen om barnets bästa i 1 kap. 10 § UtlL och andra bestämmelser som gäller barn följs.

I promemorian föreslås att det tillfälliga beslutet om ålder ska gälla omedelbart. Ett flertal remissinstanser anser att beslutet ska gälla först sedan det fått laga kraft.

Som anförts ovan är en förutsättning för att Migrationsverket ska kunna fatta ett tillfälligt beslut som innebär att en sökande bedöms vara 18 år eller äldre att det finns ett tillfredsställande beslutsunderlag och att den sökande har erbjudits att genomgå en medicinsk åldersbedömning. I de flesta fall kommer alltså beslutsunderlaget inför bedömningen av ålder att vara lika bra eller bättre än vad det varit vid den bedömning som hittills gjorts i samband med beslutet om uppehållstillstånd. Som framgår i avsnitt 6.2 gäller även i fortsättningen principen om benefit of the doubt i frågan om ålder. Syftet med förslaget om åldersbedömning tidigare i asyprocessen är att så långt som möjligt undvika att vuxna asylsökande placeras på boenden för barn och se till att resurser som är avsedda för barn också kommer barn till godo. En förutsättning för att uppnå det syftet är att den åldersbedömning som görs får ett snabbt genomslag. Som bl.a. *Migrationsverket* och *Bjuvs kommun* påpekar är det därför nödvändigt att det tillfälliga beslutet om ålder gäller omedelbart. I detta sammanhang finns även skäl att påminna om den möjlighet som finns för en domstol att efter ett överklagande besluta att ett beslut tills vidare inte ska gälla (s.k. inhibition), se vidare avsnitt 6.3. Regeringen gör mot denna bakgrund bedömningen att beslutet om ålder bör gälla omedelbart.

Ett slutligt ställningstagande till sökandens ålder ska göras i samband med det slutliga beslutet i ärendet om uppehållstillstånd.

Som anförts ovan är det en grundläggande princip inom asylrätten att det är den asylsökande som ska göra sitt behov av internationellt skydd sannolikt. Av detta följer att sökanden också måste göra sin identitet sannolik (MIG 2007:9). Ålder ingår som en del i en sökandes identitet (MIG 2011:11). En slutlig bedömning av sökandens ålder bör därför göras i samband med det slutliga beslutet i asylärendet där även utredning som tillkommit efter det tillfälliga beslutet kan beaktas. Även i de fall där bedömningen av ålder har gjorts efter att sökanden genomgått en medicinsk åldersbedömning bör en slutlig bedömning av sökandens ålder göras i samband med beslutet i asylärendet. Utrymmet för att i dessa fall frånga den bedömning om sökandens ålder som har gjorts i det tillfälliga beslutet torde dock i praktiken vara begränsat till främst de fall då den sökande senare kommer in med tillförlitliga identitetshandlingar. I samtliga fall måste dock förstås, som flera remissinstanser påpekar, en samlad bedömning göras av vad som har kommit fram i ärendet.

Några remissinstanser, bl.a. Migrationsverket, efterfrågar ett klagorand av när och hur det tillfälliga beslutet upphör. Regeringen konstaterar att redan den omständigheten att det är fråga om ett tillfälligt beslut innebär en begränsning i fråga om beslutets tidsmässiga giltighet, dvs. att beslutet endast är avsett att gälla till dess att frågan senare prövas slutligt. Det tillfälliga beslutet om ålder upphör alltså att gälla utan något särskilt beslut om upphävande i och med att myndigheten prövar frågan slutligt i samband med prövningen av frågan om uppehållstillstånd.

Flera remissinstanser, bl.a. Migrationsverket och *Förvaltningsrätten i Göteborg*, anser att det bör förtydligas om Migrationsverket ska kunna ompröva eller fatta flera tillfälliga beslut om beslutsunderlaget förändras, t.ex. för att det kommer in handlingar som styrker att sökanden är under eller över 18 år. Som *Kammarrätten i Stockholm* påpekar är Migrationsverket enligt bestämmelsen i 13 kap. 13 § UtIL skyldig att ändra ett beslut som verket har fattat som första instans, om verket finner att beslutet är oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, om det inte blir till nackdel för utlänningen. Skyldigheten gäller inte om Migrationsverket har lämnat över handlingarna i ärendet till en migrationsdomstol. Vad gäller andra fall hänvisar regeringen till de möjligheter till omprövning som följer av de allmänna förvaltningsrättsliga principer som har utarbetats i rättspraxis.

6.2 Medicinsk åldersbedömning inför ett tillfälligt beslut om ålder

Regeringens förslag: Innan Migrationsverket fattar ett tillfälligt beslut om ålder som innebär att sökanden bedöms vara 18 år eller äldre, ska Migrationsverket ge sökanden tillfälle att genomgå en medicinsk åldersbedömning. En medicinsk åldersbedömning får utföras endast om sökanden har gett sitt skriftliga samtycke. Kostnaden för den medicinska åldersbedömningen ska betalas av staten.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna ställer sig positiva till att en sökande vars ålder är ifrågasatt får möjlighet att använda en medicinsk åldersbedömning som ett kompletterande bevismedel. *Sveriges advokatsamfund* och *Flens kommun* är kritiska till användandet av medicinska åldersbedömningar. Ett flertal remissinstanser, däribland *Uppsala universitet* och *Statens medicinska rådet (SMER)*, efterfrågar ytterligare förtydliganden om att medicinska åldersbedömningar ska användas med försiktighet och att de inte ska användas om sökanden på annat sätt kan göra sin ålder sannolik, t.ex. genom muntliga uppgifter eller annan dokumentation än giltiga id-handlingar. *UNHCR:s regionkontor för de baltiska och nordiska länderna (UNHCR)* och *SMER* anser att detta även bör framgå av lagtexten. Många remissinstanser, bl.a. *Sveriges advokatsamfund* och *UNHCR*, betonar vikten av att myndigheten beaktar den vetenskapliga osäkerheten i metoderna för medicinsk åldersbedömning och att principen om benefit of the doubt ska gälla vid fortsatt tvivel. Flera remissinstanser, bl.a. *Förvaltningsrätten i Stockholm*, framhåller vikten av att principen om fri bevisprövning upprätthålls. *Svenska barnläkarföreningen* och *Barnombudsmannen* anser det ska framgå av förslaget att en medicinsk åldersbedömning ska föregås av en hälsoundersökning. *Förvaltningsrätten i Stockholm* och *Flens kommun* anser att förslaget riskerar att stå i strid med det grundlagsstadgade skyddet mot påtvingade kroppsliga ingrepp i 2 kap. 6 § regeringsformen.

Ett flertal remissinstanser, däribland *Förvaltningsrätten i Luleå*, *Socialstyrelsen*, Barnombudsmannen och *UNICEF Sverige*, anser att det inte går att hänvisa endast till samtycke från en god man eller ett offentligt biträde utan att även barnets samtycke bör inhämtas. Barnombudsmannen anser vidare att om barnet själv vill göra en medicinsk åldersbedömning ska barnets företrädare inte kunna neka till detta. *Länsstyrelsen i Jönköpings län* anser att om den underårige uppnått sådan ålder och mognad att han eller hon själv kan ta grundad ställning i frågan ska hans eller hennes vilja respekteras. Vissa remissinstanser, bl.a. *Föreningen Sveriges överförmyndare* och *Solna kommun*, anser att frågan om samtycke är av sådan utpräglad personlig karaktär att det inte kan åligga en god man att lämna ett sådant för barnets räkning. Andra remissinstanser, bl.a. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län*, uppmärksammar att det finns ett behov av utbildningsinsatser till gode män inom detta område.

Flera remissinstanser, bl.a. *Migrationsverket*, Uppsala universitet, *Länsstyrelsen i Stockholms län* och *UNICEF Sverige*, anser att det behöver förtydligas i vilka fall som en sökande kan ha godtagbara skäl att neka till att genomgå en medicinsk åldersbedömning och efterlyser fler exempel. Några remissinstanser, bl.a. *Härnösands kommun* och *Sollefteå kommun*, anser att kommunen ska kunna påkalla en medicinsk åldersbedömning.

Skälen för regeringens förslag

Erbjudande om medicinsk åldersbedömning

Som framgår av avsnitt 4.3 ovan har Rättsmedicinalverket regeringens uppdrag att utföra medicinska åldersbedömningar inom ramen för ansökningar om uppehållstillstånd. För att åldersbedömningar ska kunna utföras tidigare i asylprocessen bör det införas en skyldighet för Migrationsverket att erbjuda ensamkommande barn att genomgå en medicinsk åldersbedömning i vissa fall. Enligt artikel 25.5 i det omarbetade asylprocedurdirektivet får läkarundersökningar för att fastställa åldern på ensamkommande barn användas endast i sådana fall där det efter sökandens allmänna uttalanden eller på grund av andra relevanta indikationer finns tvivel om sökandens ålder. I de fall där Migrationsverket, inom ramen för den åldersbedömning som ska göras enligt förslaget ovan, bedömer att den sökande inte genom skriftlig eller muntlig bevisning har gjort sannolikt att han eller hon är underårige, bör den sökande erbjudas att genomgå en medicinsk åldersbedömning i syfte att styrka sin uppgivna ålder. Som flera remissinstanser påpekar måste myndigheten alltså först göra en bedömning av den muntliga och skriftliga bevisning som har inkommit innan det kan bli aktuellt att erbjuda en medicinsk åldersbedömning. I bestämmelsen bör detta regleras på så sätt att skyldigheten att erbjuda en medicinsk åldersbedömning uppkommer först när Migrationsverket överväger att fatta ett tillfälligt beslut om att sökanden bedöms vara 18 år eller äldre. Regeringen anser att detta är en tillräckligt tydlig reglering av frågan.

Erbjudandet om medicinsk åldersbedömning innebär att sökanden får tillgång till ytterligare ett bevismedel för att uppfylla sin bevisbörda i de fall där det annars kan förväntas att myndigheten kommer att göra

Prop. 2016/17:121 bedömningen att han eller hon är 18 år eller äldre. Det är alltså inte fråga om att införa ett krav på att ålder alltid ska göras sannolik genom medicinsk åldersbedömning. Genom erbjudandet om medicinsk åldersbedömning talar Migrationsverket om för den sökande att han eller hon inte har gjort sin uppgift om ålder sannolik.

Flera remissinstanser, bl.a. *Sveriges advokatsamfund* och *UNHCR*, påtalar vikten av att myndigheten beaktar den vetenskapliga osäkerheten i metoderna för medicinsk åldersbedömning och att principen om benefit of the doubt även i fortsättningen ska gälla vid bedömningen av sökandens ålder. *Svenska barnläkarföreningen* och *Barnombudsmannen* anser vidare att det ska framgå av förslaget att en medicinsk åldersbedömning ska föregås av en hälsoundersökning och att en läkare ska kunna neka till att barnet genomgår en medicinsk åldersbedömning. Regeringen konstaterar att Rättsmedicinalverket har fått i uppdrag av regeringen att genomföra medicinska åldersbedömningar. Rättsmedicinalverkets analyser och bedömningar vilar på vetenskaplig grund och det finns en stor vana inom myndigheten att hantera olika grader av osäkerhet i bedömningarna. Som redogjorts för i avsnitt 4.3 framgår det av Rättsmedicinalverkets återrapportering att myndigheten i sina rättsmedicinska utlåtanden om ålder aldrig kommer att uttala sig med större säkerhet än vad de vetenskapliga metoderna tillåter. Principen om benefit of the doubt utgör vidare utgångspunkten för Rättsmedicinalverkets bedömning av medicinsk ålder. Vid genomförandet av uppdraget har Rättsmedicinalverket även beaktat krav på vetenskap, beprövad erfarenhet och rättssäkerhet samt lagt särskild vikt vid etiska aspekter och barnrättsliga perspektiv.

Precis som i dag måste Migrationsverket värdera resultatet av den medicinska åldersbedömningen tillsammans med övrig bevisning i enlighet med gällande bevisregler. Av sista meningen i det första stycket i artikel 25.5 i det omarbetade asylprocedurdirektivet framgår att om det efter en medicinsk åldersbedömning fortfarande finns tvivel om den enskildes ålder, så ska beslutsfattaren utgå från att han eller hon är underårig. Bestämmelsen måste ses som ett uttryck för principen om benefit of the doubt som gäller inom svensk rätt (se vidare prop. 2016/17:17 s. 64).

Som föreslagits i promemorian bör kostnaden för att genomgå en medicinsk åldersbedömning som har erbjudits sökanden betalas av staten.

Några remissinstanser har påtalat att även kommunerna kan ha behov av att påkalla en medicinsk åldersbedömning. Mot bakgrund av de nu aktuella förslagen, att Migrationsverket ska utreda sökandens ålder om det finns skäl att ifrågasätta hans eller hennes egen uppgift och erbjuda sökanden att genomgå en medicinsk åldersbedömning om han eller hon inte gjort sin underårighet sannolik på annat sätt, ser inte regeringen att det finns ett sådant behov.

Samtycke till medicinsk åldersbedömning

För att en läkarundersökning ska få genomföras i syfte att fastställa åldern krävs enligt det omarbetade asylprocedurdirektivet att det ensamkommande barnet och/eller dennes företrädare ger sitt samtycke (artikel

25.5 b). Medverkan till en medicinsk åldersbedömning bör därför vara frivillig. Den frivilliga medverkan bör dokumenteras genom ett skriftligt samtycke. Kravet på samtycke innebär också att förslaget inte står i strid med det grundlagsstadgade skydd i 2 kap. 6 § regeringsformen som enskilda har gentemot det allmänna vad avser påtvingade kroppsliga ingrepp (jfr prop. 2005/06:72 s. 74–76). Den sökande bör få skäligt rådrum för att ta ställning till frågan om samtycke till medicinsk åldersbedömning.

Utgångspunkten enligt svensk rätt är att ett barns vårdnadshavare har rätt och skyldighet att bestämma i frågor som rör barnets personliga angelägenheter (6 kap. 11 § föräldrabalken). I fråga om ensamkommande asylsökande barn gäller enligt 2 § lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn att en god man ska förordnas om det inte är uppenbart obehövligt. De nu aktuella asylsökandena har uppgett att de är barn och kommer att behandlas som barn till dess att ett tillfälligt beslut, i förekommande fall, fattas om att de bedöms vara vuxna. Även i fråga om samtycke bör den asylsökande behandlas som ett barn i detta skede av handläggningen. I de ärenden som berörs av förslagen i denna proposition torde det alltid förordnas en god man. Den gode mannen har till uppgift att i vårdnadshavares och förmyndares ställe ansvara för barnets personliga förhållanden och sköta dess angelägenheter. När fråga om medicinsk åldersbedömning av ett ensamkommande barn uppkommer i ett ärende om uppehållstillstånd är alltså den gode mannen behörig att lämna samtycke för barnets räkning. Som bl.a. länsstyrelserna uppmärksammar ankommer det på överförmyndaren att se till att den gode mannen har den utbildning och information som krävs för att kunna fatta sådana beslut.

En vårdnadshavare ska vid utövandet av vårdnaden i takt med barnets stigande ålder och utveckling ta allt större hänsyn till barnets synpunkter och önskemål (6 kap. 11 § föräldrabalken). I den gode mannens uppdrag ligger att liksom en vårdnadshavare ta den hänsyn till barnets synpunkter och önskemål som dess ålder och utveckling kan ge anledning till (prop. 2004/05:136 s. 29). *Länsstyrelsen i Jönköpings län* påpekar att om den underårige har uppnått en sådan ålder och mognad att han eller hon själv kan ta grundad ställning i frågan, så bör hans eller hennes vilja respekteras. Regeringen instämmer i detta och vill tillägga att det i de aktuella fallen närmast undantagslöst kommer att handla om asylsökande som har en sådan ålder och mognad att det är nödvändigt för den gode mannen att involvera dem i beslutet. I praktiken kommer alltså den gode mannen och barnet gemensamt behöva komma fram till ett beslut i frågan om samtycke. I enlighet med artikel 25.5 i det omarbetade asylprocedurdirektivet bör den sökande innan dess få information om den medicinska åldersbedömningen på ett språk som han eller hon kan förstå. Informationen ska innehålla upplysningar om undersökningsmetoden och eventuella konsekvenser som resultatet kan få för prövningen av en ansökan. Information ska också lämnas om konsekvenserna av en vägran att genomgå en medicinsk åldersbedömning. I utlänningsförordningen (2006:97) finns bestämmelser om Migrationsverkets informations-skyldighet (jfr 8 kap. 10 h §). Frågan om vilken information som ska lämnas till sökanden och hur bör även fortsättningsvis regleras på förordningsnivå.

Några remissinstanser, bl.a. *Föreningen Sveriges överförmyndare och Solna kommun*, anför att frågan om samtycke är av sådan utpräglad personlig karaktär att det inte kan åligga en god man att lämna ett sådant samtycke för barnets räkning och anser att det i stället ska lämnas av en professionell aktör, t.ex. det offentliga biträdet. Regeringen delar inte denna uppfattning utan anser att samtycke till medicinsk åldersbedömning ingår i sådana personliga angelägenheter som den gode mannen har i uppdrag att ansvara för. Regeringen konstaterar vidare att det redan ingår i den gode mannens uppdrag att för barnets räkning lämna samtycke till att genomgå en DNA-analys i anknätningsärenden (se prop. 2005/06:72 s. 74–76).

Enligt 18 kap. 3 § UtL är den som är förordnad som offentligt biträde för ett barn som saknar vårdnadshavare här i landet utan särskilt förordnande barnets ställföreträdare i det ärende som förordnandet avser, om det inte finns en god man för barnet. Om frågan om samtycke till medicinsk åldersbedömning skulle bli aktuell innan en god man har förordnats kan det offentliga biträdet, om en sådan har förordnats för barnet, lämna samtycke till medicinsk åldersbedömning för barnets räkning. Även det offentliga biträdet ska då naturligtvis ta den hänsyn till barnets synpunkter och önskemål som dess ålder och utveckling kan ge anledning till.

Det kan i detta sammanhang finnas skäl att erinra om att det enligt gällande rätt inte finns några möjligheter att, inom ramen för asylprocessen, tvinga någon att genomgå en medicinsk åldersbedömning. Detta gäller även om ett skriftligt samtycke tidigare har lämnats av den gode mannen eller det offentliga biträdet. Förslaget innebär inte någon ändring i denna del.

Nekat samtycke till att genomgå medicinsk åldersbedömning

Även om förslaget är utformat som en skyldighet för Migrationsverket att erbjuda en medicinsk åldersbedömning i vissa fall får, som framgår ovan, utredningsansvaret anses uppfyllt genom att sökanden erbjuds att genomgå en medicinsk åldersbedömning. I de fall där den sökande nekar till att genomgå en medicinsk åldersbedömning bör Migrationsverket alltså kunna fatta beslut på befintligt underlag. Detsamma bör gälla om sökanden fått skäligt rådrum att ta ställning till erbjudandet om medicinsk åldersbedömning men inte svarat inom denna tid. Som framgår ovan följer det av artikel 25.5 i det omarbetade asylprocedurdirektivet att den sökande ska få information om konsekvenserna av en vägran att genomgå en medicinsk åldersbedömning.

Det är den sökande som har bevisbördan för att han eller hon är underårig och som ska göra detta sannolikt. Principen om benefit of the doubt gäller som framgått ovan även i fråga om sökandens eventuella underårighet. En förutsättning för att den sökande ska få förmånen av denna bevislätnadsregel är dock att sökanden har gjort vad han eller hon kan för att styrka sin berättelse och att hans eller hennes allmänna trovärdighet inte ifrågasatts.

En medicinsk åldersbedömning är ett bevismedel som kan hjälpa till att klarlägga en sökandes ålder. Vilken betydelse som ett nekat samtycke till

medicinsk åldersbedömning får vid bevisvärderingen som görs vid bedömningen av ålder måste naturligtvis avgöras av Migrationsverket i varje enskilt fall. Vid den bedömningen får myndigheten ta ställning till om det finns godtagbara skäl till att den sökande inte vill genomgå en medicinsk åldersbedömning, t.ex. att sökandens fysiska eller psykiska hälsotillstånd är sådant att en medicinsk åldersbedömning inte är lämplig. Flera remissinstanser efterlyser förtydliganden av och fler exempel på godtagbara skäl. Regeringen anser dock att det inte är lämpligt att genom förarbetsuttalanden mer detaljerat reglera hur övervägandena i denna del ska gå till eftersom det riskerar att inkräkta på principen om fri bevisvärdering och minska möjligheten att ta tillbörlig hänsyn till omständigheterna i varje enskilt fall med beaktande av bl.a. utvecklingen i praxis.

I de flesta fall där myndigheten bedömer att sökanden inte har gjort sin underårighet sannolik med hjälp av skriftlig och muntlig bevisning och därför erbjuder sökanden att genomgå en medicinsk åldersbedömning torde dock ett nekat samtycke utan godtagbar anledning leda till att myndighetens preliminära bedömning kvarstår, dvs. att sökanden inte har gjort sannolikt att han eller hon är under 18 år. Detta är endast en följd av att myndigheten är skyldig att fatta ett beslut även om en medicinsk åldersbedömning inte genomförs och då utifrån det material som finns tillgängligt i ärendet. Enligt regeringens mening innebär det inte, som bl.a. *Förvaltningsrätten i Stockholm* och *Flens kommun* anser, att förslaget riskerar att stå i strid med det grundlagsstadgade skyddet mot påtvingade kroppsliga ingrepp i 2 kap. 6 § regeringsformen.

Det kan i detta sammanhang finnas skäl att nämna att en ansökan om uppehållstillstånd inte kan avslås enbart på grund av att sökanden inte vill genomgå en medicinsk åldersbedömning (se prop. 2016/17:17 s. 65).

6.3 Rätt att överklaga tillfälligt beslut om ålder

Regeringens förslag: Migrationsverkets tillfälliga beslut om ålder ska kunna överklagas till en migrationsdomstol.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De allra flesta remissinstanser är positiva till förslaget att det tillfälliga beslutet om ålder ska kunna överklagas. Några remissinstanser, däribland *UNICEF Sverige*, ifrågasätter dock den reella verkan av överklagandemöjligheten eftersom besluten gäller omedelbart. Flera remissinstanser, bl.a. *Förvaltningsrätten i Malmö*, *Uppsala universitet* och *Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar*, påtalar att överklaganden av ett tillfälligt beslut om ålder bör hanteras med förtur hos domstolarna. *UNHCR:s regionkontor för de baltiska och nordiska länderna (UNHCR)* anser att ett överklagande bör ha suspensiv verkan. *Förvaltningsrätten i Göteborg* och *Förvaltningsrätten i Stockholm* anser att förslaget kan leda till svårigheter med parallella processer och risk för två oförenliga beslut i de fall där Migrationsverket fattar ett slutligt beslut samtidigt som det tillfälliga beslutet om ålder är föremål för domstolsprövning. *Förvaltningsrätten i Göteborg* anser även att det bör

Prop. 2016/17:121 förtydligas hur migrationsdomstolarna ska hantera de mål där sökanden samtycker till en medicinsk åldersbedömning först efter att målet har överklagats. Några remissinstanser, bl.a. *Sveriges advokatsamfund*, *Barnombudsmannen* och *Svenska Röda Korset*, anser vidare att den slutliga bedömning av ålder som görs inom ramen för beslutet om uppehållstillstånd ska kunna överklagas särskilt. *Kammarrätten i Stockholm* anser att det bör övervägas att inte låta en migrationsdomstols avgörande få överklagas till Migrationsöverdomstolen och anför att eventuellt behov av praxis kan tillgodoses inom ramen för det slutliga beslutet.

Skälen för regeringens förslag: Av 14 kap. 1 § UtL följer att Migrationsverkets beslut enligt utlänningslagen endast får överklagas i de fall som anges i det kapitlet. Ett tillfälligt beslut om ålder kan få stor betydelse för den enskilde. Beslutet kan innebära att den enskilde går miste om förmåner som han eller hon annars skulle ha haft under tiden till dess att asylärendet avgörs (t.ex. boende, skolgång och hälso- och sjukvård). Enbart en möjlighet att senare få frågan om ålder prövad i samband med överklagandet av det slutliga beslutet i asylärendet är därför inte tillräcklig för att tillgodose den enskildes behov av rättsskydd. Migrationsverkets tillfälliga beslut om ålder bör därför kunna överklagas till en migrationsdomstol. Regeringen anser dock, till skillnad från bl.a. *Sveriges advokatsamfund* och *Barnombudsmannen*, att det inte finns skäl att utvidga den möjlighet till överklagande av beslut om uppehållstillstånd som gäller i dag till att innefatta även frågan om ålder i ett beslut om bifall till en ansökan om uppehållstillstånd (jfr 14 kap. 3 § UtL).

Införandet av en överklagandemöjlighet skulle kunna medföra en risk för att syftet med förslaget att tidigarelägga åldersbedömningen motverkas på så sätt att ärendet drar ut på tiden och att den sökande blir kvar i asyl- och mottagningsprocessen för barn under en längre tid. Som framgått ovan ska dock det tillfälliga beslutet om ålder gälla omedelbart. En domstol kan visserligen med stöd av 28 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) inhibera beslutet. För att det ska finnas förutsättningar för inhibition krävs dock som huvudregel en hög grad av sannolikhet för att beslutet kommer att ändras. I ärenden där en part riskerar betydande skada kan kravet sänkas till att utgången framstår som ovisst (Wennergren och von Essen, *Förvaltningsprocesslagen m.m.*, 6:e uppl., s. 264). I de fall där det tillfälliga beslutet om att den sökande bedöms vara 18 år eller äldre har fattats i enlighet med ett resultat från en medicinsk åldersbedömning torde förutsättningarna för att besluta om inhibition i praktiken vara mycket begränsade om inte sökanden kommer in med relevanta bevis i form av exempelvis tillförlitliga identitetshandlingar. Till skillnad från *UNHCR* anser regeringen inte att det vore en lämplig ordning att ett överklagande i sig får en suspensiv verkan.

Förvaltningsrätten i Göteborg efterfrågar ett förtydligande av hur migrationsdomstolarna ska hantera de mål där sökanden samtycker till en medicinsk åldersbedömning först efter att målet har överklagats. Ett sådant fall får enligt regeringens mening betraktas som ett yrkande från sökanden om att komma in med kompletterande bevisning. Såvida inte domstolen bedömer att Migrationsverket av andra skäl har brustit i sin

utredningsskyldighet bör det inte finnas förutsättningar för domstolen att undanröja det tillfälliga beslutet och återförvisa ärendet till Migrationsverket för fortsatt handläggning enbart av det skälet att sökanden ändrat sig i frågan om samtycke till medicinsk åldersbedömning (jfr avsnitt 6.1).

Den omständigheten att ett tillfälligt beslut om ålder är föremål för prövning i domstol utgör inte ett hinder för Migrationsverket att fatta ett slutligt beslut i ärendet om uppehållstillstånd. Förvaltningsrätten i Göteborg och *Förvaltningsrätten i Stockholm* anför att det därmed finns en risk för att det kommer att fattas två oförenliga beslut om sökandens ålder. Regeringen vill i detta sammanhang betona vikten av att det i dessa mål, precis som i andra måltyper där ett tillfälligt beslut får överklagas till domstol, finns ett fungerande informationsutbyte mellan myndigheten och domstolen för att undvika en sådan situation. Som flera remissinstanser påpekat, bl.a. *Förvaltningsrätten i Malmö* och *Uppsala universitet*, bör de aktuella målen behandlas med förtur i domstolen. Migrationsöverdomstolen har vidare uttalat att en muntlig förhandling vanligtvis inte i sig är en meningsfull utredningsmetod vad gäller att bedöma den sökandes ålder (MIG 2014:1).

Kammarrätten i Stockholm anför att det bör övervägas att inte låta en migrationsdomstols avgörande i mål som gäller tillfälligt beslut om ålder få överklagas. Regeringen anser emellertid att det är sannolikt att det kommer att finnas behov av vägledande avgöranden från prejudikatinstansen i den nu aktuella typen av ärenden. Några skäl som motiverar ett undantag från huvudregeln i 16 kap. 9 § UtL att en migrationsdomstols beslut får överklagas till Migrationsöverdomstolen har inte framkommit.

6.4 Offentligt biträde

Regeringens bedömning: Det finns inget behov av ändringar i utlänningslagens regler om offentligt biträde.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser, däribland *Riksdagens ombudsmän (JO)* och *Migrationsverket*, instämmer i eller har inga invändningar mot bedömningen i promemorian. Några remissinstanser, bl.a. *Sveriges advokatsamfund*, anser att ett offentligt biträde ska förordnas så snart som Migrationsverket överväger att fatta ett beslut om att sökanden är över 18 år. Ytterligare andra remissinstanser, t.ex. *Svenska Röda Korset* och *Uppsala universitet*, anser att det i vart fall alltid ska förordnas ett offentligt biträde i de fall då ett beslut om ålder överklagas.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt 18 kap. 1 § andra stycket UtL ska ett offentligt biträde alltid förordnas i ärenden hos Migrationsverket om avvisning eller utvisning av ensamkommande asylsökande barn. Ett förordnande av offentligt biträde gäller även vid ett överklagande av ett beslut i det ärende som förordnandet avser. Ett tillfälligt beslut om ålder ingår som ett led i handläggningen av ett ärende

Prop. 2016/17:121 om uppehållstillstånd. Om ett offentligt biträde har förordnats i ett sådant ärende kan han eller hon därmed biträda den sökande även i frågan om ålder såväl hos Migrationsverket som vid ett eventuellt överklagande till domstol.

Som bl.a. *Sveriges advokatsamfund* påpekar kan det förekomma att ett offentligt biträde inte förordnas under asylprocessen för en asylsökande som presumeras erhålla uppehållstillstånd. Gemensamt för de mål och ärenden där offentligt biträde kan förordnas enligt gällande rätt är att de rör enskildas frihet eller personliga integritet. Regeringen anser, till skillnad från bl.a. *Sveriges advokatsamfund* och *Svenska Röda Korset*, att den rätt till offentligt biträde som redan finns är tillräcklig för att tillgodose kraven på rättssäkerhet i processen. Regeringen instämmer därför i promemorians bedömning att det inte finns behov av ändringar i utlänningslagens regler om offentligt biträde.

7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 maj 2017. De nya föreskrifterna i utlänningslagen ska inte tillämpas om ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket före den 1 februari 2017.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens men har en något annorlunda redaktionell utformning.

Remissinstanserna: En övervägande andel av remissinstanserna tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget i denna del. Flera remissinstanser, bl.a. *Förvaltningsrätten i Malmö*, *Malmö kommun*, *Västmanlands läns landsting*, *UNICEF Sverige* och *Svenska Röda Korset* ifrågasätter att de föreslagna bestämmelserna ska träda i kraft innan Socialstyrelsens uppdrag att fördjupa kunskapen om magnetkameraundersökning som metod för medicinska åldersbedömningar är slutredovisat den 30 november 2017. Ett flertal remissinstanser, bl.a. *Göteborgs kommun*, ifrågasätter vidare om Rättsmedicinalverkets kapacitet att utföra medicinska åldersbedömningar kommer att vara tillräckligt utvecklad vid det föreslagna ikraftträdandet. *Kammarrätten i Stockholm* anser att ikraftträdandet bör samordnas med ikraftträdandet av de förslag till ändringar i utlänningslagen som lämnas i departementspromemorian Ytterligare anpassning av svensk rätt till Dublinförordningen (Ds 2016:34). *Ängelholms kommun* önskar att tidpunkten i övergångsbestämmelserna tidigareläggs för att förslaget ska få större effekt. *Västmanlands läns landsting* vill ha ett förtydligande av hur ansökningar före den 1 februari 2017 ska hanteras. *Migrationsverket* har vissa språkliga synpunkter på utformningen av övergångsbestämmelsen.

Skälen för regeringens förslag: Behovet av en åldersbedömning tidigare i asylprocessen är sådant att de föreslagna lagändringarna bör

träda i kraft så snart som möjligt. Flera remissinstanser ifrågasätter om bestämmelserna ska träda i kraft innan Socialstyrelsens uppdrag att fördjupa kunskapen om magnetkameraundersökning som metod för medicinska åldersbedömningar slutredovisas, vilket ska göras senast den 30 november 2017. Det är Rättsmedicinalverkets uppdrag att utföra medicinska åldersbedömningar. Som det redogjorts för i avsnitt 4.3 vilar Rättsmedicinalverkets analyser och bedömningar på vetenskaplig grund eller beprövad erfarenhet. Regeringen anser därför att det inte är en förutsättning för reglernas ikraftträdande att Socialstyrelsens uppdrag är slutredovisat. Det har inte heller framkommit andra skäl som motiverar en ändring av den föreslagna ikraftträdandetidpunkten. Regeringen instämmer därför i promemorians förslag att lagändringarna bör träda i kraft den 1 maj 2017.

Utan övergångsbestämmelser kommer de ärenden om uppehållstillstånd för ensamkommande barn som har inletts men inte avgjorts före den 1 maj 2017 också att omfattas av de föreslagna ändringarna i utlänningslagen. För att inte fördröja handläggningen av de ärenden där ett slutligt avgörande är nära förestående bör så många som möjligt av dessa undantas från kravet på åldersbedömning i ett tidigare skede. En övergångsbestämmelse bör därför införas som innebär att de nya bestämmelserna i utlänningslagen inte ska tillämpas om ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket före den 1 februari 2017. Regeringen anser alltså inte att det vore lämpligt att inkludera ansökningar som har gjorts dessförinnan. Sådana ansökningar får i stället behandlas enligt hittills gällande ordning för bedömning av ålder.

8 Kostnader och andra konsekvenser

Regeringens bedömning: Förslagen i propositionen medför att statens kostnader för mottagande av ensamkommande barn minskar.

De eventuella kostnadsökningar som förslagen kan leda till ska finansieras inom beslutade ekonomiska ramar.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser, bl.a. *Migrationsverket*, *Alvesta kommun*, *Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)* och *Föreningen Sveriges överförmyndare*, har väckt frågor som rör kommunernas rätt till ersättning. Några remissinstanser, bl.a. *Förvaltningsrätten i Göteborg*, uppmärksammar att tillräckliga resurser måste tillföras Rättsmedicinalverket för att inte Migrationsverkets handläggningstider ska påverkas. Förvaltningsrätten i Göteborg och *Förvaltningsrätten i Stockholm* påtalar att förslagen kommer att leda till ökad belastning för domstolarna i och med att det är en ny måltyp med förturskaraktär som även kommer att innebära ökad hantering av yrkanden om inhibition och muntlig förhandling. Migrationsverket

Prop. 2016/17:121 bedömer att det finns en risk för att förslagen leder till längre sammantagna handläggningstider i asylärenden.

Flera remissinstanser, bl.a. *Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Härnösands kommun, Flens kommun, Malmö kommun, Rädda barnen, Flyktinggruppernas riksråd, UNICEF Sverige och Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar*, har synpunkter på barnkonsekvensanalysen och efterfrågar bl.a. en redogörelse för hur förslagen förhåller sig till barnkonventionen och att det ytterligare förtydligas vilka konsekvenser som förslagen kan leda till för barn.

Skälen för regeringens bedömning

Ekonomiska konsekvenser

Förslagen i propositionen innebär att åldersbedömningar ska göras tidigare i asylprocessen än vad som görs i dag. Förslagen bedöms därigenom medföra att färre vuxna asylsökande kommer att hanteras inom asyl- och mottagningssystemen för ensamkommande barn än vad som är fallet enligt nuvarande ordning. Boendekostnaden per dygn för ensamkommande barn är väsentligt mycket högre än för övriga inskrivna i Migrationsverkets mottagande. Den genomsnittliga handläggningstiden för asylärenden, inklusive ärenden om ensamkommande barn, förväntas under 2017 uppgå till tolv månader. Genom att åldersbedömningarna tidigareläggs bör den tid som en vuxen asylsökande befinner sig inom mottagningssystemet för ensamkommande barn kunna förkortas väsentligt. Förslagen bedöms därmed medföra en besparing för staten.

De handläggningsåtgärder som följer av förslaget att Migrationsverket ska göra en åldersbedömning tidigare i asylprocessen och fatta ett tillfälligt beslut om sökandens ålder är i huvudsak sådana som ändå skulle ha utförts men som nu ska göras vid en tidigare tidpunkt. De handläggningsåtgärder som tillkommer är framför allt kopplade till att Migrationsverket ska fatta ett tillfälligt beslut. Dessa handläggningsåtgärder bedöms inte vara av sådan karaktär eller omfattning att Migrationsverkets arbetsbörda ökar i någon större utsträckning. I den utsträckning som det nu aktuella förslaget kan komma att medföra en kostnadsökning för Migrationsverket bör den kunna hanteras inom ramen för befintliga anslag.

Regeringen gav den 19 maj 2016 Rättsmedicinalverket i uppdrag att med stor skyndsamhet påbörja genomförandet av medicinska åldersbedömningar inom ramen för ansökningar om uppehållstillstånd och omedelbart öka förmågan och kapaciteten på detta område. I samband med budgetpropositionen för 2017 har genomförandet av fler medicinska åldersbedömningar finansierats. Förslagen i denna proposition som gäller medicinska åldersbedömningar bedöms inte medföra några ytterligare kostnader för staten.

Förslaget att Migrationsverkets beslut om ålder ska kunna överklagas till en migrationsdomstol och Migrationsöverdomstolen innebär att Migrationsverket får fler överklaganden att hantera och att domstolarna får en ökad måltillströmning. Antalet överklaganden är dock mycket svårbedömt. Osäkerheten i prognosen över antalet ensamkommande asylsökande barn och hur många av dessa som bedöms vara 18 år eller

äldre gör att det är svårt att bedöma hur många beslut som kommer att bli aktuella för överklagande som en följd av förslaget. En annan osäkerhetsfaktor gäller hur många som kommer att välja att överklaga dessa beslut, särskilt om en medicinsk åldersbedömning har gjorts. Utredningen i målen om ålder i domstol torde dock i normalfallet inte vara särskilt omfattande men, som vissa av domstolarna påpekar, kan yrkanden om inhibition och andra underhandsyrkanden orsaka ett visst merarbete för domstolarna.

Osäkerheten i prognosen över antalet ensamkommande asylsökande barn och svårigheten att bedöma antalet överklaganden medför även svårigheter att bedöma hur stora kostnadsökningar för offentligt biträde som förslagen i propositionen kan medföra.

Regeringen gör bedömningen att de kostnadsökningar som förslagen kan medföra inte är av sådan omfattning att Migrationsverket eller domstolarna behöver tillföras extra medel. Eventuella kostnadsökningar ska hanteras inom beslutade ekonomiska ramar.

Flera remissinstanser har väckt frågor som rör kommunernas rätt till ersättning för kostnader. Regeringen har för avsikt att införa ett nytt ersättningssystem för mottagandet av ensamkommande barn och unga den 1 juli 2017. Regeringen kommer att följa utvecklingen av detta.

Konsekvenser för barn

Enligt artikel 3 i barnkonventionen ska barnets bästa komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn. Vid beslut om åtgärder som rör barn kan konventionsstater behöva väga barnets bästa mot andra samhällsintressen. Att barnets bästa ska sättas i främsta rummet betyder dock att barnets intressen har hög prioritet och inte bara är ett bland flera överväganden.

Förslaget att en åldersbedömning ska göras tidigare i asylprocessen syftar bl.a. till att barnets rättigheter och särskilda skyddsbehov ska bli tillgodosedda under hela processen och motverka att vuxna asylsökande bor med ensamkommande barn på boenden som är avsedda för barn. Regeringen delar bl.a. *Alvesta kommun* och *SKL:s* bedömning att förslaget bör leda till att säkerheten ökar för de barn som bor i boenden för barn. Regeringen anser att det syftet uppväger den osäkerhet och otrygghet som en sökande eventuellt kan känna under åldersbedömningen i avvaktan på ett tillfälligt beslut. För att mildra dessa effekter ska, som anförts ovan, ett beslut fattas så snart som möjligt. I avvaktan på detta har den sökande stöd av sin gode man. Förslaget medför också att de resurser som är avsatta för barn kommer just barnen till godo i större utsträckning. Vissa remissinstanser har anført att förslagen även kan medföra en risk för att barn placeras på boenden avsedda för vuxna. Mot bakgrund av vad som har anförts ovan om bl.a. utvecklingen av metoderna för medicinsk åldersbedömning och att principen om benefit of the doubt ska beaktas vid bedömningen av ålder bedömer regeringen emellertid, i likhet med *Länsstyrelsen i Jönköpings län*, att sannolikheten för detta är liten och inte utgör något hinder för de föreslagna lagändringarna.

Övervägande andelen ensamkommande barn som söker asyl i Sverige är av manligt kön. Även om förslagen i propositionen är könsneutralt utformade kommer därför fler pojkar och män än flickor och kvinnor att direkt beröras av förslagen.

9 Författningskommentar

Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

13 kap.

Åldersbedömning

17 § Om den som ansöker om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a § uppger att han eller hon är ett ensamkommande barn ska Migrationsverket, om det finns skäl att ifrågasätta att sökanden är under 18 år, så snart som möjligt göra en åldersbedömning och fatta ett tillfälligt beslut om sökandens ålder. Om det är uppenbart att sökanden är 18 år eller äldre krävs dock inte någon sådan åldersbedömning eller något sådant beslut.

Ett slutligt ställningstagande till sökandens ålder ska göras i samband med det slutliga beslutet i ärendet om uppehållstillstånd.

Ett beslut enligt första stycket gäller omedelbart.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om åldersbedömning i ärenden om ensamkommande asylsökande barn. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

Av första stycket framgår att Migrationsverket ska göra en bedömning av åldern på en utlänning som uppger att han eller hon är ett ensamkommande barn så snart som möjligt efter att utlänningen ansökt om uppehållstillstånd som flykting eller som annan skyddsbehövande, om det finns skäl att ifrågasätta att han eller hon är under 18 år. Genom kravet på att det ska finnas skäl att ifrågasätta att den sökande är under 18 år undantas de fall då det klart framgår att den sökande är ett barn trots att han eller hon saknar identitetshandlingar. Av bestämmelsen framgår vidare att någon åldersbedömning inte ska göras och något tillfälligt beslut inte ska fattas om det är uppenbart att sökanden är 18 år eller äldre. Rekvisitet uppenbart innebär att det ska röra sig om otvetydigt klara fall där det inte finns något utrymme för en annan bedömning än att den sökande är vuxen, antingen för att det är tydligt för var och en att det rör sig om en vuxen eller för att det finns bevisning som tveklöst klarlägger sökandens ålder. Migrationsverkets praxis är att i uppenbara fall direkt registrera sökanden som vuxen.

Åldersbedömningen ska i första hand göras utifrån skriftlig bevisning tillsammans med sökandens egna muntliga uppgifter. Av bestämmelsen i 18 § framgår att i de ärenden där denna bevisning inte är tillräcklig och

Migrationsverket därför överväger att fatta ett beslut som innebär att sökanden bedöms vara 18 år eller äldre ska sökanden erbjudas att genomgå en medicinsk åldersbedömning. Migrationsverkets åldersbedömning ska avslutas med ett tillfälligt beslut om sökandens ålder. Även i de fall där Migrationsverket efter viss utredning i samband med att sökanden ger in sin ansökan bedömer att den sökande har gjort sannolikt att han eller hon är underårig och det därmed inte längre finns skäl att ifrågasätta uppgiften om ålder ska Migrationsverket fatta ett tillfälligt beslut om sökandens ålder som då blir i enlighet med sökandens uppgifter. Om det tillfälliga beslutet innebär att sökanden bedöms vara 18 år eller äldre blir bl.a. reglerna om rätt till logi på förläggning i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. tillämpliga.

Av *andra stycket* framgår att ett slutligt ställningstagande till sökandens ålder ska göras i samband med det slutliga beslutet i ärendet om uppehållstillstånd.

Enligt *tredje stycket* ska Migrationsverkets tillfälliga beslut gälla omedelbart. Om det tillfälliga beslutet överklagas finns möjlighet för domstolen att med stöd av 28 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) besluta att det tillfälliga beslutet tills vidare inte ska gälla (s.k. inhibition).

18 § *Innan Migrationsverket fattar ett tillfälligt beslut enligt 17 § som innebär att sökanden bedöms vara 18 år eller äldre ska Migrationsverket ge sökanden tillfälle att genomgå en medicinsk åldersbedömning.*

En medicinsk åldersbedömning får utföras endast om sökanden har gett sitt skriftliga samtycke.

Kostnaden för den medicinska åldersbedömningen ska betalas av staten.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om medicinsk åldersbedömning innan ett tillfälligt beslut om ålder. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

Enligt *första stycket* ska Migrationsverket erbjuda en sökande att genomgå en medicinsk åldersbedömning i de ärenden där Migrationsverket överväger att fatta ett tillfälligt beslut enligt 17 § som innebär att sökanden bedöms vara vuxen. Ett erbjudande om att genomgå en medicinsk åldersbedömning ska göras först sedan myndigheten har beaktat sökandens muntliga och skriftliga uppgifter. En medicinsk åldersbedömning ska bara erbjudas om det behövs för att den sökande ska kunna göra sin ålder sannolik.

Av *andra stycket* framgår att en medicinsk åldersbedömning är frivillig och att det krävs ett skriftligt samtycke från sökanden för att en medicinsk åldersbedömning ska få utföras. Det är det ensamkommande barnets gode man, eller i vissa fall barnets offentliga biträde, som är behörig att lämna ett sådant samtycke för barnets räkning. Den gode mannen, eller det offentliga biträdet, ska ta den hänsyn till barnets synpunkter och önskemål som dess ålder och utveckling kan ge anledning till. I praktiken kommer alltså den gode mannen, eller det offentliga biträdet, och barnet gemensamt behöva komma fram till ett beslut i frågan om samtycke. Den omständigheten att den sökande inte

Prop. 2016/17:121 samtycker till medicinsk åldersbedömning utgör inte hinder för Migrationsverket att fatta ett tillfälligt beslut enligt 17 §.

Enligt *tredje stycket* ska kostnaden för den medicinska åldersbedömningen betalas av staten.

14 kap.

Åldersbedömning

8 b § *Migrationsverkets tillfälliga beslut om ålder enligt 13 kap. 17 § får överklagas till en migrationsdomstol.*

I paragrafen, som är ny, finns en bestämmelse om överklagande. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Av paragrafen följer att Migrationsverkets tillfälliga beslut om ålder enligt 13 kap. 17 § får överklagas till en migrationsdomstol. Bestämmelser om överklagande av migrationsdomstolens beslut och förutsättningarna för prövning i Migrationsöverdomstolen finns i 16 kap.

Sammanfattning av departementspromemorian Åldersbedömning tidigare i asylprocessen (Ds 2016:37)

Prop. 2016/17:121
Bilaga 1

I promemorian lämnas förslag till ändringar i utlänningslagen som innebär att Migrationsverket ska bedöma en utlännings ålder tidigare i asylprocessen än vad som görs i dag. Det föreslås att om det råder oklarhet om en asylsökande utlänning som uppger sig vara ett ensamkommande barn är under 18 år eller inte, ska Migrationsverket så snart som möjligt göra en åldersbedömning och fatta ett tillfälligt beslut om sökandens ålder. Migrationsverket ska enligt förslagen i promemorian ge sökanden tillfälle att genomgå en medicinsk åldersbedömning innan ett tillfälligt beslut fattas om att den sökande ska anses ha fyllt 18 år. Det föreslås också att Migrationsverkets tillfälliga beslut ska kunna överklagas.

Promemorian innehåller dessutom förslag till ändringar i utlänningsförordningen som bl.a. innebär att Migrationsverket ska informera utlänningen om att konsekvensen av ett nekat samtycke till medicinsk åldersbedömning utan godtagbar anledning kan bli att han eller hon bedöms ha fyllt 18 år.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2017.

Promemorians lagförslag

Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs att det i utlänningslagen (2005:716) ska införas tre nya paragrafer, 13 kap. 17 och 18 §§ och 14 kap. 8 b §, och närmast före 13 kap. 17 § och 14 kap. 8 b § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 kap.

Åldersbedömning

17 §

Om ett ensamkommande barn ansöker om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a § ska Migrationsverket, om det finns skäl att ifrågasätta att sökanden är under 18 år men samtidigt inte är uppenbart att sökanden fyllt 18 år, så snart som möjligt göra en åldersbedömning och fatta ett tillfälligt beslut om sökandens ålder.

Ett slutligt ställningstagande till sökandens ålder ska göras i samband med det slutliga beslutet i ärendet om uppehållstillstånd.

Ett beslut enligt första stycket gäller omedelbart.

18 §

Innan Migrationsverket fattar ett tillfälligt beslut enligt 17 § som innebär att sökanden ska anses ha fyllt 18 år ska Migrationsverket ge sökanden tillfälle att genomgå en medicinsk åldersbedömning.

En medicinsk åldersbedömning får utföras endast om sökanden har gett sitt skriftliga samtycke.

Kostnaden för den medicinska åldersbedömningen ska betalas av staten.

14 kap.

Åldersbedömning

8 b §

*Migrationsverkets tillfälliga
beslut om ålder enligt 13 kap. 17 §
får överklagas till en migrations-
domstol.*

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2017.
 2. De nya föreskrifterna tillämpas inte om ansökan om uppehållstillstånd har kommit in till Migrationsverket före den 1 februari 2017.

Förteckning över remissinstanser

Efter remiss har yttrande över departementspromemorian Åldersbedömning tidigare i asylprocessen (Ds 2016:37) avgetts av Riksdagens ombudsmän (JO), Kammarrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Göteborg, Förvaltningsrätten i Malmö, Förvaltningsrätten i Luleå, Justitiekanslern, Domstolsverket, Rättsmedicinalverket, Migrationsverket, Socialstyrelsen, Statens medicinsk-etiska råd (SMER), Inspektionen för vård och omsorg (IVO), Barnombudsmannen, Statens skolverk, Uppsala universitet (Juridiska fakulteten), Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Diskrimineringsombudsmannen, Alvesta kommun, Botkyrka kommun, Bjuvs kommun, Flens kommun, Gotlands kommun, Göteborgs kommun, Hedemora kommun, Härnösands kommun, Malmö kommun, Norrköpings kommun, Sigtuna kommun, Skellefteå kommun, Sollefteå kommun, Solna kommun, Storumans kommun, Vellinge kommun, Ängelholms kommun, Örebro kommun, Kalmars läns landsting, Sörmlands läns landsting, Västmanlands läns landsting, Västerbottens läns landsting, Sveriges Kommuner och Landsting, Sveriges advokatsamfund, Föreningen Sveriges överförmyndare, Riksföreningen Gode män Vårnadshavare, Amnesty International – Svenska sektionen, Flyktinggruppernas riksråd (FARR), Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar, Rädda barnen, Svenska Röda Korset, UNHCR:s regionkontor för de baltiska och nordiska länderna och UNICEF Sverige.

Följande instanser har erbjudits att lämna yttrande men inte kommit in med något: Bodens kommun, Finspångs kommun, Gävle kommun, Hofors kommun, Karlstads kommun, Kinda kommun, Knivsta kommun, Mölndals kommun, Söderhamns kommun, Vansbro kommun, Vimmerby kommun, Östersunds kommun, Sveriges Ensamkommandes Förening Riksförbund (SEF), Ensamkommandes Förbund, Barnens Rätt i Samhället (BRIS).

Därutöver har Svenska barnläkarföreningen, Svenska föreningen för Barn- och Ungdomspsykiatri (SFBUP) och flera företrädare för rörelsen ”#vistårinteut” kommit in med yttranden.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2017-02-09

Närvarande: F.d. justitieråden Lennart Hamberg och Olle Stenman samt justitierådet Svante O. Johansson.

Åldersbedömning tidigare i asylprocessen

Enligt en lagrådsremiss den 2 februari 2017 har regeringen (Justitiedepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Christiana Lyrestam.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2013/32/EU

av den 26 juni 2013

om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd (omarbetning)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-
sätt, särskilt artikel 78.2 d,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommit-
téns yttrande ⁽¹⁾,

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Ett antal väsentliga ändringar bör göras av rådets direktiv 2005/85/EG av den 1 december 2005 om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus ⁽³⁾. Av tydlighetsskäl bör det direktivet omarbetas.
- (2) En gemensam asylpolitik, inklusive ett gemensamt europeiskt asylsystem, är en del av Europeiska unionens målsättning att gradvis upprätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa som är öppet för dem som av olika omständigheter legitimt tvingas söka skydd inom unionen. En sådan politik bör bygga på principerna om solidaritet och rättvis fördelning av ansvar, inklusive ekonomiska konsekvenser, mellan medlemsstaterna.

⁽¹⁾ EUT C 24, 28.1.2012, s. 79.

⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 6 april 2011 (EUT C 296 E, 2.10.2012, s. 184) och rådets ståndpunkt vid första behandlingen av den 6 juni 2013 (ännu ej offentliggjord i EUT). Europaparlamentets ståndpunkt av den 10 juni 2013 (ännu ej offentliggjord i EUT).

⁽³⁾ EUT L 326, 13.12.2005, s. 13.

(3) Europeiska rådet enades vid sitt särskilda möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999 om att arbeta för att skapa ett gemensamt europeiskt asylsystem, grundat på en fullständig och allomfattande tillämpning av Genèvekonventionen om flyktingars rättsliga ställning av den 28 juli 1951, ändrad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967 (nedan kallad Genèvekonventionen), och på så sätt bekräfta principen om "non-refoulement" och på så sätt säkerställa att ingen skickas tillbaka för att bli utsatt för förföljelse.

(4) I slutsatserna från Tammerfors fastställs att ett gemensamt europeiskt asylsystem på kort sikt bör omfatta gemensamma normer för rättvisa och effektiva asylförfaranden i medlemsstaterna och, på längre sikt, unionsbestämmer som leder till ett gemensamt asylförfarande i unionen.

(5) Den första etappen av det gemensamma europeiska asylsystemet slutfördes genom antagandet av relevanta rättsakter enligt fördragen, däribland direktiv 2005/85/EG, som utgjorde en första åtgärd i fråga om asylförfaranden.

(6) Vid Europeiska rådets möte den 4 november 2004 antogs Haagprogrammet, som anger de mål som skulle genomföras för området med frihet, säkerhet och rättvisa för perioden 2005–2010. I Haagprogrammet uppmanades Europeiska kommissionen i detta avseende att slutföra utvärderingen av den första etappens instrument, och att förelägga Europaparlamentet och rådet den andra etappens instrument och åtgärder. I enlighet med Haagprogrammet är målet med att inrätta ett gemensamt europeiskt asylsystem att fastställa ett gemensamt asylförfarande och en enhetlig status som gäller i hela unionen.

(7) I den europeiska pakten för invandring och asyl, som antogs den 16 oktober 2008, konstaterade rådet att skillnaderna fortfarande är stora mellan medlemsstaterna när det gäller beviljande av skydd och efterlyste nya initiativ, däribland ett förslag om att införa ett enda asylförfarande med gemensamma garantier, och därigenom slutföra inrättandet av det gemensamma europeiska asylsystemet i enlighet med Haagprogrammet.

- (8) Vid Europeiska rådets möte den 10–11 december 2009 antogs Stockholmsprogrammet, som upprepade åtagandet att uppnå målet att till 2012 skapa ett gemensamt område för skydd och solidaritet grundat på ett gemensamt asylförfarande och en enhetlig status för dem som beviljats internationellt skydd, med höga skyddsnivåer och rättvisa och ändamålsenliga förfaranden. I Stockholmsprogrammet fastställdes att personer som är i behov av internationellt skydd måste garanteras tillgång till rättssäkra och effektiva asylförfaranden. Enligt Stockholmsprogrammet bör individer erbjudas likvärdig behandling i fråga om förfaranderegler och fastställande av status, oberoende av i vilken medlemsstat deras ansökan om internationellt skydd har lämnats in. Målet är att liknande fall bör behandlas lika och leda till samma resultat.
- (9) De medel som avdelas för Europeiska flyktingfonden samt för Europeiska stödkontoret för asylfrågor (nedan kallat *stödkontoret*) bör användas som stöd för medlemsstaternas ansträngningar när det gäller att genomföra de normer som fastställts för den andra etappen av det gemensamma europeiska asylsystemet, särskilt för de medlemsstater vars asylsystem utsätts för ett särskilt och oproportionellt hårt tryck, främst på grund av deras geografiska läge eller demografiska situation.
- (10) Vid genomförandet av detta direktiv bör medlemsstaterna ta hänsyn till relevanta riktlinjer som utarbetats av stödkontoret.
- (11) För att säkerställa en uttömmande och effektiv prövning av de sökandes behov av internationellt skydd i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet⁽¹⁾ bör unionsramen för hur internationellt skydd beviljas eller återkallas utgå från konceptet med ett enda förfarande.
- (12) Huvudsyftet med detta direktiv är att ytterligare utveckla miniminormerna för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av internationellt skydd för att inrätta ett gemensamt europeiskt asylförfarande i unionen.
- (13) Tillnärmingen av reglerna om förfaranden för beviljande eller återkallande av internationellt skydd bör bidra till att begränsa sekundära förflyttningar för personer som ansöker om internationellt skydd mellan medlemsstaterna när sådana förflyttningar motiveras av skillnader i de rättsliga ramarna och att skapa likvärdiga villkor för medlemsstaternas tillämpning av direktiv 2011/95/EU.
- (14) Medlemsstaterna bör få införa eller bibehålla förmånligare bestämmelser för tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som ansöker om internationellt skydd i en medlemsstat, om en sådan ansökan anses bygga på förutsättningen att personen i fråga är i behov av internationellt skydd i den mening som avses i direktiv 2011/95/EU.
- (15) När det gäller behandlingen av personer som omfattas av detta direktiv är medlemsstaterna bundna av sina skyldigheter enligt de internationella rättsliga instrument som de är parter i.
- (16) Det är av yttersta vikt att beslut om alla ansökningar om internationellt skydd fattas på grundval av fakta och, i första instans, av myndigheter vars personal har lämpliga kunskaper eller har erhållit nödvändig utbildning om internationellt skydd.
- (17) För att säkerställa att ansökningar om internationellt skydd prövas och beslut fattas objektivt och opartiskt är det nödvändigt att personal som utför uppgifter inom ramen för de förfaranden som avses i detta direktiv gör detta med vederbörlig respekt för tillämpliga etiska principer.
- (18) Det ligger i såväl medlemsstaternas som de som ansöker om internationellt skydds intresse att beslut om ansökningar om internationellt skydd fattas så fort som möjligt, dock utan åsidosättande av kraven på att en adekvat och fullständig prövning utförs.
- (19) I syfte att förkorta den totala tidsåtgången för förfarandet i vissa fall bör medlemsstaterna i enlighet med sina nationella behov kunna vara flexibla och prioritera prövningen av en viss ansökan genom att behandla den före andra, tidigare inkomna ansökningar, utan att frångå de för förfarandet normalt tillämpliga tidsfristerna, principerna och garantierna.
- (20) Under klart angivna omständigheter där det är sannolikt att en ansökan är ogrundad eller där det föreligger allvarlig oro för den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen bör medlemsstaterna kunna påskynda prövningen, särskilt genom att införa kortare men rimliga tidsfrister för vissa steg i förfarandet, utan att det påverkar en adekvat och fullständig prövning eller sökandens faktiska tillgång till de grundläggande principer och garantier som föreskrivs i detta direktiv

(1) EUT L 337, 20.12.2011, s. 9.

- (21) Så länge en sökande kan uppvisa godtagbara skäl bör avsaknad av handlingar vid inresan eller användning av förfälskade handlingar i sig inte automatiskt medföra gränsförfaranden eller påskyndade förfaranden.
- (22) Det ligger också i såväl medlemsstaternas som de sökandes intresse att säkerställa en korrekt bedömning av det internationella skyddsbehovet redan i första instans. Därför bör sökande i första instans erbjudas kostnadsfri information om de rättsliga förutsättningarna och förfarandet, med hänsyn till deras särskilda omständigheter. Tillhandahållandet av sådan information bör bland annat göra det möjligt för sökande att förstå förfarandet bättre och därmed hjälpa dem att följa gällande regler. Det skulle vara oproportionellt att begära att medlemsstaterna tillhandahåller sådan information endast via kvalificerade jurister. Medlemsstaterna bör därför ha möjlighet att använda de lämpligaste medlen för att tillhandahålla sådan information, till exempel genom icke-statliga organisationer, personal vid myndigheter eller särskilda statliga organ.
- (23) Sökande som överklagar ett beslut bör på vissa villkor beviljas kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde av personer som enligt nationell rätt är behöriga att tillhandahålla sådana tjänster. Sökande bör dessutom under alla faser av förfarandet ha rätt att på egen bekostnad samråda med juridiska rådgivare och biträden godkända eller tillåtna enligt nationell rätt.
- (24) Begreppet allmän ordning kan bland annat omfatta en fällande dom för ett allvarligt brott.
- (25) För att personer som behöver skydd enligt artikel 1 i Genèvekonventionen ska erkännas som flyktingar eller som subsidiärt skyddsbehövande på riktiga grunder, bör alla sökande få faktisk tillgång till förfarandet, möjlighet att samarbeta och effektivt kommunicera med de behöriga myndigheterna för att lägga fram alla relevanta omständigheter i sitt ärende och de förfarandegarantier som krävs för att de ska kunna föra sin talan genom alla skeden av förfarandet. Dessutom bör förfarandet vid prövning av en ansökan om internationellt skydd åtminstone ge sökanden rätt att stanna kvar i avvaktan på beslut av behörig myndighet, rätt till tolk för att kunna lägga fram sin sak när han eller hon hörs av myndigheterna, möjlighet att meddela sig med en företrädare för Förenta nationernas flyktingkommissarie (UNHCR) och med organisationer som tillhandahåller rådgivning till eller biträde för personer som ansöker om internationellt skydd, rätt till korrekt delgivning av beslut och rätt till en saklig och rättslig motivering av beslutet, möjlighet att rådgöra med en juridisk rådgivare eller annan rådgivare samt rätt att under avgörande skeden i förfarandet informeras om sin rättsliga ställning på ett språk som han eller hon förstår eller rimligen kan förväntas förstå samt, vid ett eventuellt avslag, rätt till ett effektivt rättsmedel inför en domstol eller en tribunal.
- (26) För att säkerställa faktisk tillgång till prövning bör tjänstemän som först kommer i kontakt med personer som söker internationellt skydd, i synnerhet tjänstemän som övervakar land- eller sjögränser eller som utför gränskontroller, få relevant information och nödvändig utbildning i hur man känner igen och hanterar ansökningar om internationellt skydd, varvid hänsyn bland annat ska tas till relevanta riktlinjer som utarbetats av stödkontoret. De bör kunna förse sådana tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som befinner sig på medlemsstaternas territorium – även i gränzoner, i territorialvatten eller i transitzoner – och som ansöker om internationellt skydd med relevanta upplysningar om var och hur ansökningar om internationellt skydd kan lämnas in. När sökanden befinner sig på medlemsstatens territorialvatten bör de få landstiga och få ansökan prövad i enlighet med detta direktiv.
- (27) Med tanke på att tredjelandsmedborgare och statslösa personer som uttryckt önskan om att ansöka om internationellt skydd är personer som ansöker om internationellt skydd, bör de uppfylla sina skyldigheter och komma i åtnjutande av sina rättigheter enligt detta direktiv och Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/33/EU av den 26 juni 2013 om normer för mottagande av personer som ansöker om internationellt skydd⁽¹⁾. I detta syfte bör medlemsstaterna snarast möjligt registrera att dessa personer är personer som ansöker om internationellt skydd.
- (28) För att underlätta tillgången till prövningsförfarandet vid gränsövergångsställen och i anläggningar för förvar bör information göras tillgänglig om möjligheterna att ansöka om internationellt skydd. Den grundläggande kommunikation som krävs för att de behöriga myndigheterna ska kunna förstå om en person vill ansöka om internationellt skydd ska säkerställas genom tolkningsarrangemang.
- (29) Vissa sökande kan vara i behov av särskilda förfarandegarantier bland annat på grund av ålder, kön, sexuell läggning, könsidentitet, funktionshinder, svår sjukdom, mental ohälsa eller sviter av tortyr, våldtäkt eller andra

⁽¹⁾ Se sidan 96 i detta nummer av EUT.

- allvarliga former av psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld. Medlemsstaterna bör försöka identifiera sökande i behov av särskilda förfarandegarantier innan beslut fattas i första instans. Dessa sökande bör ges det stöd som behövs, inbegripet tillräckligt med tid, för att de faktiskt ska få tillgång till förfarandena och kunna lägga fram det underlag som krävs för att styrka sin ansökan om internationellt skydd.
- (30) Om en sökande i behov av särskilda förfarandegarantier inte kan ges det stöd som behövs inom ramen för påskyndade förfaranden eller gränsförfaranden bör sådana sökande undantas från dessa förfaranden. Behov av särskilda förfarandegarantier av ett slag som skulle kunna förhindra tillämpningen av påskyndade förfaranden eller gränsförfaranden bör även innebära att sökanden får ytterligare garantier om hans eller hennes överklagande inte automatiskt har suspensiv verkan, så att rättsmedlet blir effektivt i hans eller hennes särskilda situation.
- (31) Nationella åtgärder för att identifiera och dokumentera symptom på tortyr eller andra allvarliga former av fysiskt eller psykiskt våld, däribland sexuellt våld, i förfaranden som omfattas av detta direktiv får bland annat bygga på principerna för effektiv utredning och dokumentation av tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (Istanbulprotokollet).
- (32) För att åstadkomma verklig jämställdhet mellan kvinnliga och manliga sökande bör prövningsförfarandet ta hänsyn till könsrelaterade aspekter. I synnerhet bör personliga intervjuer utformas på ett sätt som gör det möjligt för såväl kvinnliga som manliga sökande att tala om sina erfarenheter i fall som involverar könsrelaterad förföljelse. Komplexa könsrelaterade aspekter bör tillmätas vederbörlig vikt i förfaranden som avser begreppen säkert tredjeland, säkert ursprungsland eller efterföljande ansökan.
- (33) I överensstämmelse med Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*) och Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter från 1989 bör barnets bästa komma i främsta rummet när medlemsstaterna tillämpar detta direktiv. Vid bedömningen av vad som är barnets bästa bör medlemsstaterna i synnerhet ta vederbörlig hänsyn till den underäriges välbefinnande och sociala utveckling, inklusive hans eller hennes bakgrund.
- (34) Förfaranden för att pröva behovet av internationellt skydd bör göra det möjligt för de behöriga myndigheterna att göra en noggrann prövning av ansökningar om internationellt skydd.
- (35) Om medlemsstaterna använder sig av kroppsvisitering inom ramen för handläggningen av ansökan bör denna genomföras av en person av samma kön som sökanden. Detta ska inte påverka kroppsvisiteringar som genomförs av säkerhetsskäl på grundval av nationell rätt.
- (36) Om en sökande gör en efterföljande ansökan utan att nya bevis eller skäl läggs fram, skulle det vara orimligt om medlemsstaterna vore skyldiga att genomföra ett nytt fullständigt prövningsförfarande. I dessa fall bör medlemsstaterna ha rätt att avvisa ansökan i enlighet med res judicata-principen.
- (37) Vad avser medverkan av personal vid en annan myndighet än den beslutande myndigheten när det gäller att genomföra intervjuer i tid om innehållet i ansökan bör begreppet "i tid" bedömas mot bakgrund av de tidsfrister som anges i artikel 31.
- (38) Många ansökningar om internationellt skydd görs vid gränsen eller i en transitzon i en medlemsstat före ett beslut om sökandens inresa. Medlemsstaterna bör kunna införa rutiner för bedömningen av om en ansökan ska prövas eller ej och/eller sakprövningen som gör det möjligt att fatta beslut om ansökningar på platsen under klart definierade omständigheter.
- (39) När det fastställs huruvida situationen i sökandens ursprungsland allmänt är osäker bör medlemsstaterna säkerställa att de erhåller exakt och aktuell information från relevanta källor som stödkontoret, UNHCR, Europarådet och andra relevanta internationella organisationer. Medlemsstaterna bör säkerställa att ett senareläggande av förfarandets avslutande är fullt förenligt med deras skyldigheter enligt direktiv 2011/95/EU och artikel 41 i stadgan, utan att det påverkar effektiviteten och rättvisan hos förfarandena enligt detta direktiv.
- (40) En nyckelfråga när det gäller att bedöma hur välgrundad en ansökan om internationellt skydd är, är sökandens säkerhet i det egna ursprungslandet. Om ett tredjeland kan anses vara ett säkert ursprungsland bör medlemsstaterna kunna fastställa dess säkerhet och förutsätta att det är säkert för en särskild sökande, såvida han eller hon inte lägger fram motbevis.

- (41) Med tanke på den harmoniseringsnivå som nåtts för när tredjelandsmedborgare och statslösa personer ska betraktas som personer som beviljats internationellt skydd, bör gemensamma kriterier upprättas för att fastställa tredjeländer som säkra ursprungsländer.
- (42) Fastställande av ett tredjeland som säkert ursprungsland med avseende på tillämpningen av detta direktiv garanterar inte någon absolut säkerhet för medborgare i dessa länder. Det ligger i sakens natur att vid den bedömning som ligger till grund för detta fastställande kan hänsyn tas endast till de allmänna civila, rättsliga och politiska förhållandena i landet samt till huruvida aktörer som utövar förföljelse, tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, i praktiken åläggs sanktioner om de befins skyldiga i det landet. Om en sökande visar att det föreligger giltiga skäl till att anse att landet inte är säkert när det gäller hans eller hennes särskilda omständigheter är det därför viktigt att fastställa landet som säkert inte längre kan anses vara relevant för honom eller henne.
- (43) Medlemsstaterna bör pröva alla ansökningar i sak, det vill säga bedöma om sökanden i fråga har rätt till internationellt skydd i enlighet med direktiv 2011/95/EU, förutom då det här direktivet föreskriver något annat, särskilt om det är rimligt att anta att ett annat land skulle göra prövningen eller lämna tillräckligt skydd. Medlemsstaterna bör i synnerhet inte vara skyldiga att bedöma saksakalen i en ansökan om internationellt skydd om ett första asylland har beviljat sökanden flyktingstatus eller tillräckligt skydd av annat slag och sökanden kommer att tillåtas resa in på nytt i det landet.
- (44) Medlemsstaterna bör inte vara skyldiga att bedöma en ansökan om internationellt skydd i sak om sökanden på grund av tillräcklig anknytning till ett tredjeland enligt definitionen i nationell rätt rimligtvis kan förväntas söka skydd i detta tredjeland, och det finns anledning att anta att sökanden kommer att tillåtas resa in eller resa in på nytt i det landet. Medlemsstaterna bör endast gå vidare på denna grund om denna särskilda sökande skulle vara säker i det berörda tredjelandet. För att undvika sekundära förflyttningar bland sökande bör gemensamma principer fastställas för medlemsstaternas övervägande eller fastställande av säkra ursprungsländer.
- (45) När det gäller vissa europeiska tredjeländer som iakttar särskilt strikta normer avseende mänskliga rättigheter och skydd av flyktingar bör medlemsstaterna tillåtas att inte pröva eller inte fullständigt pröva ansökningar om internationellt skydd för sökande som reser in på deras territorium från sådana europeiska tredjeländer.
- (46) De medlemsstater som tillämpar begreppet säkert land från fall till fall eller betecknar länder som säkra genom att anta förteckningar i detta syfte bör bland annat ta hänsyn till de riktlinjer och handledningar och den information om ursprungsländer och åtgärder, inbegripet rapporteringsmetoden från stödkontoret avseende information om ursprungsländer, som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 439/2010 av den 19 maj 2010 om inrättande av ett europeiskt stödkontor för asylfrågor⁽¹⁾, samt relevanta riktlinjer från UNHCR
- (47) För att underlätta ett regelbundet utbyte av information om den nationella tillämpningen av begreppen säkert ursprungsland, säkert tredjeland och europeiskt säkert tredjeland, liksom en regelbunden översyn från kommissionens sida av medlemsstaternas användning av dessa begrepp, och för att förbereda eventuell ytterligare harmonisering i framtiden, bör medlemsstaterna regelbundet meddela kommissionen vilka tredjeländer som omfattas av dessa begrepp. Kommissionen bör regelbundet underätta Europaparlamentet om resultaten av sina översyner.
- (48) I syfte att säkerställa korrekt tillämpning av begreppen säkert land på grundval av aktuell information bör medlemsstaterna göra regelbundna översyner av situationen i dessa länder på grundval av ett urval av informationskällor, särskilt information från andra medlemsstater, stödkontoret, UNHCR, Europarådet och andra relevanta internationella organisationer. Om en medlemsstat får kännedom om en betydande förändring av människorättssituationen i ett land som det betecknat som säkert bör medlemsstaten säkerställa att en översyn av situationen genomförs så snart som möjligt och att beteckningen som säkert land ändras vid behov.
- (49) När det gäller återkallande av flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande bör medlemsstaterna se till att de personer som har beviljats internationellt skydd vederbörligen informeras om en eventuell ny bedömning av deras status och får tillfälle att lägga fram sina synpunkter innan myndigheterna fattar ett motiverat beslut att återkalla deras status.
- (50) En grundläggande princip i unionsrätten återspeglas i det faktum att beslut som fattats om en ansökan om internationellt skydd, beslut om att inte ta upp prövningen av en ansökan på nytt efter det att den har avbrutits och beslut om återkallande av flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande är föremål för ett effektivt rättsmedel inför domstol eller tribunal.

⁽¹⁾ EUT L 132, 29.5.2010, s. 11.

- (51) I enlighet med artikel 72 i fördraget om Europeiska unionens funktionsätt (EUF-fördraget) påverkar detta direktiv inte medlemsstaternas ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.
- (52) Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter⁽¹⁾ reglerar den behandling av personuppgifter som utförs i medlemsstaterna i enlighet med det här direktivet.
- (53) Förfaranden mellan medlemsstater i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat⁽²⁾ behandlas inte i detta direktiv.
- (54) Detta direktiv bör vara tillämpligt på sökande som omfattas av förordning (EU) nr 604/2013 utöver, och utan att det påverkar, bestämmelserna i den förordningen.
- (55) Genomförandet av detta direktiv bör utvärderas med regelbundna intervall.
- (56) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att fastställa gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och det därför, på grund av detta direktivs omfattning och verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (57) I enlighet med den gemensamma politiska förklaringen från medlemsstaterna och kommissionen om förklarande dokument av den 28 september 2011⁽³⁾, har medlemsstaterna åtagit sig att, i de fall detta är berättigat, låta anmälan av införlivandeåtgärder åtföljas av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i direktivet och motsvarande delar i de nationella instrumenten för införlivande. Med avseende på detta direktiv anser lagstiftaren att översändandet av sådana dokument är berättigat.
- (58) I enlighet med artiklarna 1, 2 och 4a.1 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i det protokollet, deltar dessa medlemsstater inte i antagandet av detta direktiv som inte är bindande för eller tillämpligt på dem.
- (59) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, deltar Danmark inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.
- (60) Detta direktiv respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns i stadgan. Direktivet syftar särskilt till att säkerställa full respekt för den mänskliga värdigheten samt till att främja tillämpningen av artiklarna 1, 4, 18, 19, 21, 23, 24, och 47 i stadgan, och bör genomföras i enlighet med detta.
- (61) Skyldigheten att införliva detta direktiv med nationell lagstiftning bör endast gälla de bestämmelser som utgör en innehållsmässig ändring i förhållande till direktiv 2005/85/EG. Skyldigheten att införliva de bestämmelser som är oförändrade följer av det direktivet.
- (62) Detta direktiv bör inte påverka medlemsstaternas skyldigheter vad gäller tidsfristen för införlivande med nationell lagstiftning av direktiv 2005/85/EG som anges i bilaga II del B.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte

Syftet med detta direktiv är att fastställa gemensamma förfaranden för beviljande och återkallande av internationellt skydd enligt direktiv 2011/95/EU.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

- a) *Genèvekonventionen*: konventionen av den 28 juli 1951 om flyktingars rättsliga ställning, ändrad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967.

⁽¹⁾ EGT L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ Se sidan 31 i detta nummer av EUT.

⁽³⁾ EUT C 369, 17.12.2011, s. 14.

- b) *ansökan om internationellt skydd eller ansökan*: en ansökan om skydd som lämnas in till en medlemsstat av en tredjelandsmedborgare eller statslös person och där det finns skäl att anta att personen söker flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande och att denne inte uttryckligen ansöker om en annan typ av skydd som ligger utanför tillämpningsområdet för direktiv 2011/95/EU och som kan omfattas av en separat ansökan.
- c) *sökande*: en tredjelandsmedborgare eller statslös person som har ansökt om internationellt skydd och vars ansökan ännu inte har lett till ett slutligt beslut.
- d) *sökande i behov av särskilda förfarandegarantier*: sökande vars förmåga att utnyttja de rättigheter eller uppfylla de skyldigheter som följer av detta direktiv är begränsad på grund av individuella omständigheter.
- e) *slutligt beslut*: ett beslut om huruvida en tredjelandsmedborgare eller statslös person ska beviljas flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande enligt direktiv 2011/95/EU och som inte längre kan överklagas i enlighet med kapitel V i det här direktivet, oberoende av om ett sådant överklagande innebär att sökandena får stanna i de berörda medlemsstaterna i avvaktan på resultatet.
- f) *beslutande myndighet*: en myndighet med domstolsliknande uppgifter eller en administrativ myndighet i en medlemsstat som är ansvarig för att pröva ansökningar om internationellt skydd och behörig att fatta beslut i första instans i sådana ärenden.
- g) *flykting*: en tredjelandsmedborgare eller statslös person som uppfyller kraven enligt artikel 2 d i direktiv 2011/95/EU.
- h) *person som uppfyller kraven för subsidiärt skydd*: en tredjelandsmedborgare eller statslös person som uppfyller kraven enligt artikel 2 f i direktiv 2011/95/EU.
- i) *internationellt skydd*: flyktingstatus och status som subsidiärt skyddsbehövande enligt definitionerna i leden j och k.
- j) *flyktingstatus*: en medlemsstats erkännande av en tredjelandsmedborgare eller statslös person som flykting.
- k) *status som subsidiärt skyddsbehövande*: en medlemsstats erkännande av en tredjelandsmedborgare eller statslös person som en person som uppfyller kraven för subsidiärt skydd.
- l) *underårig*: en tredjelandsmedborgare eller statslös person under 18 år.
- m) *ensamkommande barn*: ett ensamkommande barn enligt definitionen i artikel 2.1 i direktiv 2011/95/EU.
- n) *företrädare*: en person eller organisation som av behöriga organ utsetts att bistå och företräda ett ensamkommande barn i förfarandena enligt detta direktiv, för att tillgodose barnets bästa och vid behov företräda barnet rättsligt. Om en organisation utses till företrädare ska den utse en person som ansvarig för att uppfylla företrädarens ansvar för det ensamkommande barnet i enlighet med detta direktiv.
- o) *återkallande av internationellt skydd*: ett beslut av en behörig myndighet om att återkalla, upphäva eller vägra att förnya en persons flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande i enlighet med direktiv 2011/95/EU.
- p) *stanna kvar i medlemsstaten*: att stanna kvar på den medlemsstats territorium där ansökan om internationellt skydd har lämnats in eller håller på att prövas, inbegripet vid gränsen eller i denna medlemsstats transitzoner.
- q) *efterföljande ansökan*: en ytterligare ansökan om internationellt skydd som lämnas in efter det att ett slutgiltigt beslut har fattats om en tidigare ansökan, inklusive fall där sökanden uttryckligen har dragit tillbaka sin ansökan och fall där den beslutande myndigheten har avslagit en ansökan efter ett implicit återkallande enligt artikel 28.1.

Artikel 3

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv är tillämpligt på alla ansökningar om internationellt skydd som lämnas in på medlemsstaternas territorium, inbegripet vid gränsen, i deras territorialvatten eller i deras transitzoner, samt på återkallande av internationellt skydd.
2. Detta direktiv är inte tillämpligt på ansökningar om diplomatisk eller territoriell asyl som lämnas in till medlemsstaternas beskickningar.
3. Medlemsstaterna får besluta att tillämpa detta direktiv på förfaranden för att fatta beslut om ansökningar om alla typer av skydd som inte ingår i tillämpningsområdet för direktiv 2011/95/EU.

Artikel 4

Ansvariga myndigheter

1. Medlemsstaterna ska för alla förfaranden utse en beslutande myndighet som ska ansvara för en korrekt prövning av ansökningarna enligt detta direktiv. Medlemsstaterna ska se till att denna myndighet förses med de resurser som krävs, inbegripet tillräckligt med kompetent personal, för att utföra sina uppgifter i enlighet med detta direktiv.

2. Medlemsstaterna får föreskriva att en annan myndighet än den som anges i punkt 1 ska vara ansvarig då syftet är att

a) handlägga ärenden enligt förordning (EU) nr 604/2013,

b) bevilja eller neka inresa inom ramen för det förfarande som avses i artikel 43, på de villkor som anges i de punkterna och på grundval av den beslutande myndighetens motiverade yttrande.

3. Medlemsstaterna ska se till att personalen vid den beslutande myndighet som avses i punkt 1 har den utbildning som krävs. Därför ska medlemsstaterna tillhandahålla relevant utbildning som ska omfatta de moment som anges i artikel 6.4 a–e i förordning (EU) nr 439/2010. Medlemsstaterna ska också ta hänsyn till den relevanta fortbildning som har tagits fram och utvecklats av Europeiska stödkontoret för asylfrågor (nedan kallat *stödkontoret*). Personer som intervjuar sökande i enlighet med detta direktiv ska även ha tillägnat sig allmänna kunskaper om problem som kan ha en negativ inverkan på sökandens förmåga att bli intervjuad, till exempel indikationer på att sökanden tidigare kan ha varit utsatt för tortyr.

4. Om en myndighet utses enligt punkt 2 ska medlemsstaterna se till att personalen vid den myndigheten har lämpliga kunskaper eller får den utbildning som krävs för att kunna fullgöra sina skyldigheter vid genomförandet av detta direktiv.

5. Ansökningar om internationellt skydd som görs i en medlemsstat till myndigheterna i en annan medlemsstat som där utför inresekontroller ska behandlas av den medlemsstat på vars territorium ansökan lämnas in.

Artikel 5

Förmånligare bestämmelser

Medlemsstaterna får införa eller behålla förmånligare normer för förfaranden för beviljande och återkallande av internationellt skydd, förutsatt att de normerna är förenliga med detta direktiv.

KAPITEL II

GRUNDLÄGGANDE PRINCIPER OCH GARANTIER

Artikel 6

Rätt till prövning av ansökan

1. Om en person ansöker om internationellt skydd vid en myndighet som enligt nationell rätt är behörig att registrera sådana ansökningar ska denna diarieföring ske senast tre arbetsdagar efter det att ansökan gjorts.

Om ansökan om internationellt skydd görs vid en annan myndighet som kan förväntas få ta emot sådana ansökningar men som inte är behörig att registrera dem i enlighet med nationell rätt ska medlemsstaterna säkerställa att diarieföringen sker senast sex arbetsdagar efter det att ansökan gjorts.

Medlemsstaterna ska säkerställa att de andra myndigheter som kan förväntas få ta emot ansökningar om internationellt skydd, till exempel polisen, gränsbevakningen, invandringsmyndigheterna och personalen vid försvarsanläggningar har relevant information och att deras personal erhåller nödvändig utbildning med hänsyn till utförandet av sina uppgifter och sitt ansvar och instrueras att upplysa sökande om var och hur ansökningar om internationellt skydd kan lämnas in.

2. Medlemsstaterna ska se till att en person som har ansökt om internationellt skydd har en faktisk möjlighet att lämna in sin ansökan så snart som möjligt. Om sökanden inte lämnar in sin ansökan får medlemsstaterna tillämpa artikel 28 i enlighet därmed.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 får medlemsstaterna ställa som krav att ansökningar om internationellt skydd ska lämnas in personligen och/eller på en angiven plats.

4. Utan hinder av punkt 3 ska en ansökan om internationellt skydd anses ha lämnats in när en blankett har lämnats in av sökanden eller en officiell rapport inkom till de behöriga myndigheterna i den berörda medlemsstaten i enlighet med nationell rätt.

5. Om ett stort antal tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ansöker om internationellt skydd samtidigt, med följden att det i praktiken blir mycket svårt att respektera den tidsfrist som föreskrivs i punkt 1, får medlemsstaterna besluta att tidsfristen ska förlängas till tio arbetsdagar.

Artikel 7

Ansökningar som görs för personer i beroendeställning eller för underåriga

1. Medlemsstaterna ska se till att varje enskild myndig person med rättskapacitet har rätt att lämna in en ansökan om internationellt skydd för sin egen räkning.

2. Medlemsstaterna får föreskriva att en sökande får lämna in asylansökningar för personer i beroendeställning. I sådana fall ska medlemsstaterna säkerställa att vuxna personer i beroendeställning samtycker till att en ansökan lämnas in för deras räkning och, om de inte skulle godta detta, att de ges möjlighet att själva lämna in en ansökan.

Samtycke ska begäras när ansökan lämnas in eller senast i samband med den personliga intervjun med den vuxna personen i beroendeställning. Innan samtycke begärs ska alla vuxna personer i beroendeställning enskilt informeras om de relevanta förfarandemässiga följderna av inlämnandet av ansökan för deras räkning och om deras rätt att göra en separat ansökan om internationellt skydd.

3. Medlemsstaterna ska se till att en underårig har rätt att lämna in en ansökan om internationellt skydd för sin egen räkning, om han eller hon har rättslig handlingsförmåga enligt den berörda medlemsstatens rätt, eller genom sina föräldrar eller andra vuxna familjemedlemmar, eller genom en vuxen person som enligt lag eller praxis i den berörda medlemsstaten har ansvar för henne eller honom, eller genom en företrädare.

4. Medlemsstaterna ska se till att de lämpliga organ som avses i artikel 10 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna ⁽¹⁾ har rätt att lämna in en ansökan om internationellt skydd för ensamkommande barns räkning om organen efter en individuell prövning av barnets situation anser att barnet kan ha sådant behov av skydd som avses i direktiv 2011/95/EU.

5. Medlemsstaterna får genom nationell lagstiftning fastställa

- a) i vilka fall en underårig har rätt att lämna in en asylansökan för sin egen räkning,
- b) i vilka fall en ansökan för ett ensamkommande barn måste lämnas in av en företrädare enligt artikel 25.1 a,
- c) i vilka fall inlämnandet av en ansökan om internationellt skydd även anses inbegripa inlämnande av en ansökan om internationellt skydd för eventuella ogifta underåriga.

⁽¹⁾ EUT L 348, 24.12.2008, s. 98.

Artikel 8

Information och rådgivning i förvarsanläggningar och vid gränsövergångsställen

1. Om det finns indikationer på att tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som hålls i förvarsanläggningar eller som finns vid gränsövergångsställen, inbegripet transitzoner vid de yttre gränserna, kan vilja ansöka om internationellt skydd ska medlemsstaterna ge dem information om möjligheten att göra detta. I dessa förvarsanläggningar och vid dessa gränsövergångsställen ska medlemsstaterna tillhandahålla tolkning i den utsträckning som behövs för att underlätta tillgång till asylförfarandet.

2. Medlemsstaterna ska se till att organisationer och personer som tillhandahåller rådgivning till sökande har faktiskt tillträde till sökande som befinner sig vid gränsövergångsställen, däribland transitzoner, vid de yttre gränserna. Medlemsstaterna får anta bestämmelser om sådana organisationer och personers närvaro på gränsövergångsställen och i synnerhet om att tillträdet är föremål för en överenskommelse mellan de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna. Tillträdet får endast begränsas om detta objektivt och på grundval av nationell rätt är nödvändigt av skäl som har att göra med säkerhet, allmän ordning eller den administrativa driften av det berörda gränsövergångsstället under förutsättning att tillträdet därigenom inte begränsas mycket kraftigt eller omöjliggörs helt.

Artikel 9

Rätt att stanna kvar i medlemsstaten under prövningen av ansökan

1. Sökande ska ha rätt att stanna kvar i medlemsstaten enbart så länge som förfarandet pågår, till dess att den beslutande myndigheten har fattat beslut i enlighet med de förfaranden i första instans som fastställs i kapitel III. Rätten att stanna kvar ska inte utgöra ett berättigande till uppehållstillstånd.

2. Medlemsstaterna får avvika från denna regel endast när en person gör en efterföljande ansökan enligt artikel 41 eller när de kommer att överlämna eller i förekommande fall utlämna en person antingen till en annan medlemsstat enligt skyldigheter i enlighet med en europeisk arresteringsorder ⁽²⁾ eller på annat sätt, eller till ett tredjeland eller till internationella brottmålsdomstolar eller tribunaler.

3. En medlemsstat får utlämna en sökande till ett tredjeland i enlighet med punkt 2 endast om de behöriga myndigheterna är säkra på att ett utlämningsbeslut inte kommer att resultera i direkt eller indirekt *refoulement* i strid med den medlemsstatens internationella och unionsrättsliga åtaganden.

⁽²⁾ Rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämning mellan medlemsstaterna (EGT L 190, 18.7.2002, s. 1).

Artikel 10

Krav som ställs på prövningen av asylansökningar

1. Medlemsstaterna ska se till att ansökningar om internationellt skydd inte avslås eller nekas prövning enbart på den grunden att de inte har lämnats in så snart som möjligt.

2. Vid prövning av ansökningar om internationellt skydd ska den beslutande myndigheten först fastställa om sökande uppfyller kraven på flyktingstatus och, om så inte är fallet, besluta om sökande kan komma in fråga för subsidiärt skydd.

3. Medlemsstaterna ska se till att den beslutande myndigheten fattar sina beslut om ansökningar om internationellt skydd efter en korrekt prövning. Medlemsstaterna ska därför se till att

a) ansökningar prövas och beslut fattas individuellt, objektivt och opartiskt,

b) exakt och aktuell information erhålls från olika källor, t.ex. från stödkontoret, UNHCR och relevanta internationella människorättsorganisationer, om den allmänna situation som råder i de sökandes ursprungsländer och, vid behov, i de länder som de sökande har rest igenom, och att denna information görs tillgänglig för den personal som ansvarar för att pröva asylansökningar och fatta beslut om dessa,

c) den personal som prövar asylansökningar och fattar beslut om har kunskap om tillämpliga normer på området för asyl- och flyktinglagstiftning,

d) den personal som prövar ansökningar och fattar beslut om dessa har möjlighet att vid behov inhämta råd från experter i särskilda frågor, t.ex. medicinska frågor, kulturella frågor och religionsfrågor samt barn- eller könsrelaterade frågor.

4. De myndigheter som avses i kapitel V ska, genom den beslutande myndigheten, genom sökanden eller på annat sätt, få tillgång till den allmänna information som avses i punkt 3 b, när denna behövs för att de ska kunna utföra sitt arbete.

5. Medlemsstaterna ska föreskriva regler för översättning av handlingar som är relevanta för prövningen av ansökningar.

Artikel 11

Krav som ställs på beslut av den beslutande myndigheten

1. Medlemsstaterna ska se till att beslut om ansökningar om internationellt skydd meddelas skriftligen.

2. När en ansökan avslås med avseende på flyktingstatus och/eller status som subsidiärt skyddsbehövande ska medlemsstaterna dessutom se till att de faktiska och rättsliga skälen för detta anges i beslutet och att det ges skriftlig information om hur ett beslut som går sökanden emot kan överklagas.

Medlemsstaterna behöver inte lämna skriftlig information om hur ett negativt beslut ska överklagas tillsammans med beslutet om sökanden har försetts med sådan information i ett tidigare skede antingen skriftligen eller med hjälp av elektroniska medel som är tillgängliga för sökanden.

3. För de ändamål som avses i artikel 7.2, och när ansökan grundar sig på samma skäl, får medlemsstaterna fatta ett enda beslut som omfattar samtliga personer i beroendeställning, såvida inte detta skulle leda till att en persons individuella förhållanden röjs på ett sätt som riskerar att skada hans eller hennes intressen, särskilt vid risk för förföljelse som grundar sig på kön, sexuell läggning, könsidentitet eller ålder. I sådana fall ska ett separat beslut fattas om den berörda personen.

Artikel 12

Garantier för sökande

1. Medlemsstaterna ska se till att alla sökande omfattas av följande garantier i samband med de förfaranden som föreskrivs i kapitel III:

a) Sökandena ska upplysas på ett språk som de förstår eller rimligen kan förväntas förstå om det förfarande som ska följas och om sina rättigheter och skyldigheter under detta förfarande och de tänkbara konsekvenserna av att inte uppfylla sina skyldigheter och inte samarbeta med myndigheterna. De ska upplysas om den tidsram och de medel som står till deras förfogande för att uppfylla skyldigheten att lägga fram de fakta som avses i artikel 4 i direktiv 2011/95/EU, liksom om konsekvenserna av ett uttryckligt eller implicit tillbakadragande av ansökan. Informationen ska tillhandahållas i så god tid att de kan utöva de rättigheter som garanteras genom det här direktivet och uppfylla de skyldigheter som anges i artikel 13.

b) Sökandena ska närhelst så är nödvändigt få hjälp av en tolk som kan framföra deras argument till de behöriga myndigheterna. Medlemsstaterna ska anse det vara nödvändigt att tillhandahålla tolk åtminstone när sökanden ska intervjuas i enlighet med artiklarna 14, 15, 16, 17 och 34 och adekvat kommunikation inte kan säkerställas utan sådana tjänster. I detta fall, liksom i andra situationer då de behöriga myndigheterna kallar in sökanden, ska kostnaderna för tolken täckas med offentliga medel.

c) Sökandena får inte nekas möjlighet att meddela sig med UNHCR eller någon annan organisation som erbjuder juridisk eller annan rådgivning till sökande i enlighet med nationell rätt i den berörda medlemsstaten.

- d) Sökandena och i förekommande fall deras juridiska rådgivare eller andra rådgivare, i enlighet med artikel 23.1, ska ha tillgång till den information som avses i artikel 10.3 b eller den information som tillhandahålls av de experter som avses i artikel 10.3 d, om den beslutande myndigheten har tagit hänsyn till denna information när den fattar beslut om deras ansökan.
- e) Sökandena ska inom skäligen tid underrättas om vilket beslut den beslutande myndigheten har fattat om deras ansökan. Om en juridisk rådgivare eller annan rådgivare rättsligt företräder sökanden, får medlemsstaterna välja att underrätta honom eller henne om beslutet i stället för sökanden.
- f) Sökandena ska på ett språk som de förstår eller rimligen kan förväntas förstå informeras om resultatet av det beslut som fattats av den beslutande myndigheten, om de inte biträds eller företräds av en juridisk rådgivare eller annan rådgivare. Denna information ska i enlighet med bestämmelserna i artikel 11.2 innefatta upplysningar om möjligheterna att överklaga ett beslut som går dem emot.
2. Medlemsstaterna ska i fråga om de förfaranden som föreskrivs i kapitel V se till att alla sökande omfattas av garantier som är likvärdiga dem som anges i punkt 1 b–e.

Artikel 13

Skyldigheter för sökande

1. Medlemsstaterna ska ålägga sökande en skyldighet att samarbeta med de behöriga myndigheterna för att fastställa sin identitet och andra förhållanden som avses i artikel 4.2 i direktiv 2011/95/EU. Medlemsstaterna får ålägga sökande andra skyldigheter att samarbeta med de behöriga myndigheterna i den utsträckning behandlingen av ansökan kräver sådana skyldigheter.
2. Medlemsstaterna får särskilt föreskriva att
- a) sökande ska rapportera till de behöriga myndigheterna eller infinna sig där personligen, antingen genast eller vid en angiven tidpunkt,
- b) sökande måste överlämna handlingar de innehar som är av betydelse för prövning av ansökan, t.ex. egna pass,
- c) sökande ska informera de behöriga myndigheterna om sin aktuella bostadsort eller adress samt om ändringar av dessa snarast möjligt; medlemsstaterna får föreskriva att sökanden måste ta emot eventuella underrättelser på den senaste bostadsort eller adress som han eller hon sålunda har uppgivit,

- d) de behöriga myndigheterna får kroppsvisitera sökanden och söka igenom de föremål han eller hon bär med sig; utan att det påverkar den kroppsvisitation som genomförs av säkerhetskäl ska en kroppsvisitation av sökanden som företas enligt detta direktiv utföras av en person av samma kön som sökanden under fullständigt beaktande av principerna om mänsklig värdighet samt fysisk och psykisk integritet,
- e) de behöriga myndigheterna får ta ett fotografi av sökanden, och
- f) de behöriga myndigheterna får registrera sökandens muntliga utsagor, förutsatt att han eller hon blivit upplyst om detta i förväg.

Artikel 14

Personlig intervju

1. Innan den beslutande myndigheten fattar något beslut ska sökanden ges tillfälle att höras om sin ansökan om internationellt skydd av en person som är behörig att genomföra en sådan intervju enligt nationell rätt. Intervjuer om innehållet i en ansökan om internationellt skydd ska genomföras av personal vid den beslutande myndigheten. Denna punkt ska inte påverka tillämpningen av artikel 42.2 b.

Om ett stort antal tredjelandsmedborgare eller statslösa personer samtidigt ansöker om internationellt skydd, vilket gör det praktiskt omöjligt för den beslutande myndigheten att i tid genomföra intervjuer om innehållet i varje ansökan, får medlemsstaterna besluta att personalen vid en annan myndighet tillfälligt engageras för att genomföra sådana intervjuer. I sådana fall ska personalen vid den andra myndigheten på förhand erhålla relevant fortbildning, som ska omfatta de moment som anges i artikel 6.4 a–e i förordning (EU) nr 439/2010. Personer som genomför personliga intervjuer med sökande i enlighet med detta direktiv ska även ha tillägnat sig allmänna kunskaper om problem som kan ha en negativ inverkan på en sökandes förmåga att bli intervjuad, till exempel indikationer på att sökanden tidigare kan ha varit utsatt för tortyr.

När en person har lämnat in en ansökan om internationellt skydd för personer i beroendeställning ska varje vuxen person i beroendeställning beredas tillfälle till en personlig intervju.

Medlemsstaterna får genom nationell lagstiftning fastställa i vilka fall en underårig ska ges möjlighet till en personlig intervju.

2. Den personliga intervjun om innehållet i ansökan behöver inte genomföras om

- a) den beslutande myndigheten kan fatta ett positivt beslut om flyktingstatus på grundval av tillgänglig bevisning, eller
- b) den beslutande myndigheten anser att sökanden inte bör eller kan höras på grund av varaktiga omständigheter som ligger utanför hans eller hennes kontroll. Om oklarhet råder ska den beslutande myndigheten anlita en medicinsk yrkesutövare för att fastställa om tillståndet som gör att sökanden inte bör eller kan höras är övergående eller varaktigt.

Om en personlig intervju inte genomförs i enlighet med led b eller, i förekommande fall, med en person i beroendeställning, ska skäliga ansträngningar göras för att ge sökanden eller personen i beroendeställning möjlighet att lämna ytterligare upplysningar.

3. Även om någon personlig intervju som avses i denna artikel inte har genomförts, ska den beslutande myndigheten kunna fatta beslut om en ansökan om internationellt skydd.

4. Även om någon personlig intervju enligt punkt 2 b inte har genomförts, ska detta inte påverka den beslutande myndighetens beslut i negativ riktning.

5. Oberoende av artikel 28.1 får medlemsstaterna när de fattar beslut om en ansökan om internationellt skydd beakta att sökanden inte har infunnit sig för en personlig intervju, såvida inte han eller hon haft godtagbara skäl för att inte infinna sig.

Artikel 15

Krav på den personliga intervjun

1. En personlig intervju ska normalt äga rum utan att familjemedlemmar är närvarande såvida inte den beslutande myndigheten finner det nödvändigt för en korrekt prövning att andra familjemedlemmar är närvarande.
 2. En personlig intervju ska genomföras under förhållanden som säkerställer tillbörlig konfidentialitet.
 3. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att se till att personliga intervjuer genomförs under sådana förhållanden att sökandena kan lägga fram skälen för sina ansökningar på ett heltäckande sätt. Medlemsstaterna ska därför
- a) se till att den person som genomför intervjun har den kompetens som krävs för att kunna beakta de personliga och allmänna omständigheter som ligger bakom ansökan, inklusive sökandens kulturella ursprung, kön, sexuell läggning, könsidentitet eller utsatta ställning,

- b) om möjligt ordna så att intervjun med sökanden genomförs av en person av samma kön, om sökanden så begär, såvida inte den beslutande myndigheten har skäl att anta att en sådan begäran grundar sig på omständigheter utan koppling till sökandens eventuella svårigheter att på ett uttömmande sätt lägga fram grunderna för sin ansökan,
- c) utse en tolk som kan säkerställa en fungerande kommunikation mellan sökanden och den person som genomför intervjun; kommunikationen ska äga rum på det språk som sökanden föredrar, såvida det inte finns något annat språk som han eller hon förstår och som han eller hon kan kommunicera tydligt på; när det är möjligt ska medlemsstaterna tillhandahålla en tolk av samma kön som sökanden, om sökanden så begär, såvida inte den beslutande myndigheten har skäl att anta att en sådan begäran grundar sig på omständigheter utan koppling till sökandens eventuella svårigheter att på ett uttömmande sätt lägga fram grunderna för sin ansökan,
- d) se till att den som intervjuar en person som ansökt om internationellt skydd om innehållet i ansökan inte bär militär eller brottsbekämpande myndigheters uniform,
- e) se till att intervjuer med underåriga genomförs på ett barnvänligt sätt.

4. Medlemsstaterna får fastställa regler för tredje parts närvaro vid den personliga intervjun.

Artikel 16

Den personliga intervjuens innehåll

När den beslutande myndigheten genomför en personlig intervju om innehållet i en ansökan om internationellt skydd ska myndigheten se till att sökanden har lämpliga möjligheter att lägga fram underlag som behövs för att styrka ansökan om internationellt skydd i enlighet med artikel 4 i direktiv 2011/95/EU så fullständigt som möjligt. Detta ska inbegripa en möjlighet för sökanden att förklara eventuella saknade uppgifter och/eller eventuella oförenligheter och motsägelser i sökandens utsagor.

Artikel 17

Rapportering och upptagning av personliga intervjuer

1. Medlemsstaterna ska se till att det i samband med varje personlig intervju antingen upprättas en ingående, objektiv rapport som innehåller alla väsentliga uppgifter eller att det görs en utskrift.
2. Medlemsstaterna får föreskriva ljud- eller videoupptagning av den personliga intervjun. Om en sådan upptagning görs ska medlemsstaterna se till att upptagningen eller utskriften av denna finns tillgänglig i anslutning till sökandens akt.

3. Medlemsstaterna ska se till att sökanden ges möjlighet att muntligen och/eller skriftligen kommentera eller förtydliga eventuella felöversättningar eller missuppfattningar i rapporten eller utskriften, antingen i samband med att den personliga intervjun avslutas eller inom en fastställd tidsfrist innan den beslutande myndigheten fattar beslut. För detta ändamål ska medlemsstaterna säkerställa att sökanden underrättas om rapportens hela innehåll eller innehållet i de väsentliga delarna av utskriften, om nödvändigt med bistånd av en tolk. Medlemsstaterna ska där efter begära att sökanden bekräftar att rapportens eller utskriftens innehåll återger intervjun korrekt.

Om den personliga intervjun tas upp i enlighet med punkt 2 och om upptagningen får användas som bevisning i sådana överklaganden som avses i kapitel V behöver inte medlemsstaterna begära att sökanden bekräftar att rapportens eller utskriftens innehåll återger intervjun korrekt. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 16 kan medlemsstaterna, om de tillhandahåller både en utskrift och upptagning av den personliga intervjun, neka sökanden att lämna in kommentarer och/eller förtydliganden med avseende på utskriften.

4. Om en sökande vägrar bekräfta att innehållet i rapporten eller utskriften återger den personliga intervjun korrekt, ska skälen till vägran noteras i sökandens akt.

En sådan vägran ska inte hindra den beslutande myndigheten från att fatta beslut om ansökan.

5. Sökande och deras juridiska rådgivare eller andra rådgivare, såsom dessa definieras i artikel 23, ska ha tillgång till rapporten eller utskriften och, i förekommande fall, upptagningen innan den beslutande myndigheten fattar beslut.

Om en medlemsstat föreskriver både en utskrift och en upptagning av den personliga intervjun behöver medlemsstaten inte ge tillgång till upptagningen under de förfaranden i första instans som avses i kapitel III. I sådana fall ska medlemsstaten likväl ge tillgång till upptagningen vid de överklaganden som avses i kapitel V.

Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 3 i denna artikel får medlemsstaterna, om ansökan behandlas i enlighet med artikel 31.8, föreskriva att tillgång till rapporten eller utskriften och, i förekommande fall, upptagningen beviljas vid den tidpunkt då beslutet fattas.

Artikel 18

Läkarundersökning

1. Om den beslutande myndigheten bedömer att det är relevant för bedömningen av en ansökan om internationellt skydd i

enlighet med artikel 4 i direktiv 2011/95/EU ska medlemsstaterna, med förbehåll för sökandens medgivande, anordna en läkarundersökning av sökanden med avseende på tecken som skulle kunna tyda på tidigare förföljelse eller allvarlig skada. Alternativt får medlemsstaterna föreskriva att sökanden anordnar en sådan läkarundersökning.

De läkarundersökningar som avses i första stycket ska utföras av kvalificerade medicinska yrkesutövare och resultatet därav ska överlämnas till den beslutande myndigheten, så snart som möjligt. Medlemsstaterna får utse de medicinska yrkesutövare som får utföra sådana läkarundersökningar. En sökandes vägran att genomgå en sådan läkarundersökning ska inte hindra den beslutande myndigheten att fatta beslut om ansökan om internationellt skydd.

Läkarundersökningar som utförs i enlighet med denna punkt ska täckas av offentliga medel.

2. Om ingen läkarundersökning utförs i enlighet med punkt 1 ska medlemsstaterna informera sökande om att de på eget initiativ och på egen bekostnad får genomföra en läkarundersökning med avseende på tecken som skulle kunna tyda på tidigare förföljelse eller allvarlig skada.

3. Resultaten av de läkarundersökningar som avses i punkterna 1 och 2 ska vägas in i den beslutande myndighetens bedömning tillsammans med övriga delar av ansökan.

Artikel 19

Kostnadsfritt tillhandahållande i första instans av rättslig information och information om förfarandet

1. När det gäller de förfaranden i första instans som avses i kapitel III ska medlemsstaterna se till att sökande på begäran får kostnadsfri rättslig information och information om förfarandet, vilket åtminstone inbegriper information om förfarandet mot bakgrund av sökandens särskilda förhållanden. Om beslutet angående en ansökan i första instans skulle gå sökanden emot ska medlemsstaterna också på begäran ge sökande information utöver den information som ges i enlighet med artiklarna 11.2 och 12.1 f i syfte att tydliggöra skälen till beslutet och förklara hur det kan överklagas.

2. Det kostnadsfria tillhandahållandet av rättslig information och information om handläggningen i ärendet ska omfattas av de villkor som anges i artikel 21.

Artikel 20

Kostnadsfritt rättsligt bistånd eller biträde vid överklaganden

1. Medlemsstaterna ska se till att kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde beviljas på begäran i sådana överklaganden som föreskrivs i kapitel V. Detta ska åtminstone omfatta utarbetande av de nödvändiga inlagorna och deltagande i förhandlingarna i domstol eller tribunal i första instans på sökandens vägnar.

2. Medlemsstaterna får också tillhandahålla kostnadsfritt rättsligt bistånd och/eller biträde i sådana förfaranden i första instans som avses i kapitel III. I sådana fall ska artikel 19 inte tillämpas.

3. Medlemsstaterna får föreskriva att kostnadsfritt rättsligt bistånd och/eller biträde inte ska beviljas om en domstol, tribunal eller annan behörig myndighet anser att sökandens överklagande saknar rimliga utsikter till framgång.

Om en myndighet som inte är en domstol beslutar att inte bevilja kostnadsfritt rättsligt bistånd eller biträde med hänvisning till denna punkt ska medlemsstaterna se till att sökanden har rätt till ett effektivt rättsmedel inför domstol mot det beslutet.

Vid tillämpningen av denna punkt ska medlemsstaterna se till att det rättsliga biståndet och biträdet inte inskränks godtyckligt och att sökandens faktiska tillgång till rättslig prövning inte hindras.

4. Kostnadsfri tillgång till rättsligt bistånd och biträde ska omfattas av de villkor som anges i artikel 21.

Artikel 21

Villkor för kostnadsfritt tillhandahållande av rättslig information och information om förfarandet och av rättsligt bistånd och biträde

1. Medlemsstaterna får föreskriva att den kostnadsfria rättsliga information och information om förfarandet som avses i artikel 19 ska tillhandahållas av icke-statliga organisationer, av personal vid myndigheter eller av särskilda statliga organ.

Det kostnadsfria rättsliga bistånd och biträde som avses i artikel 20 ska tillhandahållas av dessa personer i enlighet med vad som är godkänt eller tillåtet i nationell rätt.

2. Medlemsstaterna får föreskriva att kostnadsfri rättslig information och information om förfarandet enligt artikel 19 och kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde enligt artikel 20 ska beviljas

a) endast personer som saknar tillräckliga medel, och/eller

b) endast genom tjänster som tillhandahålls av juridiska rådgivare eller andra rådgivare som genom nationell rätt särskilt har utsetts att bistå och företråda sökande.

Medlemsstaterna får fastställa att det kostnadsfria rättsliga bistånd och biträde som avses i artikel 20 beviljas endast för överklagandeförfaranden i enlighet med kapitel V vid en domstol eller tribunal i första instans och inte för ytterligare överklagande eller omprövning som föreskrivs i nationell rätt, inbegripet förnyad behandling eller en ytterligare omprövning.

Medlemsstaterna får också föreskriva att det kostnadsfria rättsliga bistånd och biträde som avses i artikel 20 inte beviljas sökande som inte längre befinner sig på territoriet vid tillämpning av artikel 41.2 c.

3. Medlemsstaterna får fastställa närmare föreskrifter för hur en sådan begäran om kostnadsfri rättslig information och information om förfarandet enligt artikel 19 och om kostnadsfritt rättsligt bistånd och/eller biträde enligt artikel 20 ska lämnas in och handläggas.

4. Medlemsstaterna får även

a) införa belopps- och/eller tidsgränser för tillhandahållandet av sådan kostnadsfri rättslig information och information om förfarandet som avses i artikel 19 och sådant kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde som avses i artikel 20, förutsatt att dessa gränser inte innebär att tillgången till rättslig information och information om förfarandet och rättsligt bistånd och biträde godtyckligt begränsas,

b) när det gäller avgifter och andra kostnader, föreskriva att behandlingen inte ska vara mer förmånlig än den behandling som deras medborgare vanligtvis får i frågor som gäller rättsligt bistånd.

5. Medlemsstaterna får begära att helt eller delvis få ersättning för beviljade kostnader om och när sökandens ekonomiska situation avsevärt har förbättrats eller om beslutet att bevilja sådana kostnader fattades på grundval av falska uppgifter från sökanden.

Artikel 22

Rätt till rättsligt bistånd och biträde i alla skeden av förfarandet

1. Sökande ska ges en faktisk möjlighet att på egen bekostnad rådgöra med en juridisk rådgivare eller annan enligt nationell rätt godkänd eller tillåten rådgivare i frågor som rör ansökningar om internationellt skydd i alla skeden av förfarandet, också efter ett beslut som gått sökanden emot.

2. Medlemsstaterna får tillåta icke-statliga organisationer att lämna kostnadsfritt rättsligt bistånd och/eller biträde till sökande i förfaranden som avses i kapitel III och kapitel V i enlighet med nationell rätt.

Artikel 23

Räckvidden för rättsligt bistånd och biträde

1. Medlemsstaterna ska se till att en juridisk rådgivare eller en annan, enligt nationell rätt godkänd eller tillåten, rådgivare som bistår eller företräder en sökande i enlighet med villkoren i nationell rätt har tillgång till den information i sökandens akt som ligger eller kommer att ligga till grund för ett beslut.

Medlemsstaterna får göra undantag för sådana fall där offentliggörande av uppgifter eller källor skulle äventyra den nationella säkerheten, säkerheten för de organisationer eller den eller de personer som tillhandahåller uppgifterna eller säkerheten för den eller de personer som uppgifterna hänför sig till eller där utredningar i samband med medlemsstaternas behöriga myndigheters behandling av ansökningar om internationellt skydd eller medlemsstaternas internationella relationer skulle äventyras. I sådana fall ska medlemsstaterna

- a) ge de myndigheter som avses i kapitel V tillgång till uppgifterna eller källorna, och
- b) fastställa förfaranden i nationell rätt som garanterar att sökandens rätt till försvar iakttas.

När det gäller led b får medlemsstaterna i synnerhet bevilja juridiska rådgivare eller andra rådgivare som genomgått säkerhetskontroll tillgång till uppgifterna eller källorna i fråga, i den mån uppgifterna är relevanta för prövningen av ansökan eller beslutet om att återkalla internationellt skydd.

2. Medlemsstaterna ska se till att den juridiska rådgivaren eller en annan rådgivare som bistår eller företräder en sökande har tillträde till områden med begränsat tillträde som försvarsenheter och transitzoner för att kunna rådgöra med denne, i enlighet med artiklarna 10.4 och 18.2 b och c i direktiv 2013/33/EU.

3. Medlemsstaterna ska tillåta sökanden att till den personliga intervjun medföra en juridisk rådgivare eller annan, enligt nationell rätt godkänd eller tillåten, rådgivare.

Medlemsstaterna får föreskriva att den juridiska rådgivaren eller den andra rådgivaren endast får göra inlägg i slutet av intervjun.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av denna artikel efter artikel 25.1 b får medlemsstaterna föreskriva regler för juridiska rådgivares eller andra rådgivares närvaro vid alla intervjuer under asylförfarandet.

Medlemsstaterna får begära att sökanden är närvarande vid den personliga intervjun även om han eller hon i enlighet med villkoren i nationell rätt företräds av en juridisk rådgivare eller annan rådgivare och får kräva att sökanden personligen besvarar de frågor som ställs.

Utän att det påverkar tillämpningen av artikel 25.1 b, ska frånvaron av juridisk rådgivare eller annan rådgivare inte hindra den behöriga myndigheten från att genomföra en personlig intervju med sökanden.

Artikel 24

Sökande i behov av särskilda förfarandegarantier

1. Medlemsstaterna ska inom rimlig tid efter det att en ansökan om internationellt skydd har gjorts bedöma huruvida sökanden är i behov av särskilda förfarandegarantier.

2. Den bedömning som avses i punkt 1 får integreras i befintliga nationella förfaranden och/eller i den bedömning som avses i artikel 22 i direktiv 2013/33/EU och behöver inte ske genom ett administrativt förfarande.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att sökande som har identifierats som sökande i behov av särskilda förfarandegarantier får det stöd som behövs för att de ska kunna utnyttja de rättigheter och uppfylla de skyldigheter som följer av detta direktiv under hela asylförfarandet.

Om det stöd som behövs inte kan ges inom ramen för de förfaranden som avses i artiklarna 31.8 och 43, särskilt i de fall där medlemsstaterna anser att sökanden är i behov av särskilda förfarandegarantier på grund av tortyr, våldtäkt eller andra allvarliga former av psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld, ska medlemsstaterna antingen inte tillämpa eller upphöra att tillämpa artiklarna 31.6 och 43. Om medlemsstaterna tillämpar artikel 46.6 på sökande på vilka artiklarna 31.6 och 43 inte kan tillämpas i enlighet med detta stycke ska medlemsstaterna åtminstone ge de garantier som föreskrivs i artikel 46.7.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att behovet av särskilda förfarandegarantier även uppfylls, i enlighet med detta direktiv, om behovet framkommer i ett senare skede av förfarandet, utan att nödvändigtvis börja om förfarandet.

Artikel 25

Garantier för ensamkommande barn

1. När det gäller alla förfaranden som fastställs i detta direktiv ska medlemsstaterna, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 14–17,

a) snarast möjligt vidta åtgärder för att säkerställa att en företrädare företräder och biträder det ensamkommande barnet, för att göra det möjligt för honom eller henne att utnyttja de rättigheter och uppfylla de skyldigheter som följer av detta direktiv; det ensamkommande barnet ska omedelbart informeras om att en företrädare har utsetts; denna företrädare ska utföra sitt uppdrag i enlighet med principen om barnets bästa och ska ha de nödvändiga sakkunskaper för detta; företrädaren ska endast bytas ut om det är nödvändigt; organisationer eller personer som befinner sig i eller skulle kunna befina sig i en intressekonflikt med det ensamkommande barnet ska inte kunna utses till företrädare; företrädaren kan också vara den företrädare som avses i direktiv 2013/33/EU,

b) se till att företrädaren ges tillfälle att informera det ensamkommande barnet om innebörden och de tänkbara konsekvenserna av den personliga intervjun och, i förekommande fall, om hur han eller hon kan förbereda sig inför den personliga intervjun. Medlemsstaterna ska se till att företrädaren och/eller en juridisk rådgivare eller annan, enligt nationell rätt godkänd eller tillåten, rådgivare är närvarande vid denna intervju och har möjlighet att ställa frågor och lämna synpunkter, inom den ram som fastställs av den person som genomför intervjun.

Medlemsstaterna får kräva att det ensamkommande barnet ska närvara vid den personliga intervjun, även om företrädaren är närvarande.

2. Medlemsstaterna får avstå från att utse någon företrädare om det ensamkommande barnet med största sannolikhet kommer att fylla 18 innan ett beslut fattas i första instans.

3. Medlemsstaterna ska se till att

a) om ett ensamkommande barn intervjuas om sin ansökan om internationellt skydd i enlighet med artiklarna 14–17 och 34, ska denna intervju genomföras av en person som har nödvändiga kunskaper om underårigas särskilda behov,

b) den beslutande myndighetens beslut om en asylansökan från ett ensamkommande barn förbereds av en tjänsteman med nödvändiga kunskaper om underårigas särskilda behov.

4. Ensamkommande barn och deras företrädare ska kostnadsfritt förses med rättslig information och information om

förfarandet enligt artikel 19 också i sådana förfaranden om återkallande av internationellt skydd som föreskrivs i kapitel IV.

5. Medlemsstaterna får använda sig av läkarundersökningar för att fastställa åldern på ensamkommande barn i samband med prövningen av en ansökan om internationellt skydd i sådana fall där medlemsstaterna, efter sökandens allmänna uttalanden eller andra relevanta indikationer hyser tvivel beträffande sökandens ålder. Om medlemsstaterna därefter fortfarande hyser tvivel när det gäller sökandens ålder ska de utgå ifrån att sökanden är underårig.

Alla läkarundersökningar ska ske med full respekt för den personliga värdigheten varvid den minst invasiva typen av undersökning bör föredras och utföras av kvalificerade medicinska yrkesutövare, för att i möjligaste mån medge ett tillförlitligt resultat.

När läkarundersökningar används ska medlemsstaterna se till att

a) ensamkommande barn före prövningen av ansökan om internationellt skydd informeras om att en åldersbestämning genom en läkarundersökning kan komma att göras och att denna information ges på ett språk de förstår eller rimligen kan förväntas förstå; denna information ska innehålla upplysningar om undersökningsmetoden och eventuella konsekvenser som resultatet av läkarundersökningen kan få för prövningen av ansökan om internationellt skydd och också om konsekvenserna av en vägran från det ensamkommande barnet att genomgå en läkarundersökning,

b) ensamkommande barn och/eller deras företrädare ger sitt samtycke till att en läkarundersökning görs för att fastställa de berörda underårigas ålder, och

c) ett beslut om avslag på en ansökan om internationellt skydd från ett ensamkommande barn som har vägrat att undergå en läkarundersökning inte baseras sig enbart på denna vägran.

Det faktum att ett ensamkommande barn har vägrat att genomgå en läkarundersökning ska inte vara ett hinder för den beslutande myndigheten att fatta beslut om ansökan om internationellt skydd.

6. Barnets bästa ska komma i främsta rummet när medlemsstaterna genomför detta direktiv.

Om en medlemsstat under asylförfarandet fastställer att en person är ett ensamkommande barn får den

a) tillämpa eller fortsätta att tillämpa artikel 31.8 endast om

i) sökanden kommer från ett land som uppfyller kriterierna för säkra ursprungsländer enligt detta direktiv,

- ii) sökanden har lämnat in en efterföljande ansökan om internationellt skydd som inte kan nekans prövning i enlighet med artikel 40.5, eller
- iii) sökanden på allvarliga grunder kan betraktas som en fara för den inre säkerheten eller den allmänna ordningen i medlemsstaten eller med tvång har utvisats som ett allvarligt hot mot allmän ordning och säkerhet enligt nationell rätt,
- b) tillämpa eller fortsätta att tillämpa artikel 43 i enlighet med artiklarna 8–11 i direktiv 2013/33/EU endast om
- i) sökanden kommer från ett land som uppfyller kriterierna för säkra ursprungsländer enligt detta direktiv,
- ii) sökanden har lämnat in en efterföljande ansökan,
- iii) sökanden på allvarliga grunder kan betraktas som en fara för den inre säkerheten eller den allmänna ordningen i medlemsstaten eller med tvång har utvisats som ett allvarligt hot mot allmän ordning och säkerhet enligt nationell rätt,
- iv) det finns rimlig anledning att anta att ett land som inte är en medlemsstat är ett säkert tredjeland för sökanden i enlighet med artikel 38,
- v) sökanden har vilselett myndigheterna genom att visa upp falska handlingar, eller
- vi) sökanden i ond tro har förstört eller gjort sig av med en identitets- eller resehandling som skulle ha bidragit till att fastställa hans eller hennes identitet eller medborgarskap.

Medlemsstaterna får tillämpa leden v och vi endast i enskilda fall där det föreligger starka skäl att anta att sökanden försöker dölja relevanta faktorer som sannolikt skulle medföra ett negativt beslut och under förutsättning att sökanden har fått full möjlighet, med hänsyn tagen till de särskilda rätts-säkerhetsbehoven för ensamkommande barn, att uppvisa godtagbara skäl för de handlingar som avses i leden v och vi, inbegripet genom samråd med sin företrädare.

- c) neka prövning av ansökan i enlighet med artikel 33.2 c om ett land som inte är en medlemsstat anses vara ett säkert tredjeland för sökanden i enlighet med artikel 38 under förutsättning att detta är för den underäriges bästa,
- d) tillämpa det förfarande som avses i artikel 20.3 om den underäriges företrädare har juridisk utbildning i enlighet med nationell rätt.

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 41 ska medlemsstaterna vid tillämpningen av artikel 46.6 på ensamkommande barn åtminstone ge de garantier som föreskrivs i artikel 46.7 i samtliga fall.

Artikel 26

Förvar

1. Medlemsstaterna får inte hålla en person i förvar endast av det skälet att han eller hon är en sökande. Skäl och villkor för förvar samt garantier för sökande i förvar ska utformas i enlighet med direktiv 2013/33/EU.

2. I de fall en sökande hålls i förvar ska medlemsstaterna säkerställa att det finns en möjlighet till påskyndad rättslig prövning i enlighet med direktiv 2013/33/EU.

Artikel 27

Förfarande om ansökan återkallas

1. I den mån som medlemsstaterna i sin nationella rätt föreskriver en möjlighet att uttryckligen återkalla ansökan ska de se till att den beslutande myndigheten fattar beslut om att anningen avbryta prövningen eller att avslå ansökan om internationellt skydd om en sökande uttryckligen återkallar ansökan.

2. Medlemsstaterna får också bestämma att den beslutande myndigheten ska ha rätt att avbryta prövningen utan att fatta beslut. I så fall ska medlemsstaterna se till att den beslutande myndigheten inför en tjänsteanteckning i sökandens akt.

Artikel 28

Förfarande om sökanden implicit återkallar eller avstår från sin ansökan

1. Om det finns skäligen grund att anta att en sökande implicit har återkallat eller avstått från sin ansökan, ska medlemsstaterna se till att den beslutande myndigheten fattar beslut om att anningen avbryta prövningen eller, förutsatt att den beslutande myndigheten finner ansökan ogrundad på grundval av en adekvat utredning av sakförhållandena i enlighet med artikel 4 i direktiv 2011/95/EU, avslå ansökan.

Medlemsstaterna får förutsätta att sökanden implicit har återkallat eller avstått från sin ansökan om internationellt skydd, i synnerhet om det har kunnat fastställas att

- a) sökanden har underlåtit att besvara en begäran om att lämna information av betydelse för ansökan i enlighet med artikel 4 i direktiv 2011/95/EU, eller har underlåtit att infinna sig till en personlig intervju enligt artiklarna 14–17 i det här direktivet, om inte sökanden inom rimlig tid kan visa att hans eller hennes underlåtenhet beror på omständigheter som han eller hon inte rådde över,

- b) sökanden har avvikit eller utan tillstånd lämnat den plats där han eller hon bodde eller hölls i förvar utan att inom skäligen tid kontakta den behöriga myndigheten eller han eller hon har underlåtit att inom skäligen tid fullgöra sin anmälnings-skyldighet eller annan skyldighet att meddela sig om sökanden inte kan visa att detta berodde på omständigheter som han eller hon inte rädde över.

För att genomföra dessa bestämmelser får medlemsstaterna fastställa tidsfrister eller riktlinjer.

2. Medlemsstaterna ska se till att en sökande som efter ett beslut om att avbryta prövningen enligt punkt 1 i denna artikel åter anmäler sig hos den behöriga myndigheten har möjlighet att begära att ärendet tas upp på nytt eller att lämna in en ny ansökan, som inte ska omfattas av förfarandet i artiklarna 40 och 41.

Medlemsstaterna får besluta om en tidsfrist på minst nio månader efter vilken sökandens ärende inte längre kan tas upp på nytt eller den nya ansökan får behandlas som en efterföljande ansökan som omfattas av förfarandet i artiklarna 40 och 41. Medlemsstaterna får föreskriva att sökandens ärende endast får tas upp på nytt en gång.

Medlemsstaterna ska se till att en sådan person inte avlägsnas i strid med principen om "non-refoulement".

Medlemsstaterna får föreskriva att den beslutande myndigheten ska kunna återuppta prövningen i det skede där prövningen av ansökan avbröts.

3. Denna artikel ska inte påverka tillämpningen av förordning (EU) nr 604/2013.

Artikel 29

UNHCR:s roll

1. Medlemsstaterna ska ge UNHCR möjlighet att
- a) ta kontakt med sökande, även de som hålls i förvar, befinner sig vid gränsen och i transitzoner,
 - b) få tillgång till information om enskilda ansökningar om internationellt skydd, om förfarandets gång och om vilka beslut som har fattats, under förutsättning att sökanden samtycker till detta,
 - c) vid utövandet av sin tillsyn enligt artikel 35 i Genèvekonventionen lägga fram synpunkter till vilken behörig myndighet som helst i fråga om enskilda ansökningar om internationellt skydd i alla skeden av förfarandet.
2. Punkt 1 ska även vara tillämplig på en organisation som för UNHCR:s räkning verkar i den berörda medlemsstaten i enlighet med ett avtal med medlemsstaten i fråga.

Artikel 30

Insamling av uppgifter om enskilda ärenden

Medlemsstaterna får inte vid prövning av enskilda ärenden

- a) röja uppgifter om enskilda ansökningar om internationellt skydd, eller det faktum att en ansökan har lämnats in, till den eller de påstådda aktörer som bedriver förföljelse eller orsakar allvarlig skada,
- b) inhämta uppgifter från den eller de påstådda aktörer som bedriver förföljelse eller orsakar allvarlig skada på ett sätt som skulle leda till att dessa aktörer får direkt information om att en ansökan har lämnats in av sökanden i fråga, och som skulle äventyra den fysiska integriteten hos sökanden eller hos personer i beroendeställning, eller skulle äventyra friheten och säkerheten för hans eller hennes familjemedlemmar som bor kvar i ursprungslandet.

KAPITEL III

FÖRFARANDET I FÖRSTA INSTANS

AVSNITT I

Artikel 31

Prövningsförfarande

1. Medlemsstaterna ska handlägga ansökningar om internationellt skydd genom ett prövningsförfarande i enlighet med de grundläggande principerna och garantierna i kapitel II.
2. Medlemsstaterna ska se till att ett prövningsförfarandet avslutas så snart som möjligt utan att åsidosätta en lämplig och fullständig prövning.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att prövningsförfarandet avslutas inom sex månader från det att ansökan lämnats in.

Om en ansökan är föremål för det förfarande som föreskrivs i förordning (EU) nr 604/2013 ska tidsfristen på sex månader inledas vid den tidpunkt då det i enlighet med den förordningen fastställs vilken medlemsstat som är ansvarig för prövningen samt sökanden befinner sig på den medlemsstatens territorium och har tagits om hand av den behöriga myndigheten.

Medlemsstaterna får förlänga den tidsfrist på sex månader som anges i denna punkt med en period på högst ytterligare nio månader om

- a) ärendet involverar komplicerade faktiska och/eller rättsliga omständigheter,

b) ett stort antal tredjelandsmedborgare eller statslösa personer samtidigt ansöker om internationellt skydd, med följden att det i praktiken blir mycket svårt att avsluta förfarandet inom sexmånadersfristen,

c) förseningen uppenbart kan hänföras till sökandens underlätenhet att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 13.

I vederbörligen motiverade undantagsfall får medlemsstaterna överskrida de tidsfrister som föreskrivs i denna punkt med högst tre månader om det krävs för att säkerställa tillräcklig och fullständig prövning av ansökan om internationellt skydd.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 13 och 18 i direktiv 2011/95/EU får medlemsstaterna skjuta upp avslutandet av prövningsförfarandet om den beslutande myndigheten, på grund av osäkra förhållanden i ursprungslandet som förväntas vara av tillfällig natur, inte rimligen kan fatta beslut inom de tidsfrister som fastställs i punkt 3. I dessa fall ska medlemsstaterna

a) se över situationen i det berörda ursprungslandet minst var sjätte månad,

b) i rimlig tid informera de berörda sökandena om skälen till senareläggandet, och

c) i rimlig tid informera kommissionen om uppskjutandet av förfarandena för det ursprungslandet.

5. Medlemsstaterna ska under alla omständigheter slutföra prövningsförfarandet inom högst 21 månader från det att ansökan inkommit.

6. Om inget beslut kan fattas inom sex månader ska medlemsstaterna se till att sökanden

a) informeras om förseningen, och

b) på begäran erhåller information om skälen för förseningen och om den tidsfrist inom vilken beslut om hans eller hennes ansökan är att vänta.

7. Medlemsstaterna får prioritera en prövning av en ansökan om internationellt skydd i enlighet med de grundläggande principerna och garantierna i kapitel II, i synnerhet,

a) om ansökan kan förväntas vara välgrundad,

b) om sökanden är utsatt i den mening som avses i artikel 22 i direktiv 2013/33/EU eller är i behov av särskilda förfarandegarantier, särskilt ensamkommande barn.

8. Medlemsstaterna får även föreskriva att ett prövningsförfarande i enlighet med de grundläggande principerna och garantierna i kapitel II ska påskyndas och/eller genomföras vid gränsen eller i transitzoner i enlighet med artikel 43 om

a) sökanden vid inlämnandet av sin ansökan och framläggandet av de faktiska omständigheterna endast tagit med uppgifter som saknar betydelse för prövningen av hans eller hennes rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd enligt direktiv 2011/95/EU, eller

b) sökanden kommer från ett säkert ursprungsland enligt detta direktiv, eller

c) sökanden har vilselett myndigheterna genom att lämna oriktiga uppgifter eller falska handlingar eller genom att undanhålla relevanta uppgifter eller handlingar som rör hans eller hennes identitet och/eller medborgarskap och som kunde ha påverkat beslutet i negativ riktning, eller

d) det är troligt att sökanden i ond tro har förstört eller gjort sig av med en identitets- eller resehandling som skulle ha bidragit till att fastställa hans eller hennes identitet eller medborgarskap, eller

e) sökanden har lämnat uppenbart inkonsekventa och motsäggelsefulla, klart falska eller uppenbart osannolika uppgifter som motsäger tillräckligt kontrollerad information om ursprungslandet på ett sätt som gör att hans eller hennes påstående om rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd enligt direktiv 2011/95/EU uppenbart är föga övertygande, eller

f) sökanden har lämnat in en efterföljande ansökan om internationellt skydd som inte kan nekas prövning i enlighet med artikel 40.5, eller

g) sökanden lämnar in en ansökan enbart för att försena eller hindra verkställigheten av ett redan fattat eller förestående beslut som skulle leda till att sökanden avlägsnats, eller

h) sökanden olagligen anlände till medlemsstatens territorium eller olagligen förlängde sin vistelse och, utan goda skäl, varken har anmält sig till myndigheterna eller lämnat in en ansökan om internationellt skydd så snart som möjligt med tanke på omständigheterna kring inresan, eller

- i) sökanden vägrar att fullgöra sin skyldighet att lämna fingeravtryck i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013 av den 26 juni 2013 om inrättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av förordning (EG) nr 604/2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har gett in i någon medlemsstat och för när medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter begär jämförelser med uppgifter i Eurodac för brottsbekämpande ändamål⁽¹⁾, eller
- j) sökanden på allvarliga grunder kan betraktas som en fara för den inre säkerheten och den allmänna ordningen i den aktuella medlemsstaten eller har med tvång utvisats som ett allvarligt hot mot allmän ordning och säkerhet enligt nationell rätt.
9. Medlemsstaterna ska fastställa tidsfrister för att fatta ett beslut i första instans i enlighet med punkt 8. Dessa tidsfrister ska vara rimliga.

Utan att det påverkar tillämpningen av punkterna 3, 4 och 5 får medlemsstaterna överskrida dessa tidsfrister om det krävs i syfte att säkerställa en adekvat och fullständig prövning av ansökan om internationellt skydd.

Artikel 32

Ogrundade ansökningar

- Om inte annat följer av artikel 27 får medlemsstaterna endast anse en ansökan som ogrundad om den beslutande myndigheten har konstaterat att sökanden inte har rätt till internationellt skydd enligt direktiv 2011/95/EU.
- Vid ogrundade ansökningar, där någon av de omständigheter som förtecknas i artikel 31.8 är tillämplig, får medlemsstaterna även anse en ansökan vara uppenbart ogrundad, om den definieras på detta sätt i nationell lagstiftning.

AVSNITT II

Artikel 33

Ansökningar som inte kan tas upp till prövning

- Utöver de fall då en ansökan inte prövas enligt förordning (EU) nr 604/2013 behöver inte medlemsstaterna pröva om sökanden uppfyller kraven för internationellt skydd enligt direktiv 2011/95/EU, om en ansökan inte anses kunna tas upp till prövning enligt denna artikel.
- Medlemsstaterna får anse att en ansökan om internationellt skydd inte kan tas upp till prövning endast om

⁽¹⁾ Se sidan 1 i detta nummer av EUT.

- en annan medlemsstat har beviljat internationellt skydd,
- ett land som inte är en medlemsstat betraktas som första asylland för sökanden enligt artikel 35,
- ett land som inte är en medlemsstat betraktas som ett säkert tredjeland för sökanden enligt artikel 38,
- ansökan är en efterföljande ansökan, där inga nya fakta eller uppgifter av relevans för prövningen av sökandens rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd enligt direktiv 2011/95/EU har framkommit eller lagts fram av sökanden, eller
- en person i beroendeställning lämnar in en ansökan efter det att han eller hon enligt artikel 7.2 har godtagit att det egna ärendet ska utgöra en del av en ansökan som lämnats in på hans eller hennes vägnar och det inte finns några omständigheter kring situationen för personen i beroendeställning som motiverar en separat ansökan.

Artikel 34

Särskilda bestämmelser om intervjuer för att avgöra om ansökan ska upptas till prövning

1. Medlemsstaterna ska ge sökande möjligheten att lägga fram sina synpunkter på tillämpningen av de grunder som avses i artikel 33 på de särskilda omständigheterna i hans eller hennes fall, innan den beslutande myndigheten beslutar huruvida ansökan om internationellt skydd ska tas upp till prövning eller inte. Medlemsstaterna ska därför genomföra en personlig intervju för att avgöra om ansökan ska upptas till prövning. Om medlemsstaterna vill avvika från denna regel i samband med en efterföljande ansökan, får detta endast ske med stöd av artikel 42.

Denna punkt ska inte påverka tillämpningen av artikel 4.2 a i detta direktiv och artikel 5 i förordning (EU) nr 604/2013.

2. Medlemsstaterna får föreskriva att personal vid andra myndigheter än den beslutande myndigheten ska genomföra den personliga intervjun för att avgöra om ansökan om internationellt skydd ska tas upp till prövning eller inte. I sådana fall ska medlemsstaterna säkerställa att sådan personal i förväg får nödvändig grundläggande utbildning, särskilt om internationell människorättslagstiftning, unionens asylregelverk och intervju-teknik.

AVSNITT III

Artikel 35

Begreppet första asylland

Ett land kan betraktas som första asylland för en enskild sökande, om

- a) han eller hon har erkänts som flykting i landet och fortfarande kan erhålla detta skydd, eller
- b) han eller hon åtnjuter annat tillräckligt skydd i landet, inbegripet enligt principen om "non-refoulement",

försatt att han eller hon kommer att tillåtas resa in på nytt i det landet.

När medlemsstaterna tillämpar begreppet första asylland på en sökandes särskilda omständigheter, får de ta hänsyn till artikel 38.1. Sökanden ska beredas tillfälle att bestrida tillämpningen av begreppet första asylland med hänvisning till de särskilda omständigheterna i hans eller hennes fall.

Artikel 36

Begreppet säkert ursprungsland

1. Om det fastställs att ett tredjeland är ett säkert ursprungsland enligt detta direktiv kan landet, efter en enskild prövning av ansökan, betraktas som ett säkert ursprungsland för en enskild sökande endast om

- a) han eller hon är medborgare i det landet eller
- b) han eller hon är en statslös person som tidigare hade sitt hemvist i det landet,

och han eller hon inte har lagt fram några allvarliga skäl för att landet inte ska anses som ett säkert ursprungsland med hänsyn till hans eller hennes särskilda omständigheter och i fråga om hans eller hennes rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd i enlighet med direktiv 2011/95/EU.

2. Medlemsstaterna ska i den nationella lagstiftningen fastställa närmare regler och föreskrifter för tillämpningen av begreppet säkert ursprungsland.

Artikel 37

Nationellt fastställande av tredjeländer som säkra ursprungsländer

1. Medlemsstaterna får behålla eller införa lagstiftning som, i enlighet med bilaga I, gör det möjligt att på nationell nivå fastställa säkra ursprungsländer i samband med prövning av ansökningar om internationellt skydd.

2. Medlemsstaterna ska regelbundet se över situationen i tredjeländer som fastställts som säkra ursprungsländer i enlighet med denna artikel.

3. Bedömningen av huruvida ett land är ett säkert ursprungsland i enlighet med denna artikel ska grunda sig på ett urval av informationskällor, särskilt information från andra medlemsstater, stödkontoret, UNHCR, Europarådet och andra berörda internationella organisationer.

4. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om de länder som betraktas som säkra ursprungsländer i enlighet med denna artikel.

Artikel 38

Begreppet säkert tredjeland

1. Medlemsstaterna får tillämpa begreppet säkert tredjeland endast om de behöriga myndigheterna är övertygade om att en person som ansöker om internationellt skydd kommer att behandlas i enlighet med följande principer i det berörda tredjelandet:

- a) Sökandens liv och frihet är inte hotade på grund av ras, religion, medborgarskap, tillhörighet till en viss samhällsgrupp eller politisk övertygelse.
- b) Det föreligger ingen risk för allvarlig skada enligt definitionen i direktiv 2011/95/EU.
- c) Principen om "non-refoulement" iakttas i enlighet med Genèvekonventionen.
- d) Förbudet mot varje återsändande som innebär åsidosättande av förbudet mot tortyr och grym, omänsklig eller förnedrande behandling i enlighet med folkrätten iakttas.
- e) Sökanden har möjlighet att ansöka om flyktingstatus och, om de befins vara flyktingar, erhålla skydd i enlighet med Genèvekonventionen.

2. Begreppet säkert tredjeland ska tillämpas i enlighet med bestämmelser i nationell rätt, inbegripet

- a) bestämmelser enligt vilka sökanden måste ha en anknytning till det berörda tredjelandet som gör att det skulle vara rimligt för denne att resa till det landet,
- b) bestämmelser om vilka metoder de behöriga myndigheterna ska använda för att säkerställa att begreppet säkert tredjeland kan tillämpas på ett enskilt land eller en enskild sökande; sådana metoder ska inbegripa att i varje enskilt fall bedöma huruvida landet är säkert för en enskild sökande och/eller att på nationell nivå fastställa länder som i allmänhet betraktas som säkra,
- c) bestämmelser i enlighet med internationell rätt som gör det möjligt att genom en enskild prövning fastställa huruvida det berörda tredjelandet är säkert för en enskild sökande, och vilka minst ska göra det möjligt för sökanden att överklaga tillämpningen av begreppet säkert tredjeland med anledning av att tredjelandet i fråga inte är säkert med hänsyn till hans eller hennes särskilda omständigheter; sökanden ska också tillåtas att invända mot sin anknytning till tredjelandet i enlighet med led a.

3. Om ett beslut genomförs endast på grundval av denna artikel ska medlemsstaterna

a) informera sökanden om detta, och

b) förse sökanden med en handling på tredjelandets språk som underrättar myndigheterna i det landet om att ansökan inte har prövats i sak.

4. Om tredjelandet nekar en sökande tillstånd att resa in på dess territorium, ska medlemsstaterna se till att rätt till prövning ges i enlighet med de grundläggande principer och garantier som beskrivs i kapitel II.

5. Medlemsstaterna ska regelbundet underrätta kommissionen om tredjeländer på vilka detta begrepp tillämpas enligt bestämmelserna i denna artikel.

Artikel 39

Begreppet europeiska säkra tredjeländer

1. Medlemsstaterna får föreskriva att en ansökan om internationellt skydd och säkerheten för sökanden när det gäller hans eller hennes särskilda omständigheter enligt beskrivningen i kapitel II inte ska prövas eller inte ska prövas fullständigt i fall där en behörig myndighet på grundval av sakförhållanden har fastställt att sökanden försöker att resa in eller har rest in olagligt på territoriet från ett säkert tredjeland i enlighet med punkt 2.

2. Ett tredjeland kan endast anses vara ett säkert tredjeland enligt punkt 1 om

a) det har ratificerat och följer bestämmelserna i Genèvekonventionen utan geografiska begränsningar,

b) det har inrättat ett lagstadgat asylförfarande, och

c) det har ratificerat Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och följer bestämmelserna i denna, inklusive normerna med avseende på effektiva rättsmedel.

3. Sökanden ska beredas tillfälle att bestrida tillämpningen av begreppet europeiska säkra tredjeländer med hänvisning till att det berörda tredjelandet inte är säkert på grund av de särskilda omständigheterna i hans eller hennes fall.

4. De berörda medlemsstaterna ska i nationell rätt fastställa villkoren för genomförande av bestämmelserna i punkt 1 och följderna av de beslut som fattas enligt dessa bestämmelser i enlighet med principen om "non-refoulement", inbegripet bestämmelser om undantag från tillämpningen av denna artikel av humanitära, politiska eller folkrättsliga skäl.

5. Vid genomförande av ett beslut som enbart grundas på denna artikel ska de berörda medlemsstaterna

a) informera sökanden om detta, och

b) förse sökanden med en handling på tredjelandets språk som underrättar myndigheterna i det landet om att ansökan inte har prövats i sak.

6. Om det säkra tredjelandet inte återtar sökanden ska medlemsstaterna se till att rätt till prövning ges i enlighet med de grundläggande principer och garantier som anges i kapitel II.

7. Medlemsstaterna ska regelbundet underrätta kommissionen om tredjeländer på vilka detta begrepp tillämpas i enlighet med denna artikel.

AVSNITT IV

Artikel 40

Efterföljande ansökan

1. När en person som har ansökt om internationellt skydd i en medlemsstat lämnar ytterligare utsagor eller lämnar in en efterföljande ansökan i samma medlemsstat ska medlemsstaten pröva dessa ytterligare utsagor eller fakta i den efterföljande ansökan i samband med prövningen av den tidigare ansökan eller i samband med prövningen av det omprövade beslutet eller överklagandet i den mån de behöriga myndigheterna kan beakta och pröva alla fakta som utgör grund för dessa ytterligare utsagor eller den efterföljande ansökan inom denna ram.

2. När beslut fattas enligt artikel 33.2 d om huruvida en ansökan om internationellt skydd ska tas upp till prövning ska en efterföljande ansökan om internationellt skydd först bli föremål för en preliminär prövning om nya fakta eller uppgifter har framkommit eller har lagts fram av sökanden vad avser sökandens rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd enligt direktiv 2011/95/EU.

3. Om den preliminära prövningen enligt punkt 2 leder fram till slutsatsen att nya fakta eller uppgifter har framkommit eller lagts fram av sökanden vilka på ett avgörande sätt bidrar till sökandens möjligheter att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd enligt direktiv 2011/95/EU, ska ansökan prövas på nytt enligt kapitel II. Medlemsstaterna får också ange andra skäl till att gå vidare med en efterföljande ansökan.

4. Medlemsstaterna får föreskriva att ansökan endast kommer att prövas vidare om sökanden utan egen förskyllan i det tidigare förfarandet var oförmögen att göra gällande de situationer som avses i punkterna 2 och 3 i denna artikel, i synnerhet genom att använda sin rätt till ett effektivt rättsmedel enligt artikel 46.

5. När en efterföljande ansökan inte prövas vidare enligt denna artikel ska den nekas prövning enligt artikel 33.2 d.

6. Det förfarande som avses i denna artikel får också tillämpas på

a) en person i beroendeställning som lämnat in en ansökan efter det att han eller hon enligt artikel 7.2 har godtagit att det egna ärendet ska utgöra en del av en ansökan som lämnats in på hans eller hennes vägnar, och/eller

b) en ogift underårig som lämnat in en ansökan efter det att en ansökan lämnats in på hans eller hennes vägnar enligt artikel 7.5 c.

I sådana fall ska man vid den preliminära prövningen enligt punkt 2 undersöka om det finns fakta avseende ifrågavarande persons eller den ogifte underåriges situation som motiverar en separat ansökan.

7. Om en person avseende vilken ett beslut om överföring ska verkställas i enlighet med förordning (EU) nr 604/2013 gör ytterligare framställningar eller lämnar in en efterföljande ansökan i den medlemsstat som ska verkställa överföringen, ska dessa framställningar eller efterföljande ansökningar utredas av den ansvariga medlemsstat som avses i den förordningen i enlighet med detta direktiv.

Artikel 41

Undantag från rätten att stanna kvar vid efterföljande ansökningar

1. Medlemsstaterna får göra undantag från rätten att stanna kvar på territoriet om en person

a) har lämnat in en första efterföljande ansökan som inte prövas vidare i enlighet med artikel 40.5, enbart för att försena eller hindra verkställigheten av ett beslut som skulle leda till att han eller hon omedelbart avlägsnas från den medlemsstaten, eller

b) lämnar in ytterligare en efterföljande ansökan i samma medlemsstat som redan fattat ett slutligt beslut om att inte pröva en första efterföljande ansökan enligt artikel 40.5 eller ett slutligt beslut om att avslå den ansökan såsom ogrundad.

Medlemsstaterna får göra ett sådant undantag endast om den beslutande myndigheten anser att avlägsnandet inte direkt eller indirekt resulterar i *refoulement* i strid med medlemsstatens internationella och unionsrättsliga åtaganden.

2. I de fall som avses i punkt 1 får medlemsstaterna också

a) göra undantag från de tidsfrister som normalt är tillämpliga på påskyndade förfaranden, i enlighet med nationell rätt, om prövningsförfarandet påskyndas i enlighet med artikel 31.8 g,

b) göra undantag från de tidsfrister som normalt är tillämpliga i prövningsförfaranden enligt artiklarna 33 och 34, i enlighet med nationell rätt, och/eller

c) göra undantag från artikel 46.8.

Artikel 42

Förfaranderegler

1. Medlemsstaterna ska se till att sökande vilkas ansökningar är föremål för en preliminär prövning enligt artikel 40 omfattas av de garantier som anges i artikel 12.1.

2. Medlemsstaterna får i nationell rätt föreskriva bestämmelser om den preliminära prövningen enligt artikel 40. Dessa bestämmelser får bland annat

a) ålägga den berörda sökanden att ange de sakförhållanden och lägga fram de bevis som motiverar ett nytt förfarande,

b) tillåta att den preliminära prövningen genomförs enbart på grundval av skriftliga inlagor utan krav på att sökanden ska intervjuas personligen, förutom i de fall som avses i artikel 40.6.

Dessa regler får inte göra det omöjligt för en sökande att få tillgång till ett nytt förfarande och de får inte heller innebära att tillgången till ett nytt förfarande i praktiken sätts ur spel eller allvarligt inskränks.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att sökanden informeras på lämpligt sätt om utfallet av den preliminära prövningen och, om ansökan inte kommer att prövas vidare, skälen till detta och möjligheterna att överklaga eller begära en omprövning av det beslutet.

AVSNITT V

Artikel 43

Gränsförfaranden

1. Medlemsstaterna får föreskriva förfaranden, i enlighet med de grundläggande principerna och garantierna i kapitel II, för att vid medlemsstatens gräns eller i transitzoner besluta om

a) huruvida en ansökan som lämnas in där ska tas upp till prövning, enligt artikel 33, och/eller

b) innehållet i en ansökan i ett förfarande enligt artikel 31.8.

2. Medlemsstaterna ska se till att ett beslut inom ramen för de förfaranden som föreskrivs i punkt 1 fattas inom rimlig tid. Om ett beslut inte har fattats inom fyra veckor, ska sökanden beviljas inresa till medlemsstatens territorium så att hans eller hennes ansökan kan handläggas i enlighet med andra bestämmelser i detta direktiv.

3. I händelse av ankomster som omfattar ett stort antal tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som lämnar ansökningar om internationellt skydd vid gränsen eller i en transitzon, vilket gör det omöjligt i praktiken att där tillämpa bestämmelserna i punkt 1, får dessa förfaranden även tillämpas om och under den tid dessa tredjelandsmedborgare eller statslösa personer normalt är förlagda på platser i närheten av gränsen eller i transitzonen.

KAPITEL IV

FÖRFARANDE FÖR ÅTERKALLANDE AV INTERNATIONELLT SKYDD

Artikel 44

Återkallande av internationellt skydd

Medlemsstaterna ska se till att en utredning får inledas om att återkalla en persons internationella skydd så snart det framkommer nya fakta eller uppgifter som tyder på att det finns skäl att ompröva giltigheten av hans eller hennes internationella skydd.

Artikel 45

Förfaranderegler

1. Medlemsstaterna ska se till att när den behöriga myndigheten överväger att återkalla en tredjelandsmedborgares eller en statslös persons internationella skydd i enlighet med artikel 14 eller 19 i direktiv 2011/95/EU, ska denna person åtnjuta följande garantier:

a) Han eller hon ska underrättas skriftligen om att den behöriga myndigheten omprövar hans eller hennes rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd och skälen för en sådan omprövning.

b) Han eller hon ska ges möjlighet att i en personlig intervju enligt artikel 12.1 b och artiklarna 14–17 eller i en skriftlig förklaring ange sina skäl till varför hans eller hennes internationella skydd inte bör återkallas.

2. Dessutom ska medlemsstaterna inom ramen för det förfarande som anges i punkt 1 se till att

a) den behöriga myndigheten kan erhålla korrekta och uppdaterade uppgifter från olika källor, vid behov t.ex. från stödkontoret och UNHCR, om den allmänna situationen i de berörda personernas ursprungsländer, och

b) om uppgifter samlas i ett enskilt fall för att ompröva en persons internationella skydd, får dessa inte inhämtas från en aktör som utövar förföljelse eller orsakar allvarlig skada på ett sådant sätt att en sådan aktör får direkt information om att den berörda personen är en person som beviljats internationellt skydd vars status är under omprövning, eller att den fysiska integriteten för den berörda personen eller personer i beroendeställning eller friheten och säkerheten för de familjemedlemmar som fortfarande är bosatta i ursprungslandet äventyras.

3. Medlemsstaterna ska se till att den behöriga myndighetens beslut att återkalla det internationella skyddet lämnas skriftligen. De faktiska och rättsliga skälen ska anges i beslutet och information om hur beslutet kan överklagas ska lämnas skriftligen.

4. Så snart den behöriga myndigheten har fattat ett beslut om att återkalla det internationella skyddet ska artiklarna 20, 22, 23.1 och 29 även vara tillämpliga.

5. Genom avvikelser från punkterna 1–4 i denna artikel får medlemsstaterna besluta att det internationella skyddet upphör genom lag om den som beviljats internationellt skydd otvetydigt av sagt sig detta skydd. Medlemsstaterna får också föreskriva att det internationella skyddet ska upphöra genom lag om den som beviljats internationellt skydd blir medborgare i den medlemsstaten.

KAPITEL V

ÖVERKLAGANDE

Artikel 46

Rätten till ett effektivt rättsmedel

1. Medlemsstaterna ska se till att sökande har rätt till ett effektivt rättsmedel inför domstol mot följande:

a) Ett beslut som fattats om en ansökan om internationellt skydd, inbegripet ett beslut

i) att anse en ansökan oggrundad med avseende på flyktingstatus och/eller subsidiärt skydd,

ii) att en ansökan inte kan tas upp till prövning enligt artikel 33.2,

iii) som fattas vid gränsen eller i en medlemsstats transitzon enligt artikel 43.1,

- iv) att inte pröva en ansökan enligt artikel 39.
- b) En vägran att ta upp prövningen av en asylansökan på nytt efter det att den har avbrutits i enlighet med artiklarna 27 och 28.
- c) Ett beslut att återkalla internationellt skydd enligt artikel 45.
2. Medlemsstaterna ska se till att personer som av den beslutande myndigheten ansetts ha rätt till subsidiärt skydd tillförsäkras rätt till ett effektivt rättsmedel i enlighet med punkt 1 mot beslut som innebär att ansökan betraktas som ogrundad med avseende på flyktingstatus.
- Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1 c får en medlemsstat neka prövning av ett överklagande av ett beslut som innebär att en ansökan anses vara ogrundad med avseende på flyktingstatus på grund av otillräckligt intresse från sökandens sida att fullfölja förfarandet, om den status som subsidiärt skyddsbehövande som beviljats av medlemsstaten ger samma rättigheter och förmåner som flyktingstatus i enlighet med unionsrätten och nationell rätt.
3. I syfte att fullgöra skyldigheterna i punkt 1 ska medlemsstaterna se till att ett effektivt rättsmedel medför full omprövning och prövning av det aktuella behovet av såväl de faktiska som de rättsliga omständigheterna, däribland, i förekommande fall, en prövning av behovet av internationellt skydd i enlighet med direktiv 2011/95/EU, åtminstone när handläggningen av överklagandet sker vid domstol eller tribunal i första instans.
4. Medlemsstaterna ska fastställa skäliga tidsfrister och andra nödvändiga bestämmelser så att sökanden kan utöva sin rätt till effektiva rättsmedel enligt punkt 1. Tidsfristerna får inte göra detta omöjligt eller orimligt svårt.
- Medlemsstaten får även föreskriva att beslut som fattats i enlighet med artikel 43 ska bli föremål för granskning *ex officio*.
5. Utan hinder av punkt 6 ska medlemsstaterna låta sökande stanna på deras territorium till dess att tidsfristen för utövande av rätten till ett effektivt rättsmedel har löpt ut och, om de har utövat denna rätt inom utsatt tid, i avvaktan på resultatet av omprövningen.
6. Vid beslut om
- a) att anse en ansökan uppenbart ogrundad i enlighet med artikel 32.2 eller ogrundad efter prövning i enlighet med artikel 31.8, utom i fall där dessa beslut grundar sig på de omständigheter som avses i artikel 31.8 h,
- b) att en ansökan inte kan tas upp till prövning enligt artikel 33.2 a, b eller d,
- c) att vägra att återuppta prövningen av sökandens ärende efter att det har avbrutits i enlighet med artikel 28, eller
- d) om att ansökan inte ska prövas eller inte ska prövas fullständigt enligt artikel 39,
- ska en domstol eller tribunal ha rätt att avgöra om den sökande får stanna kvar i medlemsstaten, antingen på begäran av sökanden eller *ex officio*, om beslutet leder till att sökandens rätt att stanna kvar i medlemsstaten upphör, och när i sådana situationer rätten att stanna kvar i medlemsstaten, i avvaktan på resultatet av prövningen inte regleras i nationell rätt.
7. Punkt 6 ska endast tillämpas på de förfaranden som anges i artikel 43 under förutsättning att
- a) sökanden har tillgång till nödvändig tolkning och nödvändigt rättsligt bistånd och biträde samt har minst en vecka på sig att förbereda sin begäran och att för domstolen lägga fram de argument som talar för att låta honom eller henne stanna kvar på territoriet i avvaktan på resultatet av förfarandet,
- b) inom ramen för prövningen av den begäran som avses i punkt 6, domstolen eller tribunalen prövar den beslutande myndighetens negativa beslut med avseende på faktiska och rättsliga omständigheter.
- Om de villkor som avses i leden a och b inte är uppfyllda ska punkt 5 tillämpas.
8. Medlemsstaterna ska tillåta sökanden att stanna kvar på deras territorium i avvaktan på resultatet av förfarandet enligt punkterna 6 och 7 för att avgöra om sökanden får stanna kvar på territoriet.
9. Punkterna 5, 6 och 7 ska inte påverka tillämpningen av artikel 26 i förordning (EU) nr 604/2013.
10. Medlemsstaterna får fastställa tidsfrister för domstolen enligt punkt 1 för att pröva den beslutande myndighetens beslut.
11. Medlemsstaterna får även i nationell lagstiftning fastställa under vilka förhållanden det kan anses att en sökande implicit har återkallat eller avstått från sitt rättsmedel enligt punkt 1, tillsammans med regler om det förfarande som ska följas.

KAPITEL VI

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 47

Överklagande från offentliga myndigheter

Detta direktiv påverkar inte offentliga myndigheters möjlighet att överklaga administrativa och/eller rättsliga beslut enligt nationell lagstiftning.

Artikel 48

Konfidentialitet

Medlemsstaterna ska se till att de myndigheter som genomför detta direktiv är bundna av tystnadsplikt enligt nationell lagstiftning vad avser alla uppgifter de får kännedom om i samband med sitt arbete.

Artikel 49

Samarbete

Varje medlemsstat ska utse en nationell kontaktpunkt och underrätta kommissionen om dess adress. Kommissionen ska översända dessa upplysningar till övriga medlemsstater.

Medlemsstaterna ska i samarbete med kommissionen vidta alla lämpliga åtgärder för att upprätta ett direkt samarbete och ett informationsutbyte mellan behöriga myndigheter.

Om de åtgärder som avses i artiklarna 6.5, 14.1 andra stycket och 31.3 b tillgrips ska medlemsstaterna så snart skälen för tillämpningen av dessa undantagsåtgärder inte längre föreligger, och minst årligen, informera kommissionen om detta. Denna information ska om möjligt innefatta uppgifter om den andel av ansökningarna för vilken undantag tillämpats jämfört med det totala antalet ansökningar som behandlats under perioden.

Artikel 50

Rapport

Senast den 20 juli 2017 ska kommissionen rapportera till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv i medlemsstaterna och föreslå nödvändiga ändringar. Medlemsstaterna ska till kommissionen översända alla uppgifter som behövs för att utarbeta denna rapport. Efter det att rapporten har lagts fram ska kommissionen minst en gång vart femte år rapportera till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv i medlemsstaterna.

Som en del av den första rapporten ska kommissionen också särskilt ta upp tillämpningen av artikel 17 och de olika verktyg som används när det gäller protokollet från den personliga intervjun.

Artikel 51

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa

artiklarna 1–30, artikel 31.1, 31.2, 31.6–31.9, artiklarna 32–46, artiklarna 49 och 50 och bilaga I senast den 20 juli 2015. De ska till kommissionen genast överlämna texten till dessa bestämmelser.

2. Medlemsstaterna ska senast den 20 juli 2018 sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artikel 31.3, 31.4 och 31.5. De ska till kommissionen genast överlämna texten till dessa bestämmelser.

3. När en medlemsstat antar de bestämmelser som anges i punkterna 1 och 2 ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. De ska även innehålla en uppgift om att hänvisningar i befintliga lagar och andra författningar till det direktiv som upphävs genom detta direktiv ska anses som hänvisningar till detta direktiv. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras och om hur uppgiften ska formuleras ska varje medlemsstat själv utfärda.

4. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 52

Övergångsbestämmelser

Medlemsstaterna ska tillämpa de bestämmelser i lagar och andra författningar som anges i artikel 51(1) på ansökningar om internationellt skydd som lämnats in och på förfaranden för återkallande av internationellt skydd som inlett efter den 20 juli 2015 eller vid ett tidigare datum. Ansökningar som lämnats in före den 20 juli 2015 och förfaranden för återkallande av flyktingstatus som inlett före den dagen ska omfattas av de lagar och andra författningar som antagits enligt direktiv 2005/85/EG.

Medlemsstaterna ska tillämpa de lagar och andra författningar som avses i artikel 51.2 på ansökningar om internationellt skydd som lämnats in efter den 20 juli 2018 eller ett tidigare datum. Ansökningar som lämnats in före den dagen ska omfattas av de lagar och andra författningar som anges i direktiv 2005/85/EG.

Artikel 53

Upphävande

För de medlemsstater som är bundna av det här direktivet ska direktiv 2005/85/EG upphöra att gälla den 21 juli 2015, dock utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter när det gäller den tidsfrist för införlivande med nationell lagstiftning av direktivet som anges i del B i bilaga II.

Hänvisningar till det upphävda direktivet ska anses som hänvisningar till det här direktivet och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga III.

Artikel 54

Ikraftträdande och tillämpning

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artiklarna 47 och 48 ska tillämpas från och med den 21 juli 2015.

Artikel 55

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdat i den 26 juni 2013.

På Europaparlamentets vägnar
M. SCHULZ
Ordförande

På rådets vägnar
A. SHATTER
Ordförande

BILAGA I

Fastställande av säkra ursprungsländer enligt artikel 37.1

Ett land ska betraktas som ett säkert ursprungsland om det på grundval av den rättsliga situationen, tillämpningen av lagstiftningen inom ett demokratiskt system och de allmänna politiska förhållandena framgår att det allmänt och genomgående inte förekommer någon förföljelse enligt artikel 9 i direktiv 2011/95/EU, samt ingen tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning och inget hot på grund av urskillningslöst våld i situationer av internationell eller intern väpnad konflikt.

Vid denna bedömning ska man bland annat beakta i vilken utsträckning skydd mot förföljelse eller misshandel ges genom att undersöka

- a) landets berörda lagar och förordningar och på vilket sätt de tillämpas,
- b) hur landet iakttar de rättigheter och friheter som är fastställda i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och/eller i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter och/eller Förenta nationernas konvention mot tortyr, särskilt de rättigheter från vilka det inte går att göra undantag enligt artikel 15.2 i nämnda Europeiska konvention,
- c) hur landet iakttar principen om "*non-refoulement*" i enlighet med Genèvekonventionen,
- d) om landet tillhandahåller ett system med effektiva rättsmedel mot överträdelse av dessa rättigheter och friheter.

BILAGA II

DEL A

Upphävt direktiv

(som det hänvisas till i artikel 53)

Rådets direktiv 2005/85/EG

(EUT L 326, 13.12.2005, s. 13)

DEL B

Tidsfrist för införlivande med nationell lagstiftning

(som det hänvisas till i artikel 51)

Direktiv	Tidsfrister för införlivande
2005/85/EG	Första tidsfrist: den 1 december 2007 Andra tidsfrist: den 1 december 2008

BILAGA III

Jämförelsetabell

Direktiv 2005/85/EG	Detta direktiv
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2 a–c	Artikel 2 a–c
—	Artikel 2 d
Artikel 2 d–f	Artikel 2 e–g
—	Artikel 2 h och i
Artikel 2 g	Artikel 2 j
—	Artikel 2 k och l
Artikel 2 h–k	Artikel 2 m–p
—	Artikel 2 q
Artikel 3.1 och 3.2	Artikel 3.1 och 3.2
Artikel 3.3	—
Artikel 3.4	Artikel 3.3
Artikel 4.1 första stycket	Artikel 4.1 första stycket
Artikel 4.1 andra stycket	—
Artikel 4.2 a	Artikel 4.2 a
Artikel 4.2 b–d	—
Artikel 4.2 e	Artikel 4.2 b
Artikel 4.2 f	—
—	Artikel 4.3
Artikel 4.3	Artikel 4.4
—	Artikel 4.5
Artikel 5	Artikel 5
Artikel 6.1	Artikel 6.1
—	Artikel 6.2–6.4
Artikel 6.2 och 6.3	Artikel 7.1 och 7.2
—	Artikel 7.3
—	Artikel 7.4
Artikel 6.4	Artikel 7.5
Artikel 6.5	—
—	Artikel 8
Artikel 7.1 och 7.2	Artikel 9.1 och 9.2

Direktiv 2005/85/EG	Detta direktiv
—	Artikel 9.3
Artikel 8.1	Artikel 10.1
—	Artikel 10.2
Artikel 8.2 a–c	Artikel 10.3 a–c
—	Artikel 10.3 d
Artikel 8.3 och 8.4	Artikel 10.4 och 10.5
Artikel 9.1	Artikel 11.1
Artikel 9.2, första stycket	Artikel 11.2 första stycket
Artikel 9.2, andra stycket	—
Artikel 9.2, tredje stycket	Artikel 11.2 andra stycket
Artikel 9.3	Artikel 11.3
Artikel 10.1 a–c	Artikel 12.1 a–c
—	Artikel 12.1 d
Artikel 10.1 d och 10.1 e	Artikel 12.1 e och f
Artikel 10.2	Artikel 12.2
Artikel 11	Artikel 13
Artikel 12.1 första stycket	Artikel 14.1 första stycket
Artikel 12.2 andra stycket	—
—	Artikel 14.1 andra och tredje stycket
Artikel 12.2 tredje stycket	Artikel 14.1 fjärde stycket
Artikel 12.2 a	Artikel 14.2 a
Artikel 12.2 b	—
Artikel 12.2 c	—
Artikel 12.3 första stycket	Artikel 14.2 b
Artikel 12.3 andra stycket	Artikel 14.2 andra stycket
Artikel 12.4–6	Artikel 14.3–14.5
Artikel 13.1–2	Artikel 15.1 och 15.2
Artikel 13.3 a	Artikel 15.3 a
—	Artikel 15.3 b
Artikel 13.3 b	Artikel 15.3 c
—	Artikel 15.3 d
—	Artikel 15.3 e
Artikel 13.4	Artikel 15.4

Direktiv 2005/85/EG	Detta direktiv
Artikel 13.5	—
—	Artikel 16
Artikel 14	—
—	Artikel 17
—	Artikel 18
—	Artikel 19
Artikel 15.1	Artikel 22.1
Artikel 15.2	Artikel 20.1
—	Artikel 20.2–20.4
—	Artikel 21.1
Artikel 15.3 a	—
Artikel 15.3 b och c	Artikel 21.2 a och b
Artikel 15.3 d	—
Artikel 15.3 andra stycket	—
Artikel 15.4–6	Artikel 21.3–21.5
—	Artikel 22.2
Artikel 16.1 första stycket	Artikel 23.1 första stycket
Artikel 16.1 andra stycket första meningen	Artikel 23.1 andra stycket inledande orden
—	Artikel 23.1 a
Artikel 16.1 andra stycket andra meningen	Artikel 23.1 b
Artikel 16.2 första meningen	Artikel 23.2
Artikel 16.2 andra meningen	—
—	Artikel 23.3
Artikel 16.3	Artikel 23.4 första stycket
Artikel 16.4 första stycket	—
Artikel 16.4 andra och tredje stycket	Artikel 23.4 andra och tredje stycket
—	Artikel 24
Artikel 17.1	Artikel 25.1
Artikel 17.2 a	Artikel 25.2
Artikel 17.2 b och c	—
Artikel 17.3	—
Artikel 17.4	Artikel 25.3
—	Artikel 25.4
Artikel 17.5	Artikel 25.5

Direktiv 2005/85/EG	Detta direktiv
—	Artikel 25.6
Artikel 17.6	Artikel 25.7
Artikel 18	Artikel 26
Artikel 19	Artikel 27
Artikel 20.1 och 20.2	Artikel 28.1 och 28.2
—	Artikel 28.3
Artikel 21	Artikel 29
Artikel 22	Artikel 30
Artikel 23.1	Artikel 31.1
Artikel 23.2, första stycket	Artikel 31.2
—	Artikel 31.3
—	Artikel 31.4 och 31.5
Artikel 23.2, andra stycket	Artikel 31.6
Artikel 23.3	—
—	Artikel 31.7
Artikel 23.4 a	Artikel 31.8 a
Artikel 23.4 b	—
Artikel 23.4 c i	Artikel 31.8 b
Artikel 23.4 c ii	—
Artikel 23.4 d	Artikel 31.8 c
Artikel 23.4 e	—
Artikel 23.4 f	Artikel 31.8 d
Artikel 23.4 g	Artikel 31.8 e
—	Artikel 31.8 f
Artikel 23.4 h och i	—
Artikel 23.4 j	Artikel 31.8 g
—	Artikel 31.8 h och i
Artikel 23.4 k och l	—
Artikel 23.4 m	Artikel 31.8 j
Artikel 23.4 n och o	—
—	Artikel 31.9
Artikel 24	—
—	Artikel 32 (flyttad artikel 28)
Artikel 25	Artikel 33
Artikel 25.1	Artikel 33.1

Direktiv 2005/85/EG	Detta direktiv
Artikel 25.2 a–c	Artikel 33.2 a–c
Artikel 25.2 d och e	—
Artikel 25.2 f och g	Artikel 33.2 d och e
—	Artikel 34
Artikel 26	Artikel 35
Artikel 27.1 a	Artikel 38.1 a
—	Artikel 38.1 b
Artikel 27.1 b–d	Artikel 38.1 c–e
Artikel 27.2–5	Artikel 38.2–5
Artikel 28	Artikel 32
Artikel 29	—
Artikel 30.1	Artikel 37.1
Artikel 30.2–30.4	—
—	Artikel 37.2
Artikel 30.5 och 30.6	Artikel 37.3 och 37.4
Artikel 31.1	Artikel 36.1
Artikel 31.2	—
Artikel 31.3	Artikel 36.2
Artikel 32.1	Artikel 40.1
Artikel 32.2	—
Artikel 32.3	Artikel 40.2
Artikel 32.4	Artikel 40.3 första meningen
Artikel 32.5	Artikel 40.3 andra meningen
Artikel 32.6	Artikel 40.4
—	Artikel 40.5
Artikel 32.7 första stycket	Artikel 40.6 a
—	Artikel 40.6 b
Artikel 32.7 andra stycket	Artikel 40.6 andra stycket
—	Artikel 40.7
—	Artikel 41
Artikel 33	—
Artikel 34.1 och 34.2 a	Artikel 42.1 och 42.2 a
Artikel 34.2 b	—
Artikel 34.2 c	Artikel 42.2 b

Direktiv 2005/85/EG	Detta direktiv
Artikel 34.3 a	Artikel 42.3
Artikel 34.3 b	—
Artikel 35.1	Artikel 43.1 a
—	Artikel 43.1 b
Artikel 35.2 och 35.3 a–f	—
Artikel 35.4	Artikel 43.2
Artikel 35.5	Artikel 43.3
Artikel 36.1–36.2 c	Artikel 39.1–39.2 c
Artikel 36.2 d	—
Artikel 36.3	—
—	Artikel 39.3
Artikel 36.4–6	Artikel 39.4–39.6
—	Artikel 39.7
Artikel 36.7	—
Artikel 37	Artikel 44
Artikel 38	Artikel 45
—	Artikel 46.1 a i
Artikel 39.1 a i och ii	Artikel 46.1 a ii och iii
Artikel 39.1 a iii	—
Artikel 39.1 b	Artikel 46.1 b
Artikel 39.1 c och d	—
Artikel 39.1 e	Artikel 46.1 c
—	Artikel 46.2 och 46.3
Artikel 39.2	Artikel 46.4 första stycket
—	Artikel 46.4 andra och tredje stycket
Artikel 39.3	—
—	Artikel 46.5–46.9
Artikel 39.4	Artikel 46.10
Artikel 39.5	—
Artikel 39.6	Artikel 41.11
Artikel 40	Artikel 47
Artikel 41	Artikel 48
—	Artikel 49
Artikel 42	Artikel 50

Direktiv 2005/85/EG	Detta direktiv
Artikel 43 första stycket	Artikel 51.1
—	Artikel 51.2
Artikel 43 andra och tredje stycket	Artikel 51.3 och 51.4
Artikel 44	Artikel 52 första stycket
—	Artikel 52 andra stycket
—	Artikel 53
Artikel 45	Artikel 54
Artikel 46	Artikel 55
Bilaga I	—
Bilaga II	Bilaga I
Bilaga III	—
—	Bilaga II
—	Bilaga III

Justitiedepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 23 februari 2017

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Lövin, Wallström, Y Johansson, M Johansson, Baylan, Bucht, Hultqvist, Regnér, Andersson, Hellmark Knutsson, Ygeman, Bolund, Damberg, Bah Kuhnke, Fridolin, Wikström, Eriksson, Linde, Skog, Ekström

Föredragande: statsrådet M Johansson

Regeringen beslutar proposition 2016/17:121 Åldersbedömning tidigare i asylprocessen